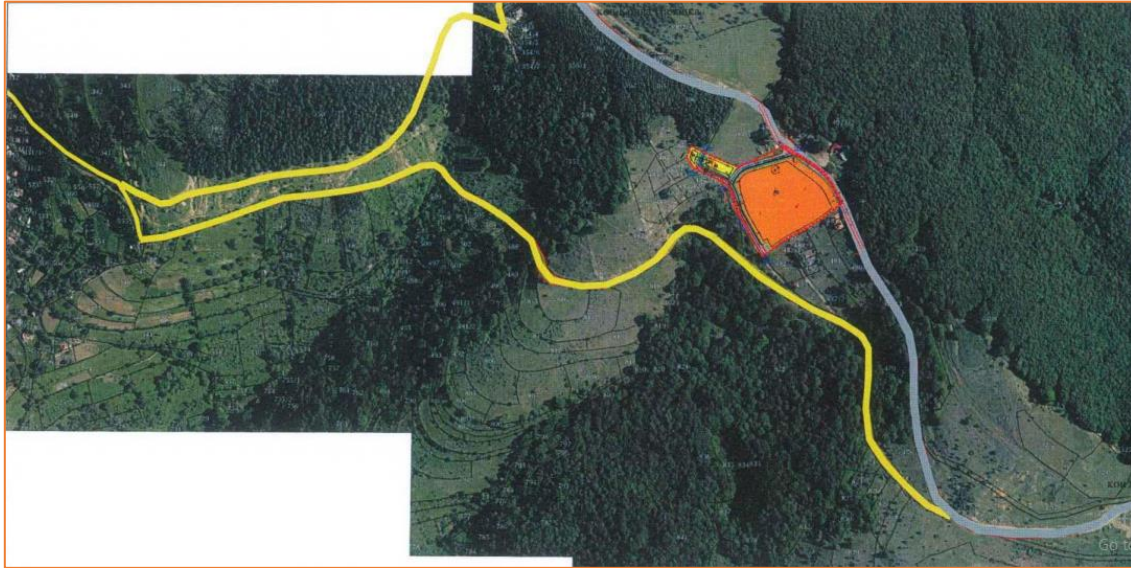

Нацрт Извештај за стратегиска оцена на животната средина
за Урбанистички проект вон опфат на Урбанистички план
за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с,
КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка

Скопје, Јули, 2024 година

Име на плански документ:

Урбанистички Проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за “Калин Камен” КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка

Изработен од:

ПАРАМЕТАР ДООЕЛ – СКОПЈЕ

Друштво за проектирање, инженеринг градба и консалтинг

Ул. ”Мајка Тереза” бр. 18-1/1,

e-mail: parametar1@gmail.com

тел: 070 221 278

Име на документ:

Нацрт Извештај за стратегиска оцена на животната средина за Урбанистички Проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за “Калин Камен” КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка

Изработен од:

Милиеуконтакт Македонија

Ул. Кукушка бр. 4А,

1000 Скопје

www.mkm.mk

info@mkm.mk

Александра Каракашова Сачкарска
овластен експерт за СОЖС

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Број: 12-2885/5

Датум: 08-05-2023 година

УВЕРЕНИЕ

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

Александра Јован Каракашова Сачкарска родена на 22.10.1979 година во Штип, дипломирала на ден 29.12.2003 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје на Машински факултет, го положи **стручниот испит за стратегиска оцена на животната средина** на ден 18.11.2010 година, се стекна со **статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина**, ги исполнува условите утврдени во член 23 став (3), член 72 став (1), а во врска со член 27 став (2) и (3) од измените и дополнувањето на Законот за животна средина („Службен весник на РСМ“ бр. 89/22), и се стекна со правото да биде вклучена во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер
Каја Шукова

Содржина

1. ВОВЕД	7
2. ВОВЕД ВО СТРАТЕГИСКАТА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	8
2.1. Цели на Стратегиската оценка на животната средина	9
2.2. Придобивки од спроведување на СОЖС	10
2.3. Правна рамка со која се регулира СОЖС постапката	10
2.4. Цел на извештајот за СОЖС и применета методологија	11
3. РЕЗИМЕ/КРАТОК ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА НА УП	12
3.1. Краток преглед на содржината на УП	12
3.2. Главни цели на планскиот документ	13
3.3. Опис на постојна состојба	14
3.3.1. Опис на проектниот опфат	14
3.3.2. Податоци за создадените вредности и чинители	16
3.3.3. Нумерички показатели	17
3.4. Усогласеност на целите на УП со други релевантни стратешки и плански документи	21
4. РЕЛЕВАНТНИ АСПЕКТИ НА МОМЕНТАЛНАТА СОСТОЈБА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	32
4.1. Местоположба	32
4.1.1. Граници на планскиот опфат	33
4.2. Социјално-економска основа	35
4.2.1. Демографски карактеристики	35
4.2.2. Образование, социјална и здравствена грижа и осигурување	36
4.2.3. Стопански карактеристики	37
4.2.4. Користење на земјиштето	39
4.3. Геолошки, геоморфолошки и релјефни карактеристики	40
4.3.1. Геолошки и геоморфолошки карактеристики	40
4.3.2. Хидрологија и хидрографија	42
4.3.3. Педолошки карактеристики	43
4.3.4. Карактеристики на пределот (пејзажот)	45
4.3.5. Сеизмички карактеристики	46
4.4. Климатски карактеристики	46
4.5. Квалитет на воздух	47
4.6. Квалитет на вода	47
4.7. Биолошка разновидност	48
4.8. Природно наследство	50
4.9. Културно наследство	51
4.10. Материјални добра	52
4.10.1. Водоснабдување	52
4.10.2. Одведување и прочистување на отпадни води	53
4.10.3. Третман на цврстиот отпад	53
4.10.4. Енергетска инфраструктура	54
4.10.5. Сообраќајна мрежа	56
5. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО ОБЛАСТИТЕ КОИ МОЖАТ ДА БИДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ, ВО ОТСУСТВО НА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА УП	59

5.1 Состојби, трендови и закани врз медиумите и областите од животната средина	59
6. ОБЛАСТИ КОИ СЕ ОД ПОСЕБНО ЗНАЧЕЊЕ ЗА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА, ОД АСПЕКТ НА ЗАШТИТА НА ДИВИТЕ ПТИЦИ И ХАБИТАТИТЕ	63
7. ЦЕЛИ ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА УТВРДЕНИ НА НАЦИОНАЛНО И МЕЃУНАРОДНО НИВО	66
7.1. Цели на Стратегиската оцена на животната средина	68
8. ИДЕНТИФИКАЦИЈА НА ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ДЕФИНИРАЊЕ НА ПРЕДЛОГ МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЈАТА	73
9. АНАЛИЗА НА АЛТЕРНАТИВИ	88
10. ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ ВРЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА УП	90
11. НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ	93
11.1. Вовед	93
11.2. Вовед во стратегиската оцена на животната средина (СОЖС)	93
11.3. Резиме/краток преглед на содржината на УП	96
11.4. Релевантни аспекти за моменталната состојба во животната средина	99
11.5. Карактеристики на животната средина во подрачјата кои би биле значително засегнати во отсуство на имплементација на УП	99
11.6. Области кои се од посебно значење за животната средина, од аспект на заштита на дивите птици и хабитатите	99
11.7. Цели за заштита на животната средина утврдени на национално и меѓународно ниво	100
11.8. Идентификација на значајни влијанија врз животната средина и дефинирање на предлог мерки за намалување на влијанијата	102
11.9. Анализа на алтернативи	103
11.10. План за мониторинг врз имплементација на УП	103
12. ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ	104
12.1. Заклучоци	104
12.2. Препораки	105
13. ПРИЛОЗИ	106
13.1. Одлука за спроведување на постапка за СОЖС, Формулар и Решение од МЖСПП	106

Листа на слики

Слика 1. Местоположба на Општина Крива Паланка	32
Слика 2. Опфатот на УП во рамки на општината	33
Слика 3. Местоположба на трасата на водоводната инфраструктура.....	35
Слика 4. Користење на земјишето (Извор: Просторен План на РМ)	40
Слика 5. Геолошка карта на пошироката област	42
Слика 6. Хидролошка карта на подрачјето	43
Слика 7. Педолошка карта на подрачјето.....	45
Слика 8. Сеизмичка карта на подрачјето.....	46
Слика 9. Реонизација и категоризација на просторот за заштита (Извор: Просторен План на РМ)	51
Слика 10. Водостопанска и енергетска инфраструктура (Извор: Просторен План на РМ).....	56
Слика 11. Сообраќајна инфраструктура во разгледуваното подрачје.....	57
Слика 12. Систем на населби и сообраќајна мрежа (Извор: Просторен план на РМ)	58
Слика 13. Идентификувани меѓународно значајни подрачја на Осоговските Планини	65

Листа на табели

Табела 1. Нумерички податоци на површини од планирана состојба на проектниот опфат	17
Табела 2. Нумерички податоци на површини од планирана состојба на проектниот опфат	18
Табела 3. Усогласеност на Урбанистички проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура	22
Табела 4. Активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД Рев.2, по општини, по години, состојба 31 декември 2021г.....	38
Табела 5. Земјоделски површини (во хектари), по категории на користење (Извор: НТЕЦ).....	39
Табела 6. Оценка на животната средина без имплементација на УП	59
Табела 7. Поврзаност меѓу целите на СОЖС и целите на Урбанистичкиот проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура	69
Табела 8. Преглед на влијанија предизвикани од имплементација на УП вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка.....	74
Табела 9. План за мониторинг на спроведување на мерките	91

1. ВОВЕД

Урбанистичкиот Проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, претставува плански документ за кој е потребно да се спроведе постапка за Стратегиска оценка на животната средина и да се изработи Извештај, согласно Законот за животна средина (Сл. Весник на РМ, бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18, 89/22 и 171/22).

Урбанистички проект е планско-проектна документација што се изработува врз основа на донесени урбанистички планови и служи за нивна разработка и спроведување, согласно Законот за урбанистичко планирање (Сл. Весник на РСМ, бр. 32/20) и Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. Весник на РСМ бр. 225/20, 219/21, 104/22, 99/23).

Согласно член 58 став (б) од Законот за урбанистичко планирање како и Правилникот за урбанистичко планирање, а во зависност од видот и намената на градежното земјиште и градбите што се предмет на разработка, приложениот урбанистички проект претставува урбанистички проект вон опфат на урбанистички план.

Урбанистичкиот проект има за цел да го преиспита предметниот простор, да го утврди концептот и идејата, да ги пропише стандардите и нормативите за урбанистичко планирање и да ги дефинира условите за градење во рамките на предметниот плански опфат и користењето на просторот, дефинирање на основни класи на намени, како и дефинирање на архитектонско-урбанистички параметри за реализација на планираните градби.

Овој УП како цел има планирање на водоводни инфраструктури со дефинирање на оптимални решенија на водови во планскиот опфат.

Локацијата од проектниот опфат на УП до сега не била предмет на урбанизација. Издадени се Услови за планирање на просторот Урбанистички Проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, кои содржат општи и посебни одредби, насоки и решенија од планската документација од повисоко ниво и графички прилози кои ги прикажуваат решенијата. Површината на планскиот опфат за кој се однесуваат Условите за планирање на просторот за кој е изработен Урбанистички Проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, изнесува 14.4 km, односно 69865.65m², а дел од трасата навлегува во плански документации за кои веќе се издадени услови за планирање на просторот.

Директивата за стратегиска оценка на животната средина (2001/42/ЕС) и Законот за животната средина (ЗЖС), настојуваат одредени планови, програми и стратегии, за кои постои веројатност дека би можеле да имаат значително влијание врз животната средина, да бидат предмет на Стратегиска оценка на животната средина (СОЖС).

УП вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, е документ за кој согласно Уредбата за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, задолжително се спроведува постапка за оценка на нивното влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето, член 3, точка 11.

Управување со водите, 3. начинот на употреба и користење на водите, заштита од штетни дејства на водите, заштита на водите од исцрпување и загадување.

Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина за УП вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, е изработен од страна на тимот на Здружението за одржлив развој Милиеуконтакт Македонија, предводен од Александра Каракашова Сачкарска, Експерт за стратегиска оцена на животната средина.

Овој Извештај е изработен во согласност со Уредбата за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина (Сл. Весник на РМ бр.153/07).

2. ВОВЕД ВО СТРАТЕГИСКАТА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Стратегиска оцена на животната средина (СОЖС) претставува процес за проценка на влијанието на плановите, стратегиите и програмите врз животната средина и здравјето на луѓето. Преку спроведување на постапката за СОЖС се обезбедува идентификување на потенцијалните негативни и позитивни влијанија од реализацијата на планот, програмата или стратегијата врз животната средина, а исто така се дефинираат и алтернативи и можни мерки за спречување, намалување и ублажување на негативните влијанија врз сите елементи на животната средина.

Оваа постапка треба да обезбеди високо ниво на заштита на животната средина, спроведување на насоките од релевантни стратешки и плански документи и интегрирање на целите на животната средина во подготовката и усвојувањето на стратегии, планови и програми (плански документи), а во насока на промовирање на одржливиот развој.

СОЖС постапката се спроведува во неколку чекори:

Проверка: утврдување дали планскиот документ ќе има значителни влијанија врз животната средина и дали е потребно спроведување на СОЖС. Овавсушност претставува изготвување на одлука и формулар за спроведување или неспроведување на СОЖС.

Определување на обемот: определување на обемот на информации и нивото на детали кои ќе бидат содржани во Извештајот за СОЖС. Овавсушност претставува изготвување на студија за обем на СОЖС.

Извештај за СОЖС е главниот механизам во кој ќе бидат содржани описот и евалуацијата на значителните влијанија (негативни и позитивни) врз животната средина од имплементација на планскиот документ, како и активностите за спречување, намалување и колку што е можно повеќе, неутрализирање на значителните негативни влијанија. Извештајот за СОЖС треба да ги содржи информациите кои се дефинирани во Уредбата за содржината на извештајот за стратегиската оцена на животната средина (Сл. Весник на РМ, бр. 153/07).

Консултации со јавност: опфаќа консултација со засегнатите страни и конкретната јавност во текот на определувањето на обемот на СОЖС, нацрт Извештајот за СОЖС и ставање на јавен увид. Овој чекор подразбира изработка на план за вклучување на засегнатите страни во процесот. Начинот на учество на јавноста во овој процес е точно пропишан во Уредбата за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина (Сл. Весник на РМ, бр. 147/08).

Прифаќање: обезбедување информации за одобрениот плански документ, односно колку од коментарите добиени во текот на консултациите биле земени предвид и методите за мониторинг на значителните влијанија од имплементацијата на планскиот документ.

Мониторинг: следење на имплементацијата на активностите, можните влијанија врз животната средина и социјалните аспекти во рана фаза за да им се овозможи на одговорните органи да преземат мерки за подобрување во текот на имплементацијата на планските документи.

2.1. Цели на Стратегиската оцена на животната средина

Главни цели на СОЖС се да ги идентификува, опише и процени:

- очекуваните значајни влијанија врз животната средина при спроведувањето на УП вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, како и нивно следење со цел да се обезбеди идентификација на непредвидените негативни влијанија во рана фаза на имплементација на планскиот документ и преземање мерки за подобрување на состојбата;
- мерките за спречување, намалување и неутрализирање на негативните влијанија врз животната средина;
- можностите кои ги дава УП вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, да придонесат за подобрување на квалитетот на животот на населението во овој опфат.

Оваа проценка треба да биде земена предвид при спроведувањето на УП вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка. Извештајот за СОЖС на носителите на одлуки треба да им обезбеди релевантни информации за проценка на предизвиците и можностите за животната средина во однос на овој плански документ. Овие информации треба да покажат дека заложбите за животната средина се соодветно интегрирани во процесите на донесување одлуки и имплементација на планскиот документ.

Извештајот за СОЖС исто така, треба да:

- обезбеди транспарентни и навремени консултации, како и ангажирање на заинтересираните страни, други одговорни тела, органи на власта и јавноста уште во раната фаза на подготовка на планскиот документ;
- обезбеди мислење од јавноста, односно изготвување на извештаи од консултации со јавноста со кои ќе се прикаже како резултатите од оцената на животната средина и мислењата, презентирани за време на постапката за СОЖС, се земени предвид во конечната верзија на планскиот документ;

Специфичните цели на стратегиската оцена на животната средина се дефинирани согласно националната и меѓународна легислатива и се прикажани преку статусот на биолошката разновидност, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра, културното наследство и пределот, како што се:

- идентификување области каде со планираните активности ќе се подобрат економските услови, квалитетот на живеењето и зголемување на животниот стандард;

- рационално и планско управување со просторот заради одржување на постојаното ниво на флора и фауна;
- подобрување на квалитетот на водата;
- интегрално управување со комуналниот отпад и негова селекција, транспорт и рециклирање, а со тоа и минимизирање на депонираниот отпад;
- минимизирање на појавите од несреќи и хаварии;
- зачувување на природното и културното наследство;
- зачувување на карактеристиките на пределот и животната средина.

2.2. Придобивки од спроведување на СОЖС

Придобивките од спроведување на стратегиската оцена на животната средина се:

- согледување на моменталната состојба и добивање реални информации, кои ќе им помогнат на носителите на одлуки на повисоко ниво во донесување на истите;
- остварување меѓусекторска соработка и земање предвид на националните, регионалните и локалните потреби и цели;
- остварување прекугранична соработка во зависност од подрачјето каде се реализира планскиот документ;
- земање предвид на целите за заштита на животната средина;
- интегрирање на социјалните, економските и еколошки аспекти во духот на одржливиот развој.

2.3. Правна рамка со која се регулира СОЖС постапката

При подготовка на Извештајот за стратегиска оцена на животната средина, земена е предвид и Директивата 2001/42/ЕС за оцена на влијанијата на одредени планови и програми врз животната средина, која е транспонирана во националното законодавство.

Постапката за спроведување стратегиска оцена на животната средина е дефинирана во поглавје X од Законот за животната средина, при што стратегиска оцена се спроведува на плански документи кои се подготвуваат во областа на земјоделството, шумарството, рибарство, енергетика, индустрија, рударство, транспорт, регионалниот развој, телекомуникациите, управувањето со отпадот, управувањето со водите, туризмот, просторно и урбанистичко планирање и користење на земјиштето, за националниот акционен план за животната средина и локалните акциони планови за животната средина, како и врз сите стратегиски, плански и програмски документи со кои се планира изведување на проекти за кои се врши оцена на влијанието врз животната средина.

Подзаконски акти кои ја регулираат постапката за СОЖС се:

- Уредба за стратегиите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето (Сл. Весник на РМ, бр. 153/07 и 45/11);
- Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето (Сл. Весник на РМ, бр. 144/07);

- Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина (Сл. Весник на РМ, бр. 153/07);
- Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина (Сл. Весник на РМ, бр. 147/08 и 45/11);
- Правилник за формата, содржината и образецот на Одлуката за спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена и на формуларите за потребата од спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена (Сл. Весник на РМ, бр.122/11).

2.4. Цел на извештајот за СОЖС и применета методологија

Извештајот за СОЖС за УП вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, треба да изврши идентификација и анализа на влијанијата врз животната средина од имплементацијата на урбанистичкиот проект уште во фазата на планирање и изработка и да предвиди соодветни мерки за спречување и намалување на влијанијата. Изработката на извештајот е обврска на изготвувачот на планскиот документ која предвидува спроведување на постапка за оцена на влијанието од планскиот документ врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето, пропишана во глава X (Оцена на влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина) од Законот за животна средина.

Согласно член 3, точка 11, Управување со водите, 3. начинот на употреба и користење на водите, заштита од штетни дејства на водите, заштита на водите од исцрпување и загадувањеод Уредбата за стратегии, планови и програми, вклучувајќи ги нивните промени, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето, УП вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, е документ за кој задолжително се врши стратегиска оцена на животната средина. Извештајот е изработен во согласност со содржината на извештајот пропишана во Уредбата за содржина на извештајот за СОЖС.

Методологијата која се користеше при подготовка на Извештајот за СОЖС се базира на спроведување на истражувања, проценки и аналитички пристап кој се состоеше од неколку чекори:

- преглед и анализа на сегашната состојба на животната средина во Општина Крива Паланка;
- запознавање со содржината на УП вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка;
- идентификација на веќе дефинираните цели за заштита и унапредување на животната средина во постоечките стратешки документи на локално, регионално и национално ниво;
- преглед на постоечката состојба на најважните елементи од животната средина на подрачјето дефинирано со УП вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште,

Општина Крива Паланка, кои би биле најосетливи при реализирање на планскиот документ;

- идентификација и оценка на сите можни влијанија (во однос на типот, природата, јачината, времетраењето, реверзибилноста и кумулативните влијанија);
- обезбедување на транспарентен процес на вклучување на јавноста и одржување на јавна расправа;
- изготвување на извештај од консултации со јавноста, со записник од одржаната јавна расправа, листа на заинтересирани страни кои дале коментари, како и листа на одговори и негово споделување на веб страницата на органот кој го изготвува планскиот документ;
- финализирање на Извештајот за СОЖС со вклучување на коментарите од засегнатата јавност.

3. РЕЗИМЕ/КРАТОК ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА НА УП

3.1. Краток преглед на содржината на УП

Урбанистичкиот Проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за “Калин Камен” КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, се изработува врз основа на просторните можности на локацијата, постојната состојба, ажурираната геодетска подлога, Проектната програма, одредбите кои произлегуваат од Просторниот план на Република Македонија, податоците и информациите од органите на државната управа и другите субјекти, како и потребите на нарачателот. Изготвувањето на проектот се врши во согласност со Законот за урбанистичко планирање и Правилникот за урбанистичко планирање.

Урбанистичкиот проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, треба да се изработи согласно Општ Акт за село Варовиште, Општина Крива Паланка донесен со одлука бр. 09- 1300/21 од 27.06.2017 год., условите за планирање на просторот и истражувањата извршени по пат на директен увид на теренот и анализа на добиените податоци и истата треба да ги содржи сите елементи дефинирани за ваков вид на проект и тоа:

- Документациона основа со текстуален и графички дел и
- Проектна документација со текстуален и графички дел

Во текстуалниот дел од Документационата основа опфатени се следните содржини:

- Вовед, цел и предмет, како и методологија за изработка на планскиот документ;
- Површина и опис на граници на проектен опфат со географско и геодетско одредување;
- Историјат на планирањето и уредувањето на подрачјето на проектниот опфат;
- Податоци за природните чинители (географски податоци, микроклима, релјефни (морфолошки) карактеристики, сеизмика на просторот);
- Податоци за создадените вредности и чинители;

- Инвентаризација на земјиштето во проектниот опфат, изграден градежен фонд, вкупна физичка супраструктура и инсталации;
- Инвентаризација на градби со режим на заштита на културно наследство, постојни споменички целини, културни предели и др.;
- Инвентаризација на изградена комунална инфраструктура;
- Податоци и информации од надлежни органи на државната управа и комунални претпријатија;

Во графичкиот дел од Документационата основа опфатени се следните содржини:

- Планска документација со граница на проектен опфат;
- Ажурирана геодетска подлога со граница на проектен опфат;
- Карта на градежен фонд, вкупната физичка супраструктура на земјиштето и изградената комунална инфраструктура;

Во текстуалниот дел од Планската документација опфатени се следните содржини:

- Вовед, вид на план, назив на подрачјето на планскиот опфат и плански период;
- Опис и образложение на проектен концепт;
- Општи услови за изградба;
- Посебни услови за градба;
- Мерки за заштита (Заштита на животна средина; Заштита и спасување; Превентивни мерки за заштита и спасување);

Во графичкиот дел од Планската документација опфатени се следните содржини:

- План на намена;
- Инфраструктурно решение;
- Урбанистичко решение;

Сите постоечки подземни и надземни градби во рамките на проектниот опфат да се евидентираат на ажурираната геодетска подлога која треба да биде составен дел на документационата основа на планот.

При изработката на Урбанистичкиот проект да бидат почитувани сите податоци, информации и мислења добиени од органите на државната управа и другите субјекти.

3.2. Главни цели на планскиот документ

Изработката на Урбанистичкиот Проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, има за цел да овозможи реална организација на просторот заради обезбедување на услови со предвидената намена, согласно Законот за урбанистичко планирање, Правилникот за урбанистичко планирање, како и друга законска регулатива.

Урбанистичкиот проект е изработен согласно Општ Акт за село Варовиште, Општина Крива Паланка донесен со одлука бр. 09-1300/21 од 27.06.2017 год., условите за

планирање на простороти истражувањата извршени по пат на директен увид на теренот и анализа на добиените податоци.

Урбанистичкиот проект има за цел да го преиспита предметниот простор, да го утврди концептот и идејата, да ги пропише стандардите и нормативите за урбанистичко планирање и да ги дефинира условите за градење во рамките на предметниот плански опфат и користењето на просторот, дефинирање на основни класи на намени, како и дефинирање на архитектонско-урбанистички параметри за реализација на планираните градби.

Овој УП има за цел планирање на водоводни инфраструктури со дефинирање на оптимални решенија на водови во планскиот опфат. При планирањето потребно е да се имаат во предвид природните погодности и ограничувања како и постојниот создаден материјален фонд, преку анализа на постојната состојба (инвентаризација) и создавање на основна концепција со конкретни решенија.

Урбанистичкиот проект кој претставува основен развоен документ, има крајна цел преку:

- Рационално користење на земјиштето;
- Максимално вклопување на инфраструктурата и објектите со теренот;
- Почитување и валоризација на културното и градителското наследство;
- Вградување пропратни содржини на основната наменска употреба на земјиштето;
- Вградување на мерки за заштита на природата и животната средина;
- Вградување на мерки за заштита и спасување;
- Почитување на законските прописи, стандарди и нормативи во планирањето;

Врз основа на барањата на инвеститорот, при изработката на Урбанистички Проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, Ко Кркља и Ко Варовиште, Општина Крива Паланка, да се дефинира намена:

- E1.5 - Инфраструктури на водоснабдувањето (градби за зафаќање на водата, каптажи, бунари, акумулациски водозафати, таложници. Пумпни станици, станици за пречистување и дезинфекција, собирни и прекидни комори, шахти, резервоари, доводни канали, доводни гравитациони и пумпни цевководи, водоводни мрежи во населени места и цевководи за транспорт на вода, цевководи за транспорт на вода за индустриска, енергетска и друга специјална намена, инфраструктури за наводнување).

3.3. Опис на постојна состојба

3.3.1. Опис на проектниот опфат

Предметниот проектен опфат предвиден за изградба на водоводна инфраструктура „Калин Камен“, за КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка е планиран со следните параметри:

- Површина на опфат 6,99ха (69843.03m²);
- Должината на канализациониот систем во наведениот опфат е 14314.63 m;
- Површина за градба: испусен вентил, воздушен вентил, јазол, противпожарен хидрант, прекинувачка комора, резервоари, каптажи;

Предметниот проектен опфат се наоѓа во катастарска општина Крива Паланка. Проектниот опфат зафаќа делови од следниве катастарски парцели:

- 1009, 1010, 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1021, 1026, 1027, 128, 129/1, 129/12, 129/14, 129/15, 129/2, 129/6, 129/8, 129/9, 130/1, 130/2, 130/3, 130/4, 140, 142, 143, 144, 155, 157, 354/1, 354/2, 354/6, 354/7, 354/8, 355, 356, 368/1, 379, 431, 475, 476, 477, 483/3, 484/2, 484/3, КО Б'с
- 1028, 1029, 4397, 4398, 4399, 4401/2, 4405, 4407, 4445, 4446, 4473, 4474, 4475, 4476, 4478, 4595, 4599, 4600, 4601, 4604, 4607, 4608, 4609/1, 4609/2, 4611, 4612, 4615, 4625, 4670, 4683, 4688, 4694, 4699, 4700, 4701, 4702, 4706, 4707, 4710, 4718, 4719/1, 4721, 4722, 4723, 4724, 4727, 4734, 4737, 4741, 4759, 4760, 4761, 4762, 4763/1, 4763/2, 4763/3, 4764/2, 4770, 4771, 4763/1, 4763/2, 4763/3, 4764/2, 4770, 4771, 4899/1, 4899/2, 4899/3, 4901, 4902/1, 4902/2, 4902/3, 4903/1, 4903/2, 4906, 4925, 5320, 5322, 5329, 5336, 5361/1, 5361/2, 5366, 5382, 5406, 5408, 978, 979, КО Кркља
- 140, 148, 149, 150, 151, 157, 169/1, 169/3, 184, 185, 186/1, 187, 188, 189/2, 210/1, 211, 218, 219, 220, 227, 237, 247, 248, 249, 252, 253, 255, 257, 259, 260/1, 260/2, 263, 264, 265, 268, 269, 270, 271, 276, 278, 279, 280, 282, 283, 284, 286, 290, 291, 292, 293, 296, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 324, 353, 356, 357, 358, 359, 365, 366, 367, 388, 393, 443, 474/2, 475/2, 475/3, 483/3, 486/1, 487/2, 488/2, 500/1, 501, 509, 513, 528/1, 531, 532/1, 532/2, 670, 671/1, 673, 675, 726, 738, 739/1, КО Варовиште

Дел од парцелите се во сопственост на РМ, додека другиот дел е во приватна сопственост.

За дел од предметниот опфат не постои претходно усвоена урбанистичка планска документација, а за дел од предметниот опфат постои усвоена урбанистичка планска документација и тоа:

Изводи од планови:

- Урбанистички Проект со план за парцелација за формирање на градежни парцели со намена Б5-хотелски комплекси на ГП 1.1. од АУП за дел од КП 379, локалитет до Езерце, КО Б'с, бр.29-1608/3 од 20.06.2023 година;
- АУП (во согласност со ЛУПД за локалитет „До Ловечка куќа“) тех.бр. 29-2015 од 2016 год.;
- УПВНМ за изградба на Б5.1 – хотелски комплекс, А4.1 – згради со апартмани и студија, А4.3 викенд куќи на КП 483/1, КП 485/8, КП 485/9, дел од КП 485/10, дел од КП 483/2, дел од КП 483/3, дел од КП 485/1, дел од КП 485/11, дел од КП487/1, дел од КП 5408 КО Б'с и КО Кркља, бр. 09-337719 од 19.07.2023 година;
- Општ Акт за с.Варовиште – Крива Паланка, бр.09-1300/21 од 27.06.2017;

Опфат на Урбанистички проект:

- Викенд населба КО Б'с и КО Кркља (дел се Y24012 за КП 475, КО Б'с);
- Викенд населба за локалитет „Ловечка Куќа“ КО Б'с и КО Кркља (дел се Y12616);
- Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план со намена Е1.5 –

Донесени проекти за инфраструктура со потврда за одобрување:

- Проект за инфраструктура за реконструкција на надземен ДВ 10 kV вод „Манастир“ – делница „Варовиште-Дервенцици“, Општина Крива Паланка, бр. 29-229/1 од 21.01.2016 година;
- Проект за инфраструктура за надземе 10(20) kV приклучен вод и бетонска столбна трафостаница БСТС 10(20)/0.4 kV, 100kVa „Варовиште 2“ на КП 169/3 (КО Варовиште) во село Варовиште, Општина Крива Паланка, бр. 29-470/14 од 22.09.2021 год

3.3.2.Податоци за создадените вредности и чинители

Инвентаризација на градби со режим на заштита на културно наследство, постојни споменички целини, културни предели и др.

Според добиените податоци и информации од Министерство за култура, Управа за заштита на културно наследство со бр. 17-2607/4 од 21.09.2023, во границите на предметниот проектен опфат и неговата непосредна близина се наоѓаат повеќе добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство.

Според добиените податоци и информации од НУ Национален Конзерваторски Центар – Скопје во границите на Урбанистички Проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка нема евидентирано културно наследство ниту пак може да се препознаат до сега неевидентирани културни добра.

Надвор од границите на планскиот опфат се евидентирани археолошки локалитети и тоа: На територија на село Б'с, Општина Крива Паланка се наоѓаат два евидентирани археолошки локалитети: „Градиште“ и „Рударски Гробишта“.

Стручниот тим од НУ Национален Конзерваторски Центар – Скопје смета од аспект на заштита на културно наследство, постапката за Урбанистички Проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка може да продолжи.

Со напомена доколку при изведба на градежни земјоделски или други работи, се дојде до предмети од археолошко значење, изведувачот на работите е должен да постапи согласно одредбите од член 65 од Законот за заштита на културното наследство (Сл. Весник на РМ, бр. 20/04, 71/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15), изведувачот е должен веднаш да ги запре работните активности и за настанатата ситуација да ја извести надлежната институција односно НУ Национален конзерваторски центар – Скопје.

Инвентаризација на изградена комунална инфраструктура

Според добиените податоци од надлежните институции, во проектниот опфат постои изградена комунална инфраструктура.

1. Според податоците и информациите добиени од Агенција за цивилно воздухопловство со бр. 12-8/1266 од 12.09.2023, во рамки на проектниот опфат нема објекти, инсталации, уреди или било какви структури од областа на цивилното воздухопловство, а градбите во планскиот опфат не претставуваат препрека и нема да влијаат на безбедноста на цивилниот воздушен сообраќај.

2. Според добиените податоци и информации од НОМАГАС Скопје со бр.15-3840/2 од 11.09.2023 во рамки на предметниот опфат постои изведен магистрален гасовод со дијаметар од 530mm.
3. Според добиените податоци и информации од АД МЕПСО евидентирано под бр. 11-5478/1 од 14.09.2023 година во рамки на предметниот плански опфат има ЕЕ објекти во сопственост од АФ МЕПСО и тоа далекувод 110 kV.
4. Според добиените податоци и информации од Агенција за електронски комуникации со во рамки на предметниот плански опфат постојат изградени јавни електронски комуникациски мрежи.
5. Според добиени податоци и информации од ЈП Комуналец Крива Паланка во рамки на предметниот плански опфат нема канализациони инсталации во бараниот опсег, но има водоводни инсталации и тоа главен доводен цевковод.
6. Според податоците и информациите добиени од Македонски Телеком во рамки на предметниот плански опфат има постојна МКТ инфраструктура.
7. Според податоците и информациите добиени од Јавно претпријатие за државни патишта констатирано е дека покрај предметниот проектен опфат не поминува и истиот не се вкрстува со државен пат од надлежност на Јавно претпријатие за државни патишта.
8. Според податоците и информациите добиени од Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје во рамки на проектниот опфат постои постојна инфраструктура на Електродистрибуција ДООЕЛ.
9. Според добиени податоци и информации од Јавно претпријатие за железничка инфраструктура констатирано е дека планскиот опфат се наоѓа надвор од заштитниот појас на идната железничка пруга.

3.3.3. Нумерички показатели

Табела 1. Нумерички податоци на површини од планирана состојбана проектниот опфат

Група на класа на намена	Класа на намена	Поединиечна намена	Површина (m ²)
Е-инфраструктура	Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури	Е1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето: градби за зафаќање на водата, каптажи, бунари, акумулациски водозафати, таложници, пумпни станици, станици за пречистување и дезинфекција, собирни и прекидни комори, шахти, резервоари, доводни канали, доводни гравитациони и пумпни цевководи, водоводни мрежи во насеени места и цевководи за транспорт на вода, цевководи за транспорт на вода за индустриска, енергетска и друга специјална намена, инфраструктури за наводнување.	69843.03
Вкупно			69843.03

Табела 2. Нумерички податоци на површини од планирана состојба на проектниот опфат

Број на површина за градба	Намена на површини	Група на класа на намена	Површина (m ²)	Процент на изграденост	Максимална висина
1	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	6.38	0.008	/
2	испусен вентил	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	1.70	0.002	1.00
3	испусен вентил	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	2.89	0.004	1.00
4	јазол	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
5	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
6	испусен вентил	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	2.89	0.004	1.00
7	воздушен вентил	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	2.89	0.004	1.00
8	јазол	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
9	регулатор на притисок	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	7.56	0.11	/
10	испусен вентил	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	2.89	0.004	1.00
11	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
12	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
13	прекинувачка комора	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	7.56	0.11	/
14	прекинувачка комора	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	7.56	0.11	/
15	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
16	јазол	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
17	јазол	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
18	испусен вентил	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	2.89	0.004	1.00
19	регулатор на притисок	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	6.93	0.010	/
20	испусен вентил	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	2.89	0.004	1.00
21	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/

22	испусен вентил	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	2.89	0.004	1.00
23	регулатор на притисок	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	7.56	0.11	/
24	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
25	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
26	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
27	јазол	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
28	јазол	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
29	испусен вентил	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	2.89	0.004	1.00
30	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
31	прекинувачка комора	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	7.56	0.11	/
32	јазол	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
33	воздушен вентил	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	2.89	0.004	1.00
34	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
35	јазол	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
36	регулатор на притисок	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	7.56	0.11	/
37	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
38	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
39	испусен вентил	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	2.89	0.004	1.00
40	прекинувачка комора	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	7.56	0.11	/
41	прекинувачка комора	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	7.56	0.11	/
42	воздушен вентил	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	2.89	0.004	1.00
43	испусен вентил	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	2.89	0.004	1.00
44	јазол	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/

45	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
46	јазол	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
47	испусен вентил	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	2.89	0.004	1.00
48	регулатор на притисок	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	7.56	0.11	/
49	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
50	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
51	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
52	јазол	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
53	воздушен вентил	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	2.89	0.004	1.00
54	испусен вентил	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	2.89	0.004	1.00
55	прекинувачка комора	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	7.56	0.11	/
56	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
57	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
58	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
59	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
60	регулатор на притисок	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	12.40	0.018	/
61	јазол	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
62	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
63	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
64	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
65	регулатор на притисок	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	12.40	0.018	/
66	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
67	јазол	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/

68	противпожарен хидрант	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.38	0.008	/
69	прекинувачка комора	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	10.58	0.015	/
70	разделна шахта	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	5.76	0.008	/
71	испусен вентил	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	2.89	0.004	1.00
72	резервоар	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	106.10	0.152	3.50
73	прекинувачи	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	7.56	0.011	/
74	каптажа	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	44.64	0.064	/
75	каптажа	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	44.64	0.064	/
76	каптажа	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	44.64	0.064	/
77	каптажа	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	44.64	0.064	/
78	водоводна инфраструктура	E1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето	69169,38	99.035	/
Вкупна површина на опфат			69843.03	100.00	

3.4. Усогласеност на целите на УП со други релевантни стратешки и плански документи

Просторното и урбанистичкото планирање е континуиран процес, кој предвидува изработување, донесување и спроведување на просторни и урбанистички планови, со цел да се обезбеди уредување и хуманизација на просторот и заштита и унапредување на животната средина и природата.

Некои од целите на заштитата на животната средина кои се дефинирани на национално и меѓународно ниво се инкорпорирани при подготовка на Урбанистичкиот проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, како и во периодот на неговата имплементација.

Со цел да се утврди дали целите на Урбанистичкиот проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка се поврзани со целите на веќе донесените стратешки и плански документи на национално, регионално и локално ниво и како тие ќе придонесат за постигнување на целите на овие документи, направен е табеларен преглед претставен во табелата дадена подолу.

Табела 3. Усогласеност на Урбанистички проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура

Стратешки/плански документи на локално, регионално и национално ниво	Цели на документот	Позврзаност на целите на Урбанистички проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура
Стратешки/плански документи на национално ниво		
Просторен план на Република Македонија (2002-2020)	<p>Цели за зачувување на природното наследство:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зачувување и заштита на сите простори (места) со исклучиви и неповторливи природни вредности од значење за научната, културно образовната, воспитната, рекреативната и други функции. <p>Цели за подобрување на квалитетот на водата:</p> <ul style="list-style-type: none"> -реализација на активностите за санација и ревитализација на подрачјата со загрозен квалитет на животната средина, идентификувани со Националниот акционен план преку посебни програми за заштита на водите, - рационализација при користењето на водата од сите субјекти, како на површинските, така и на подземните води и осигурување на минимални протоци на водотечите заради постигнување на поволни капацитети на реципиентите при прием на загадувањето. 	<p>Целите на УП се во согласност со Просторниот план на Р. Македонија и нивната реализација ќе придонесе за подобрување на квалитетот на животот на населението во опфатот за кој се однесува УП, но и за рационализација при користењето на водата од сите субјекти, како на површинските, така и на подземните води.</p>
Национална стратегија за заштита на природата, 2017-2027	<p>Цели на стратегијата за заштита на природата:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зачувување на природните целини од аспект на геолошките и геоморфолошките својства на природата, - рационално користење на минералните суровини, - обезбедување на одржливо користење на дивите видови и екосистемите, зајакнување и унапредување на ситемот на заштитени подрачја, - зачувување на пределската разновидност согласно барањата на Конвенцијата за пределот, - зајакнување на институционалните капацитети за заштита на природата на централно и локално ниво, - воспоставување и развој на еколошки мрежи за ефективна заштита и управување со природното наследство, - усогласување на Стратегијата за заштита на природата со други стратешки развојни документи од другите сектори (шумарство, земјоделие, сточарство, рибарство, транспорт, енергетика, индустрија, рударство, туризам, градежништво и др.) преку интегрирање на политиката за заштита на природата, 	<p>Целите на УП се во согласност со главните цели на оваа Стратегија.</p> <p>Целите на УП се насочени кон:</p> <ul style="list-style-type: none"> - рационално користење на земјиштето - максимално вклопување на инфраструктурата и објектите со теренот - почитување и валоризација на културното и градителското наследство

	- постигнување на интегрирана заштита на природата преку промовирање на холистички пристап во заштитата на биолошката разновидност, геодиверзитетот и пределската разновидност.	
Национална Стратегија за води (2011-2041)	Главна цел на Стратегијата е спречување на загадувањето на водата и зачувување на водата во добра состојба: Некои од посебните цели на Стратегијата се: -Заштита на луѓето и материјалните добра од штетните ефекти на водата; -Да се постигне и да се зачува добар статус на водата на површинските и подземните водни тела; -Заштита на водата и екосистемите зависни од вода; -Усогласување на мерките на управување со водите со корисниците на просторот од другите сектори; -Одржливо управување со водите со рационално и одржливо користење на водните ресурси.	Целите на УП се во согласност со главните цели на оваа Стратегија, кој има за цел има планирање на водоводни инфраструктури со дефинирање на оптимални решенија на водови во планскиот опфат.
Национална стратегија за одржлив развој (2009-2030)	Целите на оваа Стратегија се насочени кон одржлива интеграција на туризмот, шумарството, земјоделството и индустрискиот сектор со одржлива поддршка од енергетскиот сектор, инфраструктурата и секторот за транспорт. Една од целите на Стратегијата се: - Да се воведо управување со водните ресурси и да се намали загубата на вода и влијанието од загадувањето како основа за развој на планови за управување со речни корита;	Целите наУП се во согласност со главните цели на оваа Стратегија. Целите на УП се насочени кон: - максимално вклопување на инфраструктурата и објектите со теренот
Национална Стратегија за развој на туризмот (2016-2021)	Водечки цели за поддршка на развојот на туризмот се: - подигнување на свеста за Македонија како привлечна туристичка дестинација - подобрување на привлечноста на Македонија како туристичка дестинација - подобрување на инвестициската клима за македонските претприемачи во однос на развојот на дополнителни објекти за сместување - подобрување на квалитетот и квантитетот на достапни податоци за туризмот - подобрување на туристичкото знаење и квалитетот на услугите - подобрување на свесноста на локалното население во однос на туризмот	Целите на УП се во согласност со главните цели на оваа Стратегија. Со реализацијата на УП, односно со изградбата на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, покрај жителите на населените места Б'с, Кркља и Варовиште, со вода за пиење ќе бидат обезбедени и туристичките населби кои се наоѓаат во овој опфат. Калин Камен - Планинскиот туристички центар Калин Камен се наоѓа на 10 километри југоисточно од Крива Паланка, над манастирот Свети Јоаким Осоговски. Во самиот локалитет има места за одмор и рекреација, мал спортски терен, како и објекти за сместување на мали туристички групи.
Национална Стратегија за рурален туризам (2012-2017)	Основните цели на оваа стратегија за развој на руралниот туризам се: - идентификување на концептот и стратегијата за развој	Целите на УП се во согласност со главните цели на оваа Стратегија.

	- поставување на рамка за поттикнување на развојот како дел од севкупната туристичка понуда на Република Македонија	Општина Крива Паланка и населените места покрај останатите економски дејности, своите приходи ги гледаат и во туристичките услуги, односно видови на рурален туризам, кои со изградбата на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ значително ќе се подобрат
Национална Стратегија за земјоделство и рурален развој (2014-2020)	Цел на оваа стратегија е зголемена конкурентност на земјоделското производство и прехранбената индустрија, развој на руралните средини и одржливото користење на природните ресурси, што би се постигнало преку: - подобрување на условите за живот и за одвивање на економските активности во руралните средини - континуиран пристап до знаењето и инвестирање во човечкиот капитал во земјоделството - одржливо управување со природни ресурси и ублажување на влијанието на климатските промени на земјоделството.	Целите на УП се во согласност со главните цели на оваа Стратегија. Дел од целите на УП се насочени кон: - максимално вклопување на инфраструктурата и објектите со теренот - рационално користење на земјиштето
Стратегија за управување со отпад (2008 – 2020)	Некои од целите на оваа Стратегија се: -зголемување на степенот на искористеност на енергетскиот потенцијал на отпадот; -воведување на технологии за почисто производство и одржливо управување со природните ресурси и со отпадот; -намалување на емисиите на стакленички гасови што ги создава отпадот, што ќе резултира во значителни добивки за населението и за општеството во целина; - правилно управување со биоразградливиот отпад што претставува значителна фракција во комуналниот отпад и во отпадот од пречистувањето на отпадните води, во земјоделскиот отпад, може да придонесе кон намалувањето на емисиите на стакленички гасови.	Целите на УП се во согласност со главните цели на оваа Стратегија.
Стратегија за одржлив развој на шумарството во Република Македонија (2006)	Главни цели на оваа Стратегија се: - подигнување на свеста за еколошките и социјалните вредности на шумите; - усогласување на шумарското законодавство со националните интереси и меѓународните обврски; - мултифункционално стопанисување со шумите и одржлив развој на шумарството; - подобрување на можностите за изнаоѓање на национални и - меѓународни фондови за поддршка на развојот на секторот - создавање потребни организациски структури за соодветен капацитет, заради обезбедување интегрирано управување со просторот;	Целите на УП се во согласност со главните цели на оваа Стратегија.

	<ul style="list-style-type: none"> - создавање услови за јавно финансирање на активностите поврзани со одржливото стопанисување на шумите, одржувањето на заштитните и јавните функции на шумите; - изработка на програми за адаптација на шумарство на климатските промени. 	
Стратешки/плански документи на регионално ниво		
Програма за развој на Североисточниот плански регион 2021-2026	Стратешки цели на Програмата за развој на Североисточниот плански регион: <ul style="list-style-type: none"> - постигнување на одржлив економски развој преку поголеми инвестиции, - подобро деловно окружување и јакнење на конкурентноста; - подобрување на условите за живот преку унапредување на инфраструктурата, просторното планирање и животната средина и - интеграција на развојот на земјоделието, руралниот развој и туризмот во регионот 	Целите на УП се во согласност со стратешките цели на оваа Програма, особено со приоритетите кои се однесуваат на подобрување на условите за живот преку унапредување на инфраструктурата, просторното планирање и животната средина.
Регионалниот план за управување со отпад за Североисточниот плански регион	Цели на овој Регионалниот план за управување со отпад за Североисточниот плански регион се: <ul style="list-style-type: none"> - минимизирање на негативните влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето предизвикани од создавањето и управувањето со отпад. - минимизирање на негативните општествени и економски влијанија и максимизирање на општествените и економските можности. - усогласеност со законските барања, целите, принципите и политиките поставени со европската и националната правна рамка. 	Целите на УП се во согласност со целите на овој План. Во самиот УП се вградени мерки за заштита на природата и животната средина, како и за управување со отпад.
Стратешки/плански документи на локално ниво		
Стратегија за управување на ризиците на општина Крива Паланка	Стратегијата за управување на ризиците има за цел: подобрување на ефикасноста на управувањето со ризиците на ниво на Општината; целосно интегрирање на управувањето со ризиците во административната култура и свеста на вработените; вградување на управувањето со ризиците во процесот на планирање и донесување на одлуки; обезбедување рамка за утврдување, процена, постапување, следење и известување за ризиците и воспоставување координација на управувањето со ризици во организационите единици.	Целите на Стратегијата за управување на ризиците се во согласност со целите на Урбанистичкиот проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка.
Социјален план на општина Крива Паланка 2021-2024	Социјалниот план има за цел мапирање на социјалните проблеми на ранливите групи во општината, да изврши анализа на сегашните состојби и капацитети и расположливи социјални услуги, а посебно да ги утврди специфичните потреби за развој на социјални услуги во општина Крива Паланка.	Целите на Социјалниот план се во согласност со целите на Урбанистичкиот проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште.
Стратегија за развој на туризмот на општина Крива Паланка, 2020-2025	Стратегијата за развој на туризмот во општина Крива Паланка има за цел да го мапира идниот туристички развој на регионот, преку реализирање на следните стратешки цели: подобрување на туристичка инфраструктура; унапредување и интензивирање на регионалната и прекугранична соработката со цел	Целите на Стратегијата за развој на туризмот се во согласност со целите на Урбанистичкиот проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна

	креирање на заеднички туристички продукт; унапредување на човечките ресурси и капацитети, преку поттикнувањето на развојот на локалниот бизнис сектор; и развивање на туристички бренд преку изработка и имплементирање на маркетинг стратегија за поголема видливост и препознатливост на дестинацијата	инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка.
Локален акциски план за родова рамноправност на општина Крива Паланка 2021-2023	Главните цели на Локалниот акциски план за родова рамноправност се: подобрување на информирањето за човековите права, механизмите за заштита и родовата рамноправност; зајакнување на свеста на жените за континуирана грижа и заштита на сопственото здравје; промовирање на родовиот концепт и еднаквите можности на жените и мажите во општеството и семејството, потребата од рамноправно учество на жените и мажите во одлучувачките процеси, политичкиот и јавниот живот во локалната заедница / доследна примена на Законот за еднакви можности на жените и мажите; унапредување на економскиот статус на жените, преку јакнење на нивните капацитети и поттикнување на женското претприемништво; интегрирање на родовите прашања во политиките и финансиските инструменти, родово одговорно буџетирање согласно методологијата и согласно Законот за еднакви можности на жените и мажите.	Целите на Локалниот акциски план за родова рамноправност се во согласност со целите на Урбанистичкиот проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка.
Стратегија за локален развој на општина Крива Паланка 2015-2020	Стратегијата за локален развој има за цел да даде рамка на идните активности што треба да обезбедат одржлив развој на подолг период, да се спроведат активности за поттикнување на младите за користење на локалните ресурси и намалување на миграциските процеси како еден од главните предизвици за наредниот период. Целите ги опфаќаат следните области: Економски развој; Рурален развој; Образование, спорт и култура; Заштита на животна средина и енергетска ефикасност; Социјална и здравствена заштита; Локално управување, информатичка технологија и информирање на граѓаните	Целите на Стратегијата за локален развој се во согласност со целите на Урбанистичкиот проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка.
Стратегија за млади на општина Крива Паланка 2019-2024	Стратегијата за млади на општина Крива Паланка има за цел да ја унапреди положбата на младите, примената на нивните права и преку цел низ активности да се влијае врз континуирано зголемување на квалитетот на живот на младите луѓе во Крива Паланка.	Целите на Стратегијата за млади се во согласност со целите на Урбанистичкиот проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште.
План за локален економски развој на Општина Крива Паланка 2024-2027	Целта на планот е оптимизација на искористувањето на локалните ресурси и се фокусира на ефикасната и одржлива употреба на ресурсите кои се достапни во дадена локална заедница. Меѓу нив се развојот на локалните бизниси преку поддршка на мали и средни претпријатија, индивидуални селски стопанства, земјоделски задруги и друго, како можност да ја стимулира локалната	Целите на Планот за локален економски развој на Општина Крива Паланка се во согласност со целите на Урбанистичкиот проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, односно со заложбите за изработка на техничка документација за

	<p>економија и да креира нови работни места. Ова е важно за економскиот и социјалниот развој на општината, како и за поширокиот регион.</p> <p>Стратешка цел 1: Поддршка на развојот на мали бизниси и претприемаштво</p> <p>Стратешка цел 2: Повисока ефикасност во искористување на локалните ресурси за производство на еколошки здрава храна, развој на еко и гастрономски туризам</p> <p>Стратешка цел 3: Развој на локалната инфраструктура за подобрување на бизнис климата</p>	<p>изградба на патна и комунална инфраструктура за поволна бизнис клима</p>
<p>Меѓуопштински стратешки план за намалување на ризици од катастрофи на општините Крива Паланка и Ранковце 2022-2026</p>	<p>Целта на Меѓуопштинскиот стратешки план за намалување на ризици од катастрофи на општините Крива Паланка и Ранковце е градење, како на индивидуалните, општински, така и на заедничките, меѓуопштински капацитети и ресурси, со цел за подобрена превенција и ублажување, подготвеност и справување, како и опоравок од катастрофалните настани и новите и потенцијални ризици и закани.</p>	<p>Целите на Меѓуопштинскиот стратешки план за намалување на ризици од катастрофи на општините Крива Паланка и Ранковце се во согласност со целите на Урбанистичкиот проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште.</p>

Согласно законската регулатива и надлежностите на локално ниво, секоја година општина Крива Паланка изготвува програми кои одблиску ги регулираат областите и сферите од локалниот развој и квалитетот на животот на граѓаните. Преку овие програми подобро се планираат и насочуваат буџетите на локалната самоуправа.

- Програма за активностите на општина Крива Паланка во областа на културата и културните манифестации

Основни цели на Програмата се: обезбедување на активен однос на општина Крива Паланка кон задоволување на потребите и интересите на граѓаните од областа на културата и уметноста; сочувување и афирмирање на духовното културно наследство, сочувување и афирмирање на културниот идентитет на општина Крива Паланка и Кривопаланечкиот регион; создавање услови за развој, афирмација и популаризација на културата и уметноста; воведување нови форми и содржини на културно творење и изразување; и мотивирање за активно учество на локалните културни установи, организации и поединци во реализирање на Програмата.

- Програма за локален економски развој на општина Крива Паланка

Главна цел на Програмата е континуиран развој на капацитетите на општината за привлекување инвестиции, зголемување на вработувањата преку развој и реализација на проекти, промоција на општината и поддршка на МСП, занаетчиите, руралните заедници и НВО во Крива Паланка; активна имплементација на добиени и аплицирање на нови проекти од домашни и меѓународни фондови и следење и имплементација на стратегиите за развој на општина Крива Паланка. Специфични цели на програмата се: поддршка на локалниот економски развој преку партиципативно учество на заедницата и зголемување на конкурентноста на претпријатијата; зајакнување на локалниот економски развој преку подобрување на услугите на локалната самоуправа; одржлив локален развој и рационална употреба на ресурси и подготовка на проекти и проектно управување.

- Програма за поставување на урбана опрема на подрачјето на Општина Крива Паланка

Со програмата за урбана опрема се утврдува потребата за поставување на урбана опрема на градежно изградено земјиште на подрачјето на општина Крива Паланка, постапката за добивање одобрение за поставување на опремата, како и други прашања од значење за поставување на урбаната опрема. Специфични цели на програмата се: евиденција на урбана опрема на територијата на општина Крива Паланка; естетски подобрувања и воведување на нови стандарди во уредување на просторот; оплеменување, хуманизација на просторот и заштита на животната средина; можност за активирање на повеќе стари занаети и различни видови на ракотворби преку изработка, изложување и продажба на накит, уметнички предмети, предмети за различна употреба, сувенири; и брз сервис и услуга на граѓаните од непосредна близина (продажба на весници, сувенири, цвеќиња).

- Програма за подигање и одржување на градското зеленило во Крива Паланка

Со оваа оперативна програма се дефинираат површини под јавно зеленило, според намената, функцијата и степенот на одржување утврден од страна на ЈП за управување со зеленилото; преглед за потребите за одржување и подигање на зеленило, коешто опфаќа реконструкција на старото и оштетено зеленило, како и подигнување и озеленување на нови површини при изградба на комунални инфраструктурни објекти.

- Програма за изработка на урбанистички планови во општината Крива Паланка

Програмата за изработка на урбанистички планови претставува своевидна рамка на приоритетите во областа на урбаното живеење, согласно потребите и проблемите на локалната заедница, како и развојната стратегија на општината Крива Паланка. Согласно потребите на општината се предвидува изработка и донесување на урбанистички проекти, урбанистичка планска документација и ревизија за урбанистичка планска и проектна документација.

- Програма за решавање на проблемот со кучиња скитници на подрачјето на општина Крива Паланка

Главна цел на Програмата е контрола над популацијата на бездомните кучиња во општина Крива Паланка, преку ефикасно, одговорно, хумано, трајно надминување на проблемот со што ќе се гарантира здравствена заштита и јавната безбедност на населението и спречи создавање/прилив на нови кучиња на улица.

- Програма за активностите на општина Крива Паланка во областа на заштитата на животната средина

Планирани цели на Програмата се: приклучување кон регионален систем за собирање, транспортирање и депонирање на отпад; воведување на селективно собирање на отпад; примена на нови техники и практики за централно биокомпостирање и доуредување на локација за централизирано биокомпостирање; определување на локација за одложување на инертен отпад и изготвување на целокупна техничка документација; ремедијација на диви депонии и воспоставување на мониторинг систем на казнување за прекршителите; изработка на физибилити студија за изградба на пречистителни станици општина Крива Паланка; физибилити студија за поставување на хибридни панели и фотоволтаици на јавни институции за поголемо искористување на обновливите извори за производство на енергија; уредување на зелени површини на локации на територијата на општина Крива Паланка; воспоставување на катастар на загадувачи на територијата на општина Крива Паланка и мониторинг на квалитет на површински води.

- Програма за уредување на сообраќајна сигнализација за подрачјето на општина Крива Паланка

Целта на програмата е превземање на активности за одржување во функционална состојба на хоризонталната и вертикалната сообраќајна сигнализација, проектирање на сообраќајно техничка документација за утврдување или измена на режимот на сообраќајот, како и изведба на нова сообраќајна сигнализација заради безбедно и непречено одвивање на сообраќајот на подрачјето на општина Крива Паланка.

- Програма на општина Крива Паланка од областа на соработка со здруженија на граѓани и фондации

Основни цели на програмата се: унапредување на партнерската соработка со граѓанскиот сектор и заедничка изработка и имплементација на проекти од значење за локалната заедница; создавање услови за реализирање на активности на граѓаните и здруженијата на граѓани, преку институциска, материјална и финансиска поддршка, обезбедување на простории за различни активности на граѓанските организации; градење на капацитетот на граѓанските здруженија, преку учество на јавни повици за проекти; поголема поддршка за младински ангажман, со акцент на третирање на

младински прашања и младински потреби; зголемено влијание на граѓанскиот сектор во процесот на донесување на одлуки од локално значење преку нивно директно вклучување во различни форуми и активности, кои се од важно локално значење.

- Програма за активностите на општина Крива Паланка во областа на развојот на информатичко-комуникациската технологија

Целта на програмата е да се овозможи ефикасно и транспарентно работење на администрацијата, да се подобри квалитетот и достапноста на услугите, а вооедно да се намалат трошоците со оптимално користење на информатичките и комуникациските технологии.

- Програма за активностите на општина Крива Паланка во областа на заштитата и спасувањето, противпожарната заштита и управување со кризи

Целите на програмата се насочени кон заштита и спасување на луѓето и материјалните добра од природни непогоди, пожари, поплави, сообраќајни несреќи; заштита и спасување на луѓето, животната средина, материјалните добра, природните богатства, животинскиот и растителниот свет и културното наследство од природни непогоди и други несреќи; создавање на услови и можности за организирање, остварување и реализација на заштитата на луѓето и материјалните добра; обезбедување на услови и можности за соодветна организација, опременост и координираност на силите за заштита и

- Програма за активностите на општина Крива Паланка во областа на еднаквите можности

Основни цели на Програмата се: подобрување на информираноста за човековите права, механизмите за заштита и родовата рамноправност; интегрирање на родовата перспектива во краткоточното и долгорочно планирање стратешко планирање и оперативно програмирање) на локалните политики и буџетската алокација на средства; јакнење на локалните капацитети (Комисијата за еднакви можности, општинската администрација, НВО и други засегнати страни) со цел повисоко ниво на родово рамноправност во локалната заедница.

- Програма за социјална, детска и здравствена заштита

Цели на програмата се: активна соработка со институциите на локално и национално ниво, со невладиниот и приватниот сектор; изнаоѓање форми за квалитетно живеење и социјализација на лицата кои имаат потреба од социјална заштита; подобрување на животниот стандард на населението во општината; создавање услови за поквалитетни услуги на децата и младите во локалната заедница; инклузија на деца со попреченост во редовниот процес на образование; остварување и унапредување на човекови права на лицата со социјален ризик; развивање на социјални сервисни служби во местото на живеење според принципите на изедначување на можностите на лицата во ризик согласно законските прописи; и меѓународна соработка во реализација на проекти од областа на детска, социјална и здравствена заштита.

- Програма за уредување на градежно земјиште во општина Крива Паланка

Цел на програмата е уредувањето на градежното земјиште во рамките на подрачјето утврдено со генерален и детален урбанистички план, а кое го вршат општините, односно изградба на објекти од комуналната инфраструктура поради: обезбедување непречен

пристап до градежната парцела од јавен пат; обезбедување на приклучок на водоводна мрежа; обезбедување на приклучок во канализација; обезбедување приклучок на електрична, и друга инсталација со приклучоци до градежната парцела и сл.

- Програма за изградба, реконструкција и одржување на локалната водоводна и канализациона мрежа во општината Крива Паланка

Со Програмата се предвидуваат активности кои ќе бидат преземени од страна на општина Крива Паланка и ЈП Комуналец во насока на изградба, доизградба, реконструкција и одржување на водоводната и канализациона мрежа, како и осовременување на начинот на мерењето, мониторингот и наплата на услугите од страна на ЈП Комуналец како надлежен субјект за стопанисување и управување со мрежата.

- Програма за изградба, реконструкција и одржување на мрежата за јавното осветлување во општина Крива Паланка

Програмата има за цел спроведување на следните активности: изработка на техничка документација за јавно осветлување; изградба и доизградба на нови и постоечки делници за јавно осветлување во опсегот на мрежата за јавно осветлување; и тековно одржување и оптимизација на постојниот инсталиран систем за јавно осветлување.

- Програма за изградба, реконструкција, одржување и заштита на локалната патна мрежа во општина Крива Паланка

Програмата ги опфаќа сите активности за изготвување на техничка документација, градење, реконструкција, рехабилитација и тековно одржување на локалните улици и патишта.

- Програма за активности на општина Крива Паланка во областа на образование

Основни цели на оваа програма се: задоволување на потребите и интересите на граѓаните од областа на образованието; изнаоѓање форми за ефикасно и економично одвивање на образовниот процес; планирање на развојот на образованието; подобрување на условите за обавување на образовниот процес; и стимулирање на учениците и ученичките за унапредување на нивните знаења.

- Програма за активностите на општина Крива Паланка во областа на спорт

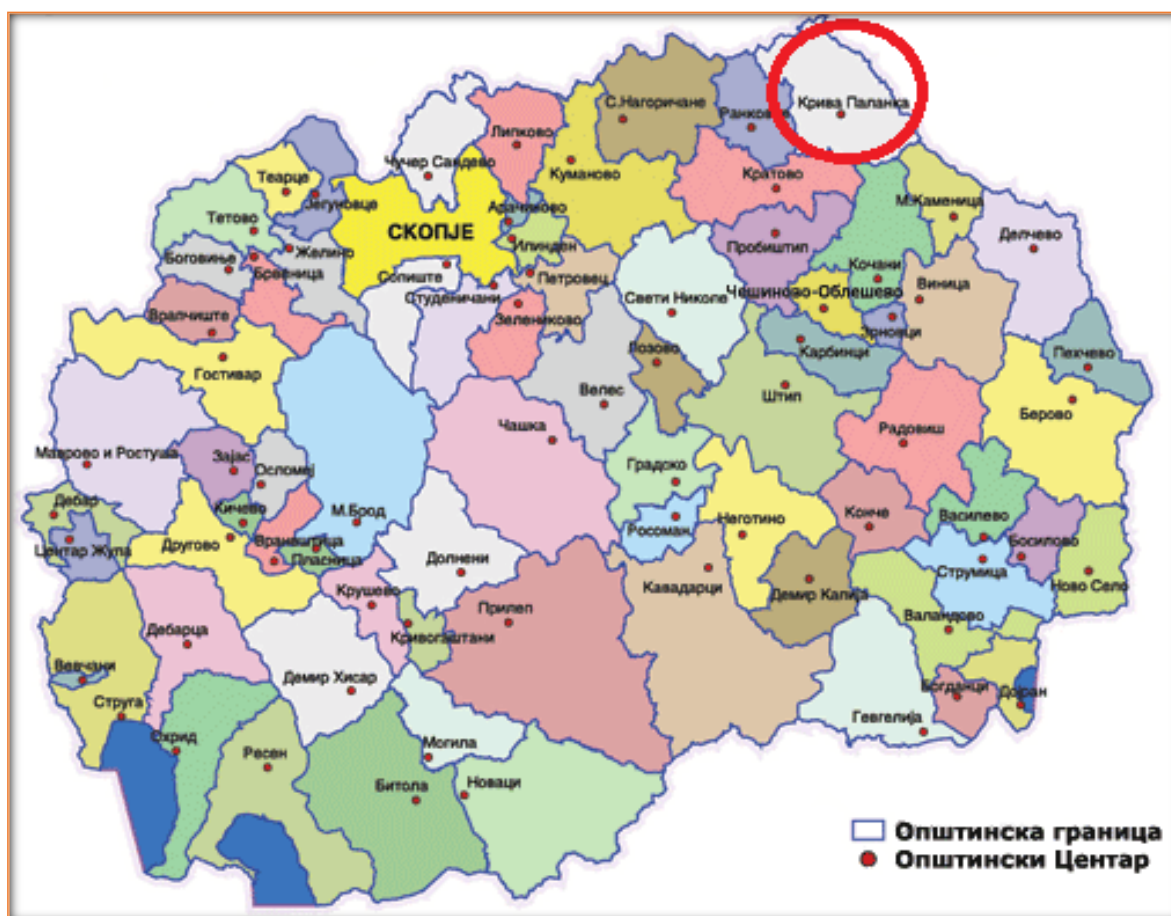
Основни цели на Програмата се: учество на општината во организирањето и збогатувањето на спортско-рекреативниот живот во градот; создавање услови за реализирање на спортско-рекреативните активности на граѓаните, особено на младите и здруженијата на граѓани од областа на спортот; афирмација на општина Крива Паланка во која особено внимание се посветува на создавањето услови за правилно насочување на младите и организирање на нивните слободни активности; и афирмација на сите спортски клубови и поединци кои постигнуваат успех.

4. РЕЛЕВАНТНИ АСПЕКТИ НА МОМЕНТАЛНАТА СОСТОЈБА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

4.1. Местоположба

Градот Крива Паланка се наоѓа во Североисточниот регион на Р. Северна Македонија, под падините на Осоговските планини и е седиште на Општината Крива Паланка.

Градот се наоѓа во близина на националниот граничен премин Деве Баир со Република Бугарија кој се смета за главен граничен премин помеѓу Р. С. Македонија и Р. Бугарија затоа што ги поврзува главните градови Скопје и Софија. Името градот го добил по кривото корито на реката Крива и е еден од најмладите градови во Р. С. Македонија. Општината го зафаќа североисточното подрачје од Република Македонија, простирајќи се на средна надморска височина од 400 метри (Славишко Поле) до 2252 метри (врвот Руен) на Осоговските Планини. Крива Паланка е град кој лежи на устието на две реки: Крива и Дурачка, кои извираат високо во Осоговските планини во југоисточниот дел од општината. Општина Крива Паланка се протега на површина од 480,81 km² на која се наоѓаат повеќе населени места - градот Крива Паланка и селата Б'с, Баштево, Борово, Варовиште, Габар, Голема Црцорија, Градец, Длабочица, Добровница, Дренак, Дрење, Дурачка Река, Жидилово, Киселица, Конопница, Костур, Кошари, Кркља, Крстов Дол, Лозаново, Луке, Мала Црцорија, Мартиница, Метежево, Мождивњак, Нерав, Огут, Осиче, Подржи Коњ, Станци, Т'лминци, Трново и Узем.

Слика 1. Местоположба на Општина Крива Паланка

Изградбата на водоводната инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште се наоѓа на територијата на општина Крива Паланка.

Проектниот опфат се наоѓа источно од градот Крива Паланка кој се наоѓа во крајниот североисточен дел на Република Македонија, во областа Славиште, под падините на Осоговските Планини. Претставува единствената градска населба во Славиште, при што игра улога како локално средиште и административен центар на педесетина населени места во овој регион.

Слика 2. Опфатот на УП во рамки на општината

4.1.1. Граници на планскиот опфат

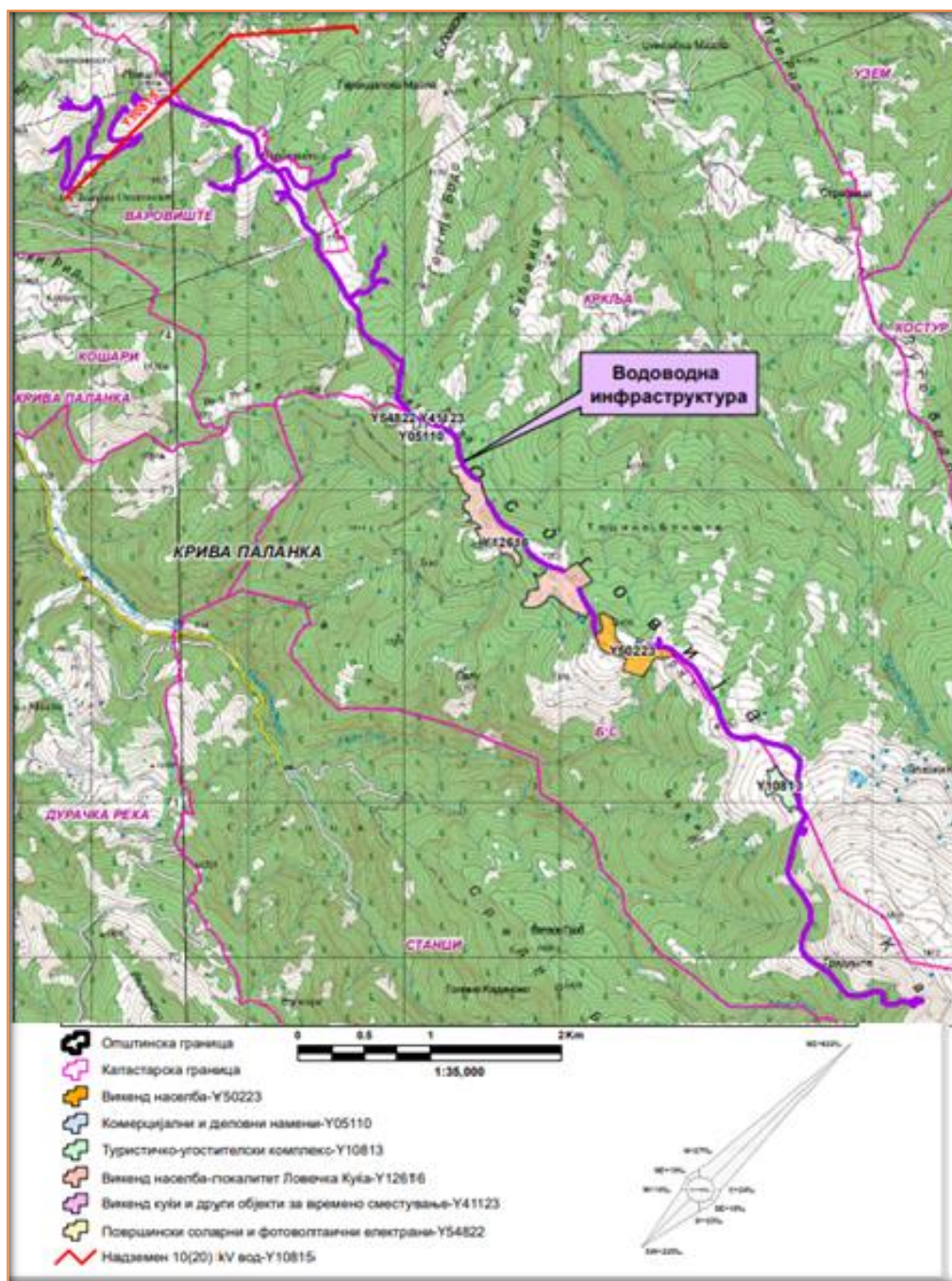
Предметниот проектен опфат се наоѓа во катастарска општина Крива Паланка. Проектниот опфат зафаќа делови од следниве катастарски парцели:

- 1009, 1010, 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1021, 1026, 1027, 128, 129/1, 129/12, 129/14, 129/15, 129/2, 129/6, 129/8, 129/9, 130/1, 130/2, 130/3, 130/4, 140, 142, 143, 144, 155, 157, 354/1, 354/2, 354/6, 354/7, 354/8, 355, 356, 368/1, 379, 431, 475, 476, 477, 483/3, 484/2, 484/3, КО Б'с
- 1028, 1029, 4397, 4398, 4399, 4401/2, 4405, 4407, 4445, 4446, 4473, 4474, 4475, 4476, 4478, 4595, 4599, 4600, 4601, 4604, 4607, 4608, 4609/1, 4609/2, 4611,

4612, 4615, 4625, 4670, 4683, 4688, 4694, 4699, 4700, 4701, 4702, 4706, 4707, 4710, 4718, 4719/1, 4721, 4722, 4723, 4724, 4727, 4734, 4737, 4741, 4759, 4760, 4761, 4762, 4763/1, 4763/2, 4763/3, 4764/2, 4770, 4771, 4763/1, 4763/2, 4763/3, 4764/2, 4770, 4771, 4899/1, 4899/2, 4899/3, 4901, 4902/1, 4902/2, 4902/3, 4903/1, 4903/2, 4906, 4925, 5320, 5322, 5329, 5336, 5361/1, 5361/2, 5366, 5382, 5406, 5408, 978, 979, КО Кркља

- 140, 148, 149, 150, 151, 157, 169/1, 169/3, 184, 185, 186/1, 187, 188, 189/2, 210/1, 211, 218, 219, 220, 227, 237, 247, 248, 249, 252, 253, 255, 257, 259, 260/1, 260/2, 263, 264, 265, 268, 269, 270, 271, 276, 278, 279, 280, 282, 283, 284, 286, 290, 291, 292, 293, 296, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 324, 353, 356, 357, 358, 359, 365, 366, 367, 388, 393, 443, 474/2, 475/2, 475/3, 483/3, 486/1, 487/2, 488/2, 500/1, 501, 509, 513, 528/1, 531, 532/1, 532/2, 670, 671/1, 673, 675, 726, 738, 739/1, КО Варовиште

Трасата на доводните цевководи започнува од каптажите на 4 поединечни извори, а доводните цевководи од изворите се спојуваат во една собирна комора. Од собирната комора (СК) започнува зеднички доведен цевковод кој се води по неасфалтиран шумски пат до резервоарот. Од резервоарот трасата на цевководите на почетокот се води пак по шумскиот пат, а потоа се води воглавно покрај локален асфалтиран пат. До некои од селата или маалата има поединечни траса каде цевководите се водат по селски асфалтирани и неасфалтирани патчиња. При избор на трасата водено е сметка да цевководите се водат по државни парцели секаде каде тоа е можно.

Слика 3. Местоположба на трасата на водоводната инфраструктура

4.2. Социјално-економска основа

4.2.1. Демографски карактеристики

Општина Крива Паланка се протега на површина од 480,81 km² на која се наоѓаат 33 населени места - градот Крива Паланка и селата Б'с, Баштево, Борово, Варовиште, Габар, Голема Црцорија, Градец, Длабочица, Добровница, Дренак, Дрење, Дурачка Река, Жидилово, Киселица, Конопница, Костур, Кошари, Кркља, Крстов Дол, Лозаново, Луке, Мала Црцорија, Мартиница, Метежево, Мождивњак, Нерав, Огут, Осиче, Подржи Коњ, Станци, Т'минци, Трново и Узем.

Општината Крива Паланка според бројот на жителите е средно голема општина. Согласно расположливите податоци од ДЗС на РСМ и процените на население во последните години на ниво на општина Крива Паланка, се бележи континуиран тренд на намалување на популацијата во општината, земајќи ја во предвид и последната година на спроведен Попис на населението во РМ, односно 2002 год, кога бројот на вкупната популација во општината изнесувал 20.820 жители, додека во 2020год, вкупниот број на жители во општината изнесува 19.420 жители. Според последниот попис од 2021 година, во општината живееле 18.059 жители.

Просечната густина на населеноста изнесува 43.30 жители на 1 km² според што спаѓа во редот на ретко населени општини или тоа изнесува приближно четири пати помалку населена општина од просекот на Републиката. Општина Крива Паланка има 34 населени места.

Од вкупниот број на жители во општината во градот Крива Паланка живеат 14.558 жители или ~70% од вкупното население во општината живее во градот. Вкупен број на домаќинства во општина Крива Паланка изнесува 6600.

Најголем процент на население во Крива Паланка е на возраст од 20-49 години, што значи дека во градот има работоспособно население односно оваа старосна група учествува со вкупно 7.252 жители или 49.81% од вкупното население во градот.

Половата структура во градот Крива Паланка укажува на малку повисок процент на учество на машкото население во вкупното население во градот односно 51.04% или вкупно 7.431 мажи наспроти женското население кое учествува со вкупно 7127 жени или 48.96%.

Образовната структура или школската подготовка на населението во општина Крива Паланка укажува на тоа дека најголем процент од населението е со средно образование односно вкупно 7.492 жители на општината или 43.78% од вкупниот анализиран примерок и 4.854 жители на општината се со основно училиште или 28.36% од анализираниот примерок и 2.357 жители со некомплетно основно образование.

4.2.2. Образование, социјална и здравствена грижа и осигурување

Во градот Крива Паланка основното образование е распределено на три објекти за основни училишта од кои два објекти се на ООУ „Јоаким Крчовски“ (9 подрачни училишта и тоа: ПУ во с.Дурачка Река, с.Станци, с.Луке, с.Огут, с.Нерав, с.Подржи Коњ, с.Дубровница, с.Узем и с.Жидилово), еден објект на ООУ „Илинден“ (располага со 3 подрачни училишта и тоа: ПУ во с.Конопница, Мождивњак I и Мождивњак II).

Во градот Крива Паланка функционира едно средно општинско училиште СОУ „Горче Петров“ каде има гимназиско, стручно и дуално образование. Стручното образование опфаќа:

Машинска струка:

- машински техничар–четиригодишно,
- автомеханичар–тригодишно,
- угостителско-туристичка струка,
- готвач/келнер–тригодишно),

Електротехничка струка:

- електротехничар за компјутерска техника и автоматика - четиригодишно образование).

Во близина на средното училиште, во функција е и општински ученички дом „Боро Менков“ за сместување на ученици од околината кои ги користат образовните институции во градот Крива Паланка. Ученичкиот дом има капацитет од 60 легла и зафаќа површина од 0.3 ha.

Во рамки на објектите за социјална заштита, на територијата на градот Крива Паланка егзистираат ЈУ Меѓуопштински центар за социјални работи - Крива Паланка, Дневниот центар за лица со интелектуална и телесна попреченост и Општинската организација на Црвен крст Крива Паланка. Во рамки на Фондот за здравствено осигурување функционира и клуб на пензионери.

Од детските градинки во градот функционира ОЈУДГ „Детелинка“ со два објекти во градот: клон 1 и клон 2. Во градинката се згрижени 320 деца, распоредени во 16 групи од кои 6 групи во полудневен престој, 2 групи во целодневен престој, 5 групи градинка, 1 комбинирана група и 2 групи јасли. Проектираниот капацитет на градинката е 340 деца.

За градот Крива Паланка има медицински центар, ветеринарна станица и објект на Фондот за здравствено осигурување. Според расположливите податоци здравствениот дом располага со капацитет од 30 легла и 138 вработени.

4.2.3. Стопански карактеристики

Економски карактеристики

Од стопанството во Крива Паланка најразвиена е трговијата поради близината со бугарската граница, текстилната индустрија (производство на работна, професионална и заштитна работна облека, спортска облека и училишна опрема), кожна индустрија (производство на чевли), производство и преработка на пластични маси, градежништво, преработка на метал и угостителство.

Други развиени гранки се земјоделието (најмногу се одгледува компир, а во помала мерка пченка, пченица, јачмен, 'рж, овес, и др.) и рударството. Во делот на рударството се вбројува рудникот Тораница кој се наоѓа на 24km од Крива Паланка каде се врши ископ и експлоатација на олово и цинкова руда. Во центарот на Крива Паланка постојат повеќе стари занаетчиски дуќани, како часовничари, казанџии, опинчари и други занаети кои сè уште активно работат. Во центарот на градот работи и стоковна куќа, а на ридовите во близина на градот работат и повеќе пилани и сечи за огревно дрво и дрво за мебел.

Во Општина Крива Паланка има вкупно 555 активни деловни субјекти од кои најголем број се микро компании според класификацијата 400 или изразено во проценти 72%, 154 се мали или 27,7% и 1 средна компанија или 0,2%. Рудникот Тораница според класификацијата е средна компанија и е наголем работодавец во општината.

Табела 4. Активни деловни субјекти по сектори на дејност според НКД Рев.2, по општини, по години, состојба 31 декември 2021г

Крива Паланка	2021
Вкупно	555
Земјоделство, шумарство и рибарство	13
Рударство и вадење на камен	1
Преработувачка индустрија	64
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	/
Снабдување со вода; отстранување на отпадни води, управување со отпад; санација на околината	2
Градежништво	32
Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли	231
Транспорт и складирање	33
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	43
Информации и комуникации	5
Финансиски дејности и дејности на осигурување	3
Дејности во врска со недвижен имот	1
Стручни, научни и технички дејности	32
Административни и помошни услужни дејности	4
Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	3
Образование	10
Дејности на здравствена и социјална заштита	22
Уметност, забава и рекреација	11
Други услужни дејности	45
Дејности на домаќинствата како работодавачи	/
Дејности на екстратериторијални организации и тела	/

Според НКД Рев.2 (Национална класификација на дејности) и расположливите податоци од ДЗС на РСМ, од вкупно 555 евидентирани деловни субјекти во општина Крива Паланка, 231 деловни субјекти од вкупниот број се регистрирани за трговија на големи и трговија на мало, поправка на моторни возила и мотоцикли, 64 деловни субјекти од вкупниот број се регистрирани за преработувачка индустрија, 43 од вкупниот број се регистрирани како објекти за сместување и сервисни дејности со храна, а 33 деловни субјекти се регистрирани за транспорт и складирање, 38 деловни субјекти се регистрирани за градежништво и 32 за деловни субјекти регистрирани како стручни, научни и технички дејности.

Туризам и организација на туристички простори

Предметниот плански опфат припаѓа на Кратовско – Кривопаланечки туристички регион со утврдени 2 туристички зони и 7 туристички локалитети. Низ ова подрачје минува транзитен коридор којшто е од регионално туристичко значење.

Туристичката понуда во општина Крива Паланка е претставена преку природни атрактивности, како што се: Осоговските планини кои се погодни за рекреативно планинарење и имаат огромен туристички потенцијал; Калин Камен – Планинскиот туристички центар Калин Камен за одмор и рекреација, со мал спортски терен и објекти за сместување на мали туристички групи; Царев Врв – место кое има одлични можности за развој на зимско – спортски туризам; Врвот Руен е највисок врв на Осоговските Планини и највисок врв во Источна Македонија. Исто така Билина Планина, Градечки Чуки, Крива

Река, Дурачка Река, Станечкиот водопад, Жидиловска клисура, Клисура на Киселичка Река и други локалитети кои имаат потенцијал за разни видови на туризам.

Рудни богатства

Осоговскиот планински масив е во редот на позначајните рударски области во Република Македонија. Во регионот на општината Крива Паланка се наоѓаат повеќе рудни наоѓалишта на метали (олово, цинк, антимон, бакар, сребро, злато и др.) како и на неметали (бентонитски глини, туфови, кварц, дијатомејска земја и др.). Металните рудни наоѓалишта се лоцирани претежно во осоговскиот планински масив, поточно во рамките на металогенетската зона Бесна Кобила-Осогово-Таос. Како најголемо потенцијално рудно лежиште е утврдено лежиштето на оловно цинкови рудни резерви.

Рудникот за олово и цинк „Тораница“ се наоѓа во северо - источниот дел на Република Македонија на падините на планината Осогово близу Македонско - Бугарската граница оддалечен 18 км од Крива Паланка, а 120 км од Скопје. Рудникот „Тораница“ е проектиран како современ рудник со капацитет од 700 000 тони/год. равна руда. Рудата од лежиштето „Тораница“ се појавува во три текстурни типа. Чиста руда со застапеност од 51 %, масивна руда 29 % и инпрегрирана руда 20 %. Рудникот со полн капацитет работи од 2017 година.

Рудникот и флотација „Крстов Дол“ се наоѓаат на околу 20 километри оддалеченост од Крива Паланка. Во флотацијата Крстов Дол е преработувана руда на антимон. Покрај ова е преработувана и молибденова руда донесена од Турција и извесна количина на руда на антимон од рудното лежиште „Алшар“ - Кавадарци со висок процент на арсен. Рудникот моментално не работи.

4.2.2. Користење на земјиштето

Според последните податоци, вкупното користено земјоделско земјиште е застапено со 2.947.64 ха од територијата на целата општината, од кои најзастапени се ораници, бавчи и куќни градини со 1 575.97 ха, овоштарниците со 211.49 ха, лозовите насади со 1.56 ха, ливадите 1.575.97 ха и пасиштата со 500.06 ха. Вкупната повшина која ја зафаќаат шумите на територијата на општина Крива Паланка изнесува 2.052.18 ха.

Табела 5. Земјоделски површини (во хектари), по категории на користење (Извор: НТЕЦ)

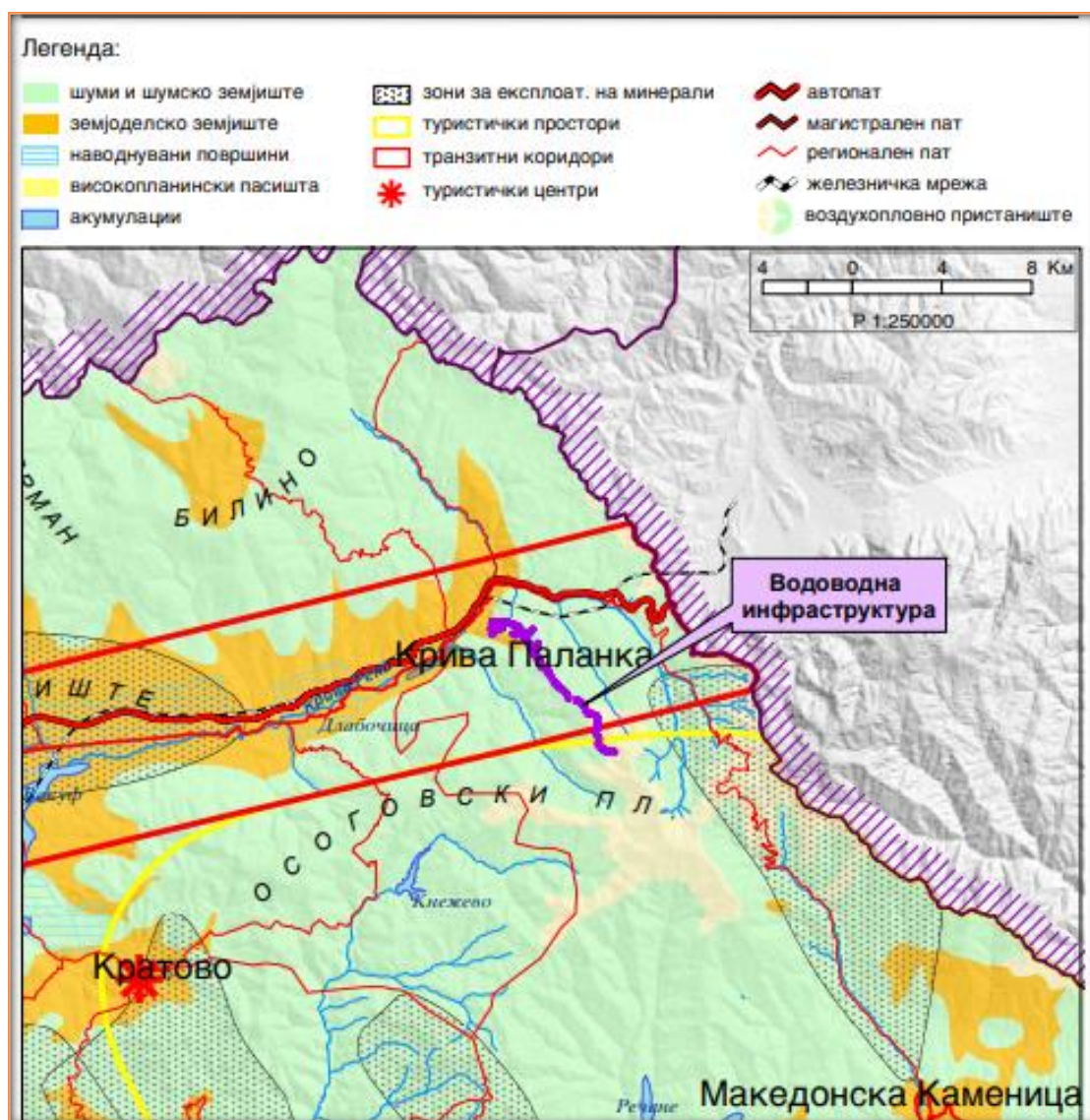
	Вкупно користено земјоделско земјиште	Ораници, бавчи и куќни градини	Ливади	Пасишта	Овоштарници	Лозја	Расадници
Крива Паланка	2 947.64	657.32	1.575.97	500.06	211.49	1.56	1.23

Согласно податоците од Државниот Завод за статистика, вкупната површина на користени ораници, бавчи и куќни градини на територијата на Општина Крива Паланка изнесува 657ха или жита 223 ха, индустриски растенија 4 ха, фуражни растенија 91 ха, зеленчук 330 ха, цвеќе и украсни растенија 1 ха и угари и други незасеани ораници и бавчи.

Согласно податоците од Државниот Завод за статистика, вкупната површина на жита на територијата на Општина Крива Паланка изнесува 223.11 ха или пченица (58.44 ха), пченка (63.21 ха), јачмен (65.54 ха), ориз (0.10 ха) и други жита (35.82 ха).

Согласно податоците од Државниот Завод за статистика, вкупната површина на индустриски растенија на територијата на Општина Крива Паланка изнесува 3.97 ха или сончоглед 1.20 ха, тутун 0.10 ха и други индустриски растенија 2.67 ха.

Согласно податоците од Државниот Завод за статистика, вкупната површина на зеленчук на територијата на Општина Крива Паланка изнесува 329.60 ха или домати 16.34ха, пиперки 19.03ха, краставици 1.67ха, грав 62.43ха, компир 213.62ха, кромид 4.56ха, лук 2.63ха, морков0.96ха, зелка 4.39ха, лубеници 0.13ха, дињи 0.07ха, Јагоди 0.93ха, друг зеленчук 2.81ха и цвеќе и украсни растенија 1.37ха.

Слика 4. Користење на земјишето (Извор: Просторен План на РМ)

4.3. Геолошки, геоморфолошки и релјефни карактеристики

4.3.1. Геолошки и геоморфолошки карактеристики

Осоговијата е составена од разновидни карпи. Во нивниот состав учествуваат архајски и палеозојски шкрилци, постари и помлади еруптивни карпи, палеогени и неогени седименти и дилувијални и алувијални творби.

Еруптивните карпи содржат значително количество на разновидни руди, а соодветен процент на руди содржат и кристалести шкрилци.

Теренот на подрачјето на општина Крива Паланка е изграден од прекамбриски метаморфни карпи и тоа: гнајсеви, микашисти и шкрилци. Гнајсевите се претставени со тракасти метасоматски гнајсеви и делумно со ситнозрнести дволискунски гнајсеви. Микашистите се поврзани со лептинолитите и кварцитичните карпи и главно се среќаваат во вид на траки во лептинолитите. Шкрилците се претставени со албит - епидот - хлоритски и албит - хлоритски видови. На подрачјето се среќаваат и олигоценски кварцлатити.

Рифејско-камбриски формации

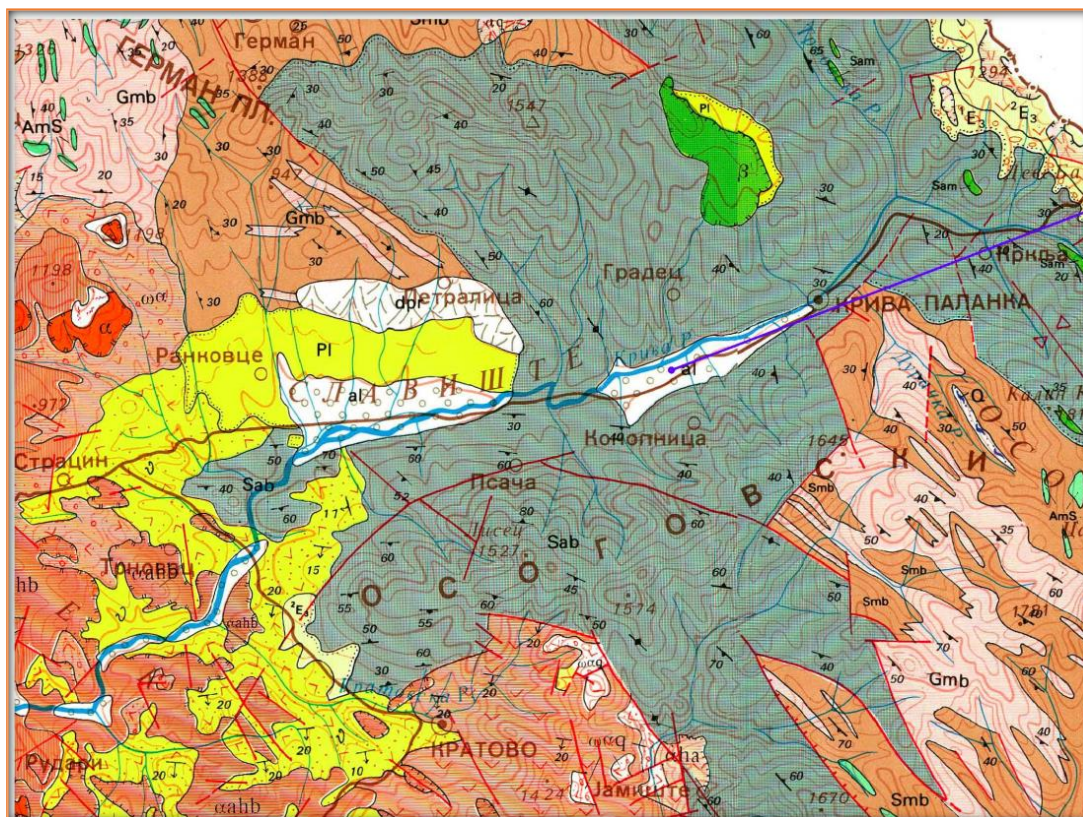
Рифејско-камбриските формации се претставени со албит-кварц-мусковитни шкрилци, амфиболни карпи и метабазити и кварцити. Албит-кварц-мусковитните шкрилци се наоѓаат на двете страни од Крива Река. Амфиболните карпи и метабазитите се создадени во долниот слив на Киселичка река, пред таа да се влее во Крива Река, како и по течението долж Крива Река, кон Крива Паланка. Кварцитите се јавуваат на левата страна од долината на Крива Река, близу Костур.

Палеогени седименти (доцен Еоцен)

Палеогенските седименти се наоѓаат во делот на граничниот премин Деве Баир (кој ја опфаќа областа долж државната граница со Бугарија). Тие се развиени во вулканогенски-седиментните фракции, со дел од вулканогенските седименти. Низата започнува со бречи и конгломерати со слоеви песочни камења, алеврити, глиненни карпи и туфогенски песочни карпи. По боја се виолетови, црвени и сиви. Бречите и конгломератите се составени од остатоци од кристалоидни шкрилци со големина од најмногу 1 m. Песочните карпи се крупнозрнести до среднозрнести и ситнозрнести. Вулканско-седиментната низа ја има во горниот дел и покажува одредени својства на флиш. Според составот, вулканогенските седименти припаѓаат во следните групи: туфити, литокристалокласти и кристалокастични туфи и туфогениглиненни карпи. Основната маса на карпите од туф е составена од пирокластични материи. Длабочината на низата вулканогенските седименти е 1300 m.

Терцијарно-квартерна вулкански комплекс

Се јавуваат долж државната граница со Бугарија (Деве Баир), во форма на грла низ шкрилците и доцно-еоценски седименти. Ги има во форма на вени, канали и изблици над гореспоменатите карпи. Кварцните латити се засечени од помлади експанзивни карпи – дацити и андезити. Во оваа област, тие очигледно се разликуваат од другите карпи, по својата сива или темнозелена боја.

Слика 5. Геолошка карта на пошироката област

4.3.2. Хидрологија и хидрографија

Осоговијата е богата со извори, потоци и реки. Регионот се карактеризира со бројни плитки реки и мали сливови. Најпознати се Крива Река и Дурачка Река. Крива Река извира во подножјето на Царев Врв, од силен извор на надморска височина од околу 1.800 метри. Вкупната должина на течението на Крива Река изнесува 69 километри со пад од 2,5%. Во центарот на градот ја прима својата најголема притока, Дурачка Река. Дурачка Река ја прават трите мали реки: Станечка, Козја и Дурачка. Вкупната должина на реката е 15 km. На подрачјето на општината досега се изградени две акумулации и тоа акумулацијата Базјачко Брдо со 14.100 m³ вода и акумулацијата Влашки Колиби со 6.200 m³ вода, лоцирани на Калин Камен на надморска висина од 1.590 m.

Општина Крива Паланка се наоѓа во водостопанското подрачје „Пчиња“ кое го опфаќа сливот на реката Пчиња од Македонско-Српската граница до вливот во реката Вардар. Во ВП „Пчиња“ регистрирани се 614 извори, но ниту еден не е регистриран како извор со значајна издашност.

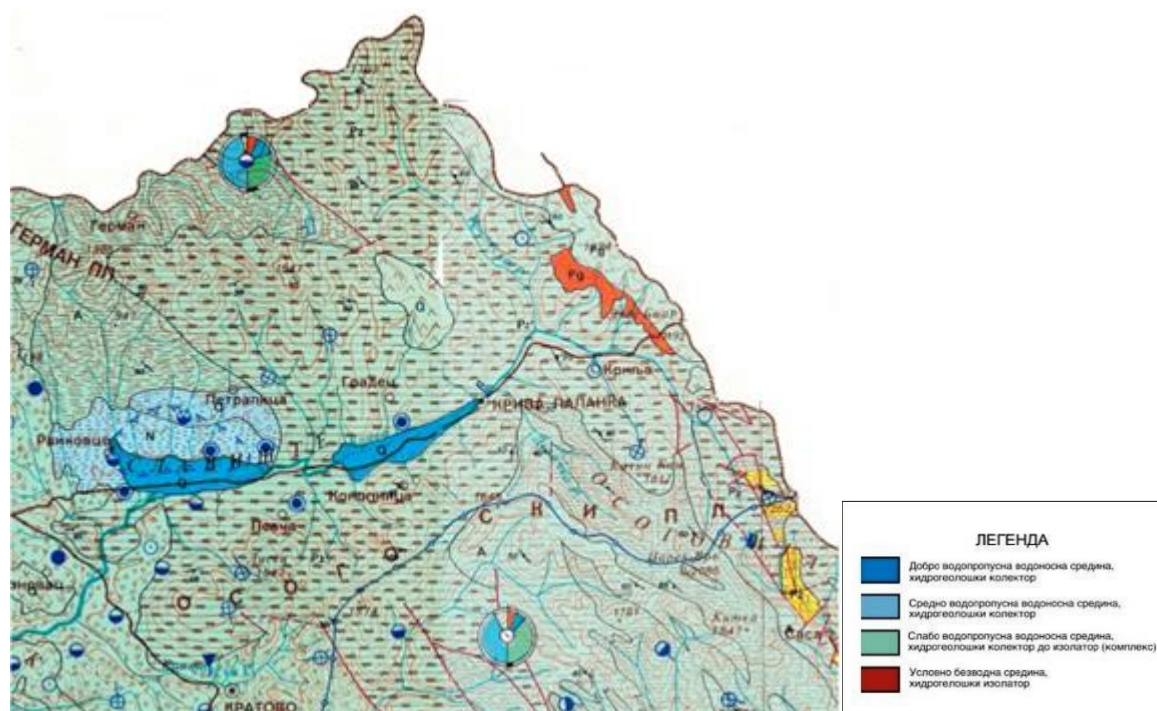
Друг значаен ресурс на води се подземните води чија издашност зависи од климатските, морфолошките и хидрогеолошките карактеристики на просторот. Овие води поради високиот квалитет со кој најчесто се одликуваат може да имаат големо значење за покривање на потребите од вода, но потребни се дополнителни истражувања за нивниот квантитет и квалитет.

Во регионот на Крива Паланка таложени се алувијални наслаги од Крива Река, кои до градот Крива Паланка имаат мала дебелина и во кои главно не можат да се акумулираат

големи резерви на подземна вода. Низводно од Крива Паланка (кон Славишкото Поле) дебелината на алувијалниот слој се зголемува.

Во регионот на Крива Паланка присутни се збиен тип на издан со слободно ниво во кварталните алувијални наслаги со дебелина од 10-17 m на р. Пчиња и Крива Река, со издашност на водозафатни објекти 2-9 l/сек, како и локално збиен тип на издан со ниво под притисок, со издашност на водозафатните објекти до 1 l/сек (Славишко Поле). Карстно - пукнатински тип на издан, развиен е локално со мали размери во еоценските варовници во Кривоаланечкиот регион, како и во кварцфилитичните шкрилци со циполини и мермери и кумановски карст (Ѓетирце, Доброшане, Никуштак). Потенцијалот не е многу значаен освен за помали локални потреби.

Како посебен вид на подземни води се издвоени наоѓалиштата со термални, термоминерални и минерални води од кои во регионот на ВП „Пчиња“ со значаен квалитет и капацитет се забележани на просторот Куманово - Кратово.

Слика 6. Хидролошка карта на подрчјето

4.3.3. Педолошки карактеристики

Почвената покривка на ова подрачје се одликува со голема хетерогеност. Врз создавањето на вака мозаичен почвен покривач влијаеле многу педогенетски фактори од кои особено значајни се: геолошкиот состав, релјефот, климатските и хидролошките прилики како и растителниот и животинскиот свет. Особено на квалитетот на почвите влијае и човечкиот фактор. Но сепак како најзначаен фактор се смета геолошкиот т.е. матичниот супстрат. Минеролошкиот состав влијае врз хемискиот состав на супстратот, хемискиот пак влијае врз плодноста на почвите.

Почвообразователниот супстрат може да биде: почвообразователен супстрат од компактни карпи (планинските простори); почвообразователен супстрат од растресити и слабо сврзани седименти (котлински рамнини).

Двата основни региони се: планинското подрачје од север и југ и во средината Славишкото поле. Според тоа во Славишкото поле на најниските делови по текот на Крива Река се застапени алувијалните почви кои се настанати со речен нанос кој и денес се повторува. Содржат доста хумус, органоминали, глина, биогени елементи и се одликуваат со висок степен на плодност.

Почвите во подрачјето на општина Крива Паланка меѓусебно се разликуваат како по своите физички и хемиски особености, така и по својата плодност. Во делот составен од кристалести шкрилци преовладува песокливо – хумусна почва, која поради големото количество на силикатни материји, претставува слабо плодна земја. Во овој дел местимично е застапена и црно-ровката почва (црница) која доминантно е составена од хумус, поради што е доста плодна.

Во северниот дел од подрачјето се развиле бели и сиви песокливи почви, чија плодност е незначителна. Местимично има и смолници и кафеави почви. Овие почви се формирале од езерски седименти и еруптивен материјал. Тие се богати со органски и минерални состојки поради што влегуваат во редот на прилично плодни почви. Малите алувијални рамнини крај речните токови се состојат од речни наноси чија плодност е значителна. Во текот на изминатиот век значителни површини од овие рамнини се обесплодени од наносите на поројните реки и потоци. На речните плавини се формирал сосема тенок пласт рестресита земја, што придонело за намалување на плодноста на овие почви. На речните тераси се развила глинесто-песоклива почва во која местимично има речни камења. Плодноста на овој вид почви е прилично голема, бидејќи тие се богати со разновидни минерали и органски состојки.

Рендзините на цврстите варовници и доломити се наоѓаат на сите планини со соодветен субстратум: калцитен варовник, калцитен мермер, доломити, доломитен мермер и калцит-доломитен мермер. Почвите се релативно богати со глина, благодарение на високата содржина на глина во силикатниот резидуум. Просечната содржина на глина изнесува до 11% во органогенските почви, 18% во органоминаралните почви и 26% во кафените рендзини. Содржината на хумус е највисока во органогенските рендзини (19%), а другите подвидови во просек содржат 10% хумус.

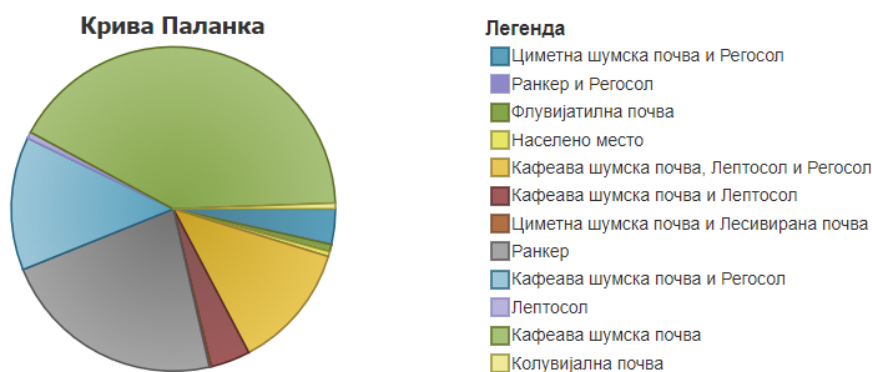
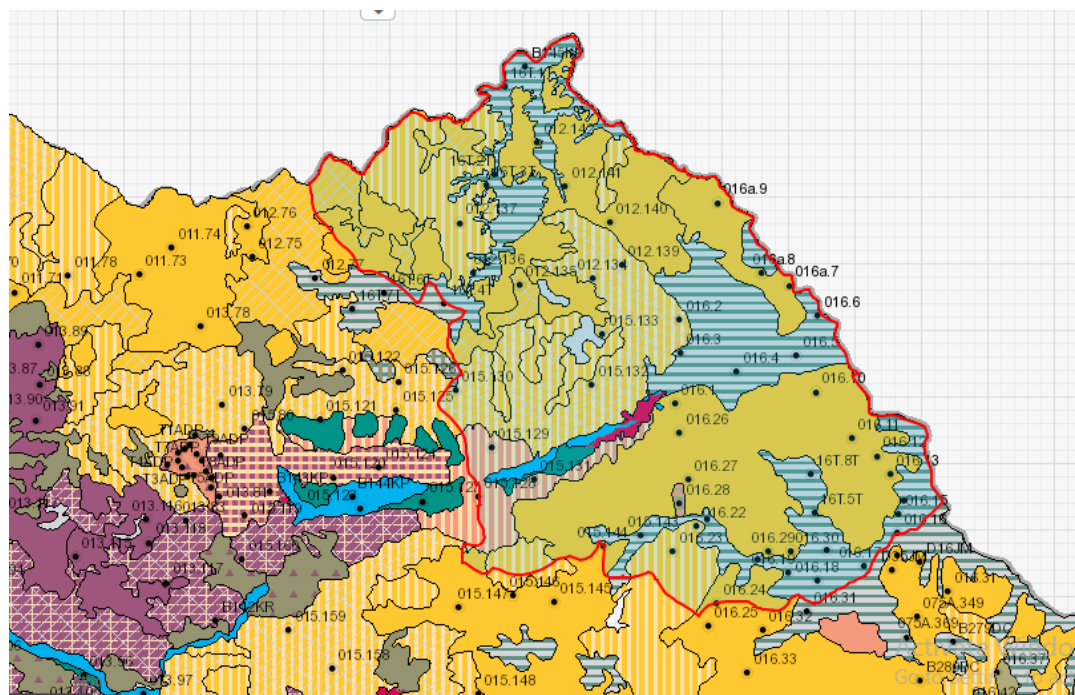
Рендзини почви главно се покриени со шуми и пасишта.

Колувијалните и дилувијалните почви се користат за земјоделски цели. Тие имаат многу хетерогена структура. Во просек, овие почви содржат 10% крупни делови, 10% глина, 20% кал, а песокот е доминантен (70%). Просечната вредност за порозност е 44%, за капацитет на вода 34%, за капацитет на воздух 10%, 11% за точка на дехидрација и за достапна вода 23%. Тие се исто така хетерогени по нивните хемиски карактеристики.

Алувијалните почви или глејни почви се неразвиени хидроморфни почви, образувани од неповрзани, неконсолидирани седименти што ги пренесуваат реките и потоците во таа област. Тие се направени од разновидни материјали, меѓу што се вбројуваат и мали честички кал и глина и поголеми честички песок и чакал. Слично како колувијалните и дилувијалните почви, алувијалните почви честопати се наменети за земјоделство (обработлива земја и пасишта).

Премините преку потоците се образувани од речен песок, односно од алувијални почви. Поголем дел од почвите во предметната локација одговараат на рендзини.

Од вкупното земјиште во општината 31% е обработливо и има големи природни предуслови и потенцијали за профитабилни вложувања во оваа гранка.

Слика 7. Педолошка карта на подрачјето

(Извор: Македонски почвенинформативен систем, [MASIS \(ukim.mk\)](http://MASIS.ukim.mk))

4.3.4. Карактеристики на пределот (пејзажот)

Изградбата на водоводната инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште се наоѓа на територијата на општина Крива Паланка.

Проектниот опфат се наоѓа во источно од градот Крива Паланка кој се наоѓа во крајниот североисточен дел на Република Македонија, во областа Славиште, под падините на Осоговските Планини. Претставува единствената градска населба во Славиште, при што игра улога како локално средиште и административен центар на педесетина населени места во овој регион.

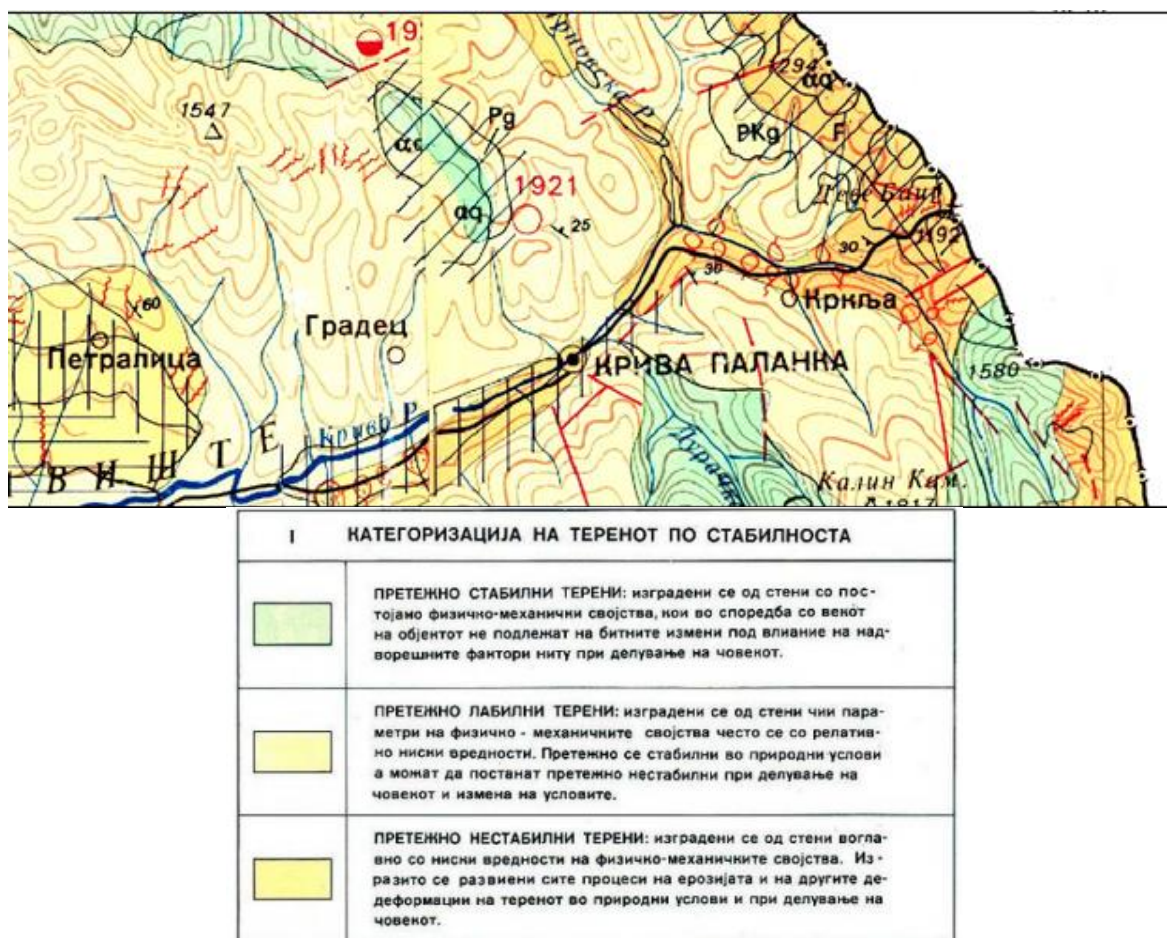
Трасата на водоводната мрежа се наоѓа надвор од населените места, станува збор за подземна инфраструктура и по завршување на работите нема да биде видлива од страна на локалното население. Во околината на парцелата нема други објекти, нити активности.

Парцелите се класифицирани во најголем дел како ниви плодни земјишта и други природни неплодни земјишта

4.3.5. Сеизмички карактеристики

Предметниот плански опфат се наоѓа во подрачје со VIII степени по Меркалиевата скала на очекувани земјотреси.

Намалување на сеизмичкиот ризик може да се изврши со задолжителна примена на нормативно - правна регулатива со која се уредени постапките условите и барањата за постигнување на технички конзистентен и економски одржлив степен на сеизмичка заштита кај изградбата на новите објекти.

Слика 8. Сеизмичка карта на подрачјето

4.4. Климатски карактеристики

Просторот е под непосредно влијание на умерено-континентална клима, што се должи на географската диспозиција и на извесни влијанија кои навлегуваат од Егејот преку Крива Паланка. Просечната годишна температура изнесува 10.0 °C и годишна амплитуда од 20.4 °C (апсолутен минимум -20.6 °C, апсолутен максимум 37.3 °C). Во текот на годината најтопол месец е јули со просечна вредност на температура од 19.8 °C, а најстуден месец е јануари со просечна вредност од -0.6°C. Може да се констатира дека климата во регионот се одликува со умерено ладна зима, умерено топло лето, свежа пролет и релативно топла есен.

Просечна годишна количина на врнежи изнесува 624,5 mm, најврнежливи е месец мај со 72,7 mm, просечен број на снежни денови е 31, а максималната снежна покривка достигнува до 55 cm.

Воздушните струења се чести и интензивни од североисток (633 ‰) и југозапад (225 ‰). Просечна годишна брзина на воздушните струења изнесува 2,9 m/s со максимална регистрирана брзина од 19,0 m/s. Се јавува преку целата година, со најголема зачестеност од јули до октомври.

Северниот и јужниот ветар се со мала зачестеност од 27 ‰, односно 23 ‰, со просечна годишна брзина од 2,7 m/s, односно 5,4 m/s.

Источниот е со зачестеност од 24 ‰, а западниот со зачестеност од 18 ‰.

Поради големата зачестеност на ветровите во оваа подрачје, маглата е ретка појава. Просечно годишно се регистрираат 13 денови со магла, и тоа главно од ноември до март, а некои години се јавува од септември до мај.

Број на сончеви саати во околината изнесуваат над 2300 часа. Просечен број на ведри денови е 78 дена, облачни 186 и тмурни 101 ден. Просечна влажност на воздухот е 68 ‰.

4.5. Квалитет на воздух

Градот Крива Паланка и околниот регион изобилува со планини и со чист планински воздух. Во општината нема тешка загадувачка индустрија.

Основни загадувачи се: застарениот возен парк на населението и правните субјекти во општината, како и загадувањата од користење на нафтата, нејзините деривати и дрвото како енергенци за загревање во домаќинствата.

Еден од изворите на загадувањето на воздухот во Крива Паланка е и нестандартната општинска депонија „Горна Лука“ во насленото место Конопница.

Територијата на општина Крива Паланка, не е вклучена во Државниот автоматски мониторинг систем за квалитет на амбиентен воздух, со кој управува МЖСПП на РСМ.

Генерално земено, од досегашните забелешки во однос на квалитетот на воздухот на општина Крива Паланка, можеме да кажеме дека општината претставува, релативно чиста средина во која се забележани периодично покачени концентрации на загадувачки матери од индустријата.

4.6. Квалитет на вода

При проучување на квалитетот на водите од посебна важност е познавањето на протекот како најважен елемент на речниот режим. Појавата на големите води, поплавите, малите води и пресушувањето на поединечни речни текови во летниот период од годината, во помала или поголема мера влијаат на квалитетот на водите.

Како потенцијални загадувачи на површинските води во сливот на Крива Река се јавуваат населбите заедно со населението кое живее во нив, стопанските објекти кои сеуште се активни, присутните депонии во просторот, а значително механичко загадување вршат и процесите на антропогена ерозија на почвата.

Во населените места каде концентрацијата на населението е поголема се создаваат поголеми услови за поинтензивно користење на просторот и сите елементи кои тие ги

чинат. Сето ова укажува на фактот дека во тие населени места постои опасност од нарушување на состојбата со квалитетот на водите. Особено внимание треба да се посвети на населбите сместени покрај водотеците од причина што во нив директно се излеваат комуналните отпадни води.

Индустриските објекти кои се во близина на сливот на Крива Река, а немаат сопствени пречистителни станици се потенцијални загадувачи на водите во сливот. Во сливот на Крива Река се наоѓаат и бачила кои се лоцирани претежно во зоната на високопланинските пасишта и покрај селските населби кои во минатото интензивно работеле, а денес или се напуштени или работат со намален обем. Истите претставуваат важен извор на физичко, хемиско и бактериолошко загадување на водите во сливот.

Во реонот на градот Крива Паланка не постои депонија која ги исполнува сите норми и стандарди според постојните законски прописи. Целокупниот отпад кој не е селектиран, се депонира на депонијата во селото Конопница која годишно прифаќа 8.500 m³отпад, а е непосредно до коритото на Крива Река.

Скоро во сите населени места присутен е проблемот на т.н. „диви“ депонии, каде отпадот најчесто се исфрла неконтролирано низ најблиските суводолици, потоци и реки, по чии корита се фрлаат големи количини на отпад. После поројните дождови овој отпад најчесто се транспортира кон поголемите водотеци, со што се нарушува квалитетот.

Сливот на Крива Река се одликува со доминација на еродибилни карпести маси, песокливи силикатни почви, потоа претежно јужни експозиции и значителни наклони на релјефот, релативно мало количество на врнежи кои во летниот период имаат пороен карактер, а пошуменоста е незначителна (само 17%). Од друга страна во овој простор се јавува голема антропогена активност, особено во полјоделството, сечење на шумите, сточарење, изградба на патишта, изградба на површински копови и сл. Сето тоа придонело сливното подрачје на Крива Река да биде зафатено со силни ерозивни процеси, кои се значително над вредностите на нормалната (геоморфолошка) ерозија, односно ерозивните процеси имаат забрзан, антропоген карактер.

Во сливот на Крива Река до 1995 година постоеше мерното место Клевовце, кое е лоцирано непосредно пред вливот во реката Пчиња. Во поново време во сливот на Крива река функционира само едно мерно место Трновац кое има за цел да ја следи состојбата со квалитетот на површинските води.

Проценетиот квалитет на вода во Крива река е со вредности за III класа, а само повремено е задоволен законски пропишаниот квалитет на вода од II класа.

4.7. Биолошка разновидност

Растителен свет

Осоговската област има значително богат растителен свет. Големите висински разлики овозможиле формирање на четири растителни појаси. Првиот појас на нископланински пасишта или нископланински тревен појас започнува од јужната рамка на Славишката Котлина и се протега до 750 метри надморска висина. На овој појас природно му припаѓа и градот Крива Паланка. Во понискиот негов дел застапени се капините и трњето, а во повисокиот закржлавени грмушки од габер, смрека и прнар. Од културните растенија се застапени само овошните дрвја. Вториот појас е со дабова шума. Тој допира со горна

граница до 1200 метри. Во него се појавува и ситна шума. Крупни шумски растенија во овој појас се дабјето: горун, благун и др. Тревните површини во него ги сочинуваат: трескотот, млечката, луцерката, власината и до горната граница на дабовиот појас воедно е и горна граница на пченицата, модрите сливи, оревите и тополите. Третиот појас го сочинува буковата шума која започнува од околу 1000-1200 метри, а се протега до 1500, односно 1700 метри надморска височина. Во овој појас се присутни и тревни пасишта. Од културните растенија таму се застапени компирот, 'ржта, овесот, јачменот, а од овошните дрвја сливите џанки. Четвртиот високотревен појас се простира веднаш над буковата шума, поточно веднаш над третиот појас опфаќајќи ги највисоките делови на Осоговските планини околу врвовите Руен и Царев Врв. Флората таму ја сочинуваат таканаречените „исконски треви“, која е примарна зона на пасиште со можности за сточарство, а особено овчарство. Вакви се пасиштата кај Божидарица, Тураница, Средно Брдо, Калин Камен и Слана Бара.

Шумите претставуваат еден од најзначајните природни потенцијали на општината Крива Паланка. Шумите учествуваат со 36,47% од вкупната површина на Општината. Под шума се наоѓаат 17527,5 хектари што изнесува 0,54% од шумите во државата. Под високи шуми се наоѓа околу 60% од вкупната површина под шуми, а остатокот е под ниски шуми. Најзастапена е буковата шума која се протега на надморска височина од 700 до 1200 метри. Според сопственоста на земјиштето околу 60% од шумите се во државна сопственост, а 40% во приватна сопственост. Со државните шуми стопанисува ЈП „Македонски шуми“ – подружница ШС „Осогово“ Крива Паланка.

Животински свет

Животинскиот свет на Осоговските Планини главно го сочинуваат: волкот, лисицата, зајакот, срната, дивата свиња, ежот, желката. Послабо се застапени: јазовецот, белката (куната) и видрата. Од влечугите застапени се гуштерите и змиите (водни и копнени). Од птиците застапени се сојката, славејот, врапчето, кукавицата, утката, гарванот, а на повисоките врвови и јастребот, соколот и орелот.

Според одредени информации во Крива Река се сретнуваат следните видови риба: *Squalius cephalus* L., *Chondrostoma nasus* L., *Gobio gobio* L., *Barbus macedonicus* Karam., *Barbus balcanicus* Kotlik et al., *Vimba melanops* Heck., *Alburnus alburnus* L., *Cobitis taenia* L., *Salmo trutta* (само во горниот тек на Крива Река).

Лов

Крива Паланка е богата со шуми и животински свет, кои што ги привлекуваат сите љубители на ловот. Новоизградената „Ловечка куќа“ која нуди и сместувачки капацитет за љубителите на ловот и планинарењето претставува и една почетна точка од која се поаѓа до Царев врв. Планинската патека е долга 25км во еден правец и се потребни околу 5 часа за искачување до врвот. Бидејќи патеката започнува на околу 1400 метри надморска височина и води до Царев врв, кој се наоѓа на 2076 метри надморска височина овој појас изобилува со дабова и букова шума во која живеат волкот, лисицата, зајакот, срната и дивата свиња како најпривлечни за ловците, но истовремено планинарите може да најдат на ежови, желки, змии и гуштери. Природата во овие предели истотака изобилува и со разновидни овошја како модри сливи, диви сливи(џанки), ореви, малини, капини, боровинки, потоа разни видови на печурки (тополи), од зеленчуци се среќава компирот, од житни растенија се среќава јачменот и 'ржот кои се од поголемо значење за

земјоделството во тој предел. Од Царев врв кој е на 2076 метри надморска височина може да се забележат и јастребот, соколот и орелот кои го красат овој крај.

4.8. Природно наследство

Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, на просторот за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.

Дел од трасата навлегува во граници на заштитеното подрачје „Осоговски Планини“, кое што е прогласено со Одлука за прогласување на дел од Осоговските Планини за заштитено подрачје со категорија V – заштитен предел. Согласно Законот за заштита на природата и актот за прогласување на заштитеното подрачје, во заштитениот предел се воспоставуваат следните зони:

- Зона на строга заштита со вкупна површина од 1833.04 ha;
- Зона на активно управување со вкупна површина од 2.546,6 ha;
- Зона за одржливо користење со вкупна површина од 44.345,27 ha;
- Заштитен појас со вкупна површина од 82,25 ha.

Предметната локација се наоѓа во зона за одржливо користење, којашто претставува значителен дел од заштитеното подрачје која не поседува високи вредности за заштитата, каде што се наоѓаат инфраструктурни објекти, објекти на културно наследство, типови на шумски насади коишто не се карактеристични за подрачјето, како и населени места со околното земјоделско земјиште. Зоната за одржливо користење во заштитениот предел „Осоговски Планини“ зафаќа површина од 44.345,27 хектари или 90.86% од површината на заштитеното подрачје. Границата на зоната за одржливо користење ја следи границата на целото заштитено подрачје.

Предметниот простор навлегува во подрачје “Осогово” кое е идентификувано подрачје во Националната Емералд мрежа.

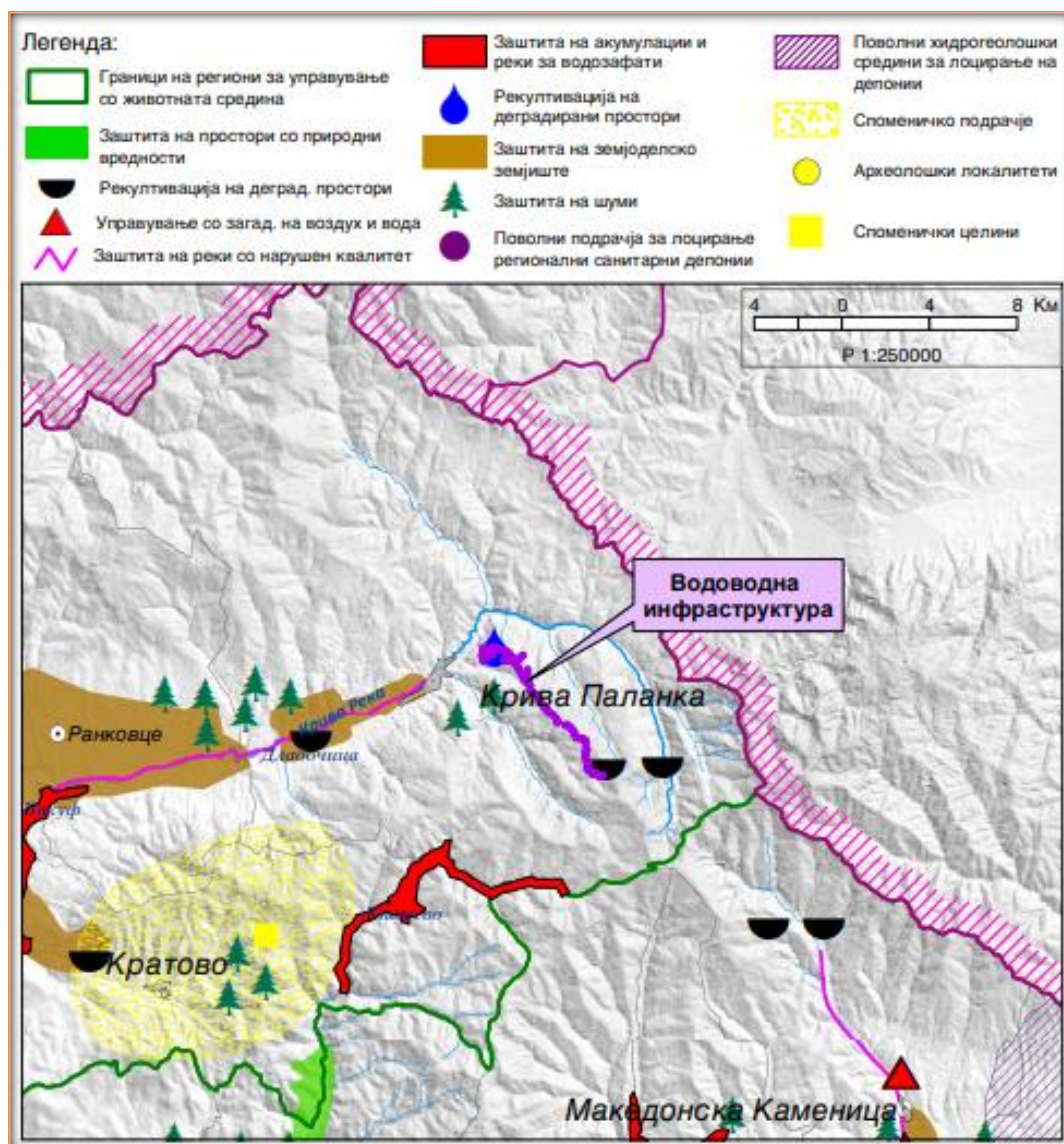
На територијата на општина Крива Паланка се наоѓа подрачје предложено за заштита:

- Долината на Киселичка Река (десна притока на Крива Река), подрачје предложено за заштита во категоријата Парк на природата поради важноста на истото за голем број видови на цицачи и птици. Киселичка Река се влива во Крива Река околу 2.7 km западно од населеното место Жидилово.

Дополнително, во пошироката околина дефиниран е Линискиот биокоридор Осогово-Билина Планина. Линиските биокоридори претставуваат “форма на пределски елементи, како непрекинати шуми, меѓи, појаси за заштита и реки кои овозможуваат видовите да премостат некоја пречка“. Линискиот коридор Осогово-Билина Планина претставува подрачје со дефинирано значење за одредени видови на крупни цицачи, но истото не е категоризирано или предложено за заштита согласно класификацијата на заштитените подрачја на Р. Македонија. Линискиот коридор Осогово-Билина Планина се проширува во насока југ-север од северните падини на Осоговски Планини, во областа на селата Кркља и Узем, низ патот на пограничниот премин Деве Баир до Билина Планина во областа на селата Киселица и Трново. Овој линиски коридор треба да ја овозможува главната врска помеѓу популациите на големите карнивори од територијата на

Осоговските Планини кон планинските предели по должината на северната граница на Р. Македонија, особено Билина Планина. Истиот претставува дел од поширокиот коридор од Пан-европската еколошка мрежа на југо-источна Европа.

Планскиот опфат не навлегува во некое од досега дефинираните Значајни растителни подрачја (ЗРП – IPA - Important Plant Areas) или Значајни подрачја за пеперутки (ЗПП – PBA - Primary Butterfly Areas).

Слика 9. Реонизација и категоризација на просторот за заштита (Извор: Просторен План на РМ)

4.9. Културно наследство

Републичкиот Завод за заштита на спомениците на културата, за потребите на Просторниот План на Република Македонија, изготви Експертен елаборат за заштита на недвижното културно наследство од посебно значење.

На подрачјето на катастарската општина Б'с евидентирани се следните недвижни споменици на културата (Експертен елаборат):

- Археолошки локалитет „Градиште“, Б'с, доцноримски период;

- Археолошки локалитет „Рударски Гробишта“, Б'с, среден век;

На подрачјето на катастарската општина Кркља, кое е предмет на анализа нема евидентирани недвижни споменици на културата (Експертен елаборат).

На подрачјето на катастарската општина Варовиште, кое е предмет на анализа има регистриран со Решение недвижен споменик на културата (Експертен елаборат):

- Манастир Св. Јоаким Осоговски, Варовиште, 1847 год

Во Археолошката карта на Република Македонија, која ги проучува предисториските и историските слоеви на човековата егзистенција, од најстарите времиња до доцниот среден век, на подрачјето на катастарската општина, евидентирани се следните локалитети:

- КО Б'с– Градиште, градиште од доцноантичко време; Рударски Гробишта, средновековна некропола

На анализираното подрачје на катастарските општини Кркља и Варовиште нема евидентирани археолошки локалитети.

4.10. Материјални добра

4.10.1. Водоснабдување

Поради специфичната конфигурација на земјиштето и теренот на кој се простира општина Крива Паланка, водоснабдувањето во градот и околните населби во изминатитот период се решавал парцијално. Главниот извор и доводни цевководи потекнуваат од м.в. Калин Камен од каде водата доаѓа до главниот резервоар, а потоа гравитационо се дистрибуира кон резервоарите во високите зони Лев и Десен брег на Крива Река. Мрежата во градското подрачје е постојано проширувана и доградувана, со што и водоснабдувањето значително е подобро.

Во месноста Калин Камен изворите се со променлива издашност од 25 до 100 л/сек. Во бунарското подрачје изведени се четири бунари со издашност од 15 до 25 л/сек. Водата од Калин Камен по гравитационен пат со цевковод Ф200 се доведува до градот. За континуирано водоснабдување изградени се резервоари, два за лев брег - висока зона (вкупно 500 m³) и еден за висока зона - десен брег (350 m³).

Во водоснабдителната мрежа се регистрирани големи загуби на вода поради дотраеност на мрежата, чести оштетувања од тешки моторни возила, ненаменско користење на водата, односно голема количина од водата се троши и за наводнување 25-40%, а во летниот период и до 50%.

Оштетувањата на инфраструктурата и ненаменското трошење на водата доведува до недостаток на вода посебно во високите зони од градот.

Просторот за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, се наоѓа во водостопанското подрачје „Пчиња“ кое го опфаќа сливот на реката Пчиња од Македонско-Српската граница до вливот во реката Вардар.

За подобрување на режимот на површинските водотеци и целосно искористување на нивниот хидропотенцијал, во ВП „Пчиња“ изградени се акумулациите Липково и Глажња на

Липковска Река. Основна намена на водите од акумулациите е наводнување на обработливите површини, водоснабдување на населението, заштита од големи води и задржување на наноси. За идниот период во ова ВП се предвидува изградба на акумулациите Слупчане на Слупчанска Река, вакуф и Длобочица на Крива Река и акумулацијата Пчиња на река Пчиња.

Според добиени податоци и информации од ЈП Комуналец Крива Паланка во рамки на предметниот плански има водоводни инсталации и тоа главен доведен цевковод.

Низ трасата на водоводната мрежа поминува времен водотек за кој при изработката и реализацијата на планската документација треба да се постапи согласно Законот за води.

4.10.2. Одведување и прочистување на отпадни води

Фекална канализација

Примарната канализациска мрежа ја сочинуваат колекторите на левиот и на десниот брег од Крива Река. Сите куќи во градот не се поврзани на канализациската мрежа, поврзани се само 70% од нив. Отпадните води без третман се испуштаат во Крива Река. Предвидена е локација за пречистителна станица низводно од реката, надвор од градот, но потребно е и доизградба на колекторите.

Атмосферска канализација

Во градот нема изградено атмосферска канализација. Собирањето на атмосферските води е решено парцијално само околу центарот на градот.

Според добиени податоци и информации од ЈП Комуналец Крива Паланка во рамки на предметниот плански опфат нема канализациони инсталации.

4.10.3. Третман на цврстиототпад

Во урбаниот дел на општината Крива Паланка и градот Крива Паланка организирано собирање на цврстиот отпад врши ЈП Комуналец од Крива Паланка. Околу 70% од домаќинствата се вклучени во системот за собирање. Организираното собирање е на ниско техничко ниво. Отсуствува сепарирање на отпадот. Комуналниот отпад во руралните средини не се собира поради разбиениот тип населби и неизградената патна инфраструктура, т.е се собира само во населбите покрај магистралниот пат, што изнесува 5%, додека 95% од отпадот се расфрла покрај патиштата, мостовите, шумите, реките и сл.

Постоечката општинска депонија е лоцирана на 3 km југозападно од Крива Паланка, село Конопница, локалитет Горна Лука, помеѓу магистралниот пат и Крива Река. Општинската депонијата се користи од 1983 година. Комуналната депонија прифаќа 8.500 m³ цврст отпад односно 6.800 тони годишно. Според експертски проценки, на дивите депонии се одложува 1.000 m³ или 300 тони отпад годишно. Според процените волуменот на отстранетиот отпад на депонијата изнесува околу 150.000 m³. Површината повремено се набива со булдожер и повремено се препокрива. Разнесувањето на лесна фракција од отпадот се забележува на границата од депонијата. Општинската депонија е целосно несанитарна и скоро целосно е исполнета и еден од изворите на загадување на воздухот и водите на Крива Река.

Според оцената на ризик која е презентирани во Планот за затворање на несоодветни депонии, комуналната депонија „Горна Лука“ е оценета како депонија со висок ризик по

животната средина и здравјето на луѓето. Телото на депонијата „Горна Лука“ лежи на стрмен наклон ($\sim 40^\circ$) надвиснувајќи околу 20 m над Крива Река.

Според Планот и програмата за управување со отпад на општина Крива Паланка, отпадот од општина Крива Паланка го сочинува главно комуналниот отпад. Комуналниот отпад го вклучува комуналниот отпад од домаќинствата и индустријата, заедно со отпадот од одржувањето на јавната хигиена, и комерцијалниот отпад. Мал дел од отпадот од домаќинствата е опасен: батерии од домаќинствата, остатоци од бои, разредувачи, киселини, алкалии, површински активни материи, медицински отпад и инсектициди.

Општина Крива Паланка заедно со општините Куманово, Ранковце, Кратово, Старо Нагоричане и Липково од Североисточниот плански регион е насочена кон концептот за регионално управување со отпад.

По воспоставување на трансфер станиците и регионалниот центар за управување со отпад во општина Свети Николе, општинската депонија во село Конопница ќе биде затворена.

4.10.4. Енергетска инфраструктура

Електроенергетска инфраструктура

Според добиените одговори и податоци од страна на АД МЕПСО и Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје во проектниот опфат минуваат:

- Далновод од 110kV,
- Далновод од 35kV,
- Надземни електроководови од 10(20)kV и
- Подземни електроководови од 10(20)kV

Северно од градот минува 400kV далновод од ТС Штип кон македонско-бугарската граница.

Во градот има изградено две трансформаторски станици: 110/35kV и 35/10(20)kV кои се приклучни напојни точки за градот и пошироко. Среднонапонската дистрибутивна мрежа во градот е изградена со надземни и подземни водови и трафостаници од 10(20)/0.4kV.

Низ локацијата за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, минува постојниот пренесон 110 kV далекувод Крива Паланка – Р. Бугарија, па поради тоа треба да се почитува „Мрежни правила за пренос на електрична енергија“ (Сл. Весник на на РМ, бр. 303/21)

Според добиените податоци од Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје, од извори на енергија во планскиот опфат на Крива Паланка има две мали хидроелектрани: МХЕЦ Кошари-Маневци и МХЕЦ Калин Камен-2.

Електронско-комуникациска инфраструктура

Според добиените податоци и информации од Агенција за електронски комуникации со во рамки на предметниот плански опфат постојат изградени јавни електронски комуникациски мрежи.

Според податоците и информациите добиени од Македонски Телеком во рамки на предметниот плански опфат има постојна МКТ инфраструктура.

Трасата за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, нема конфликт со постојните и планирани радиокомуникациски и кабелски електронско комуникациски мрежи.

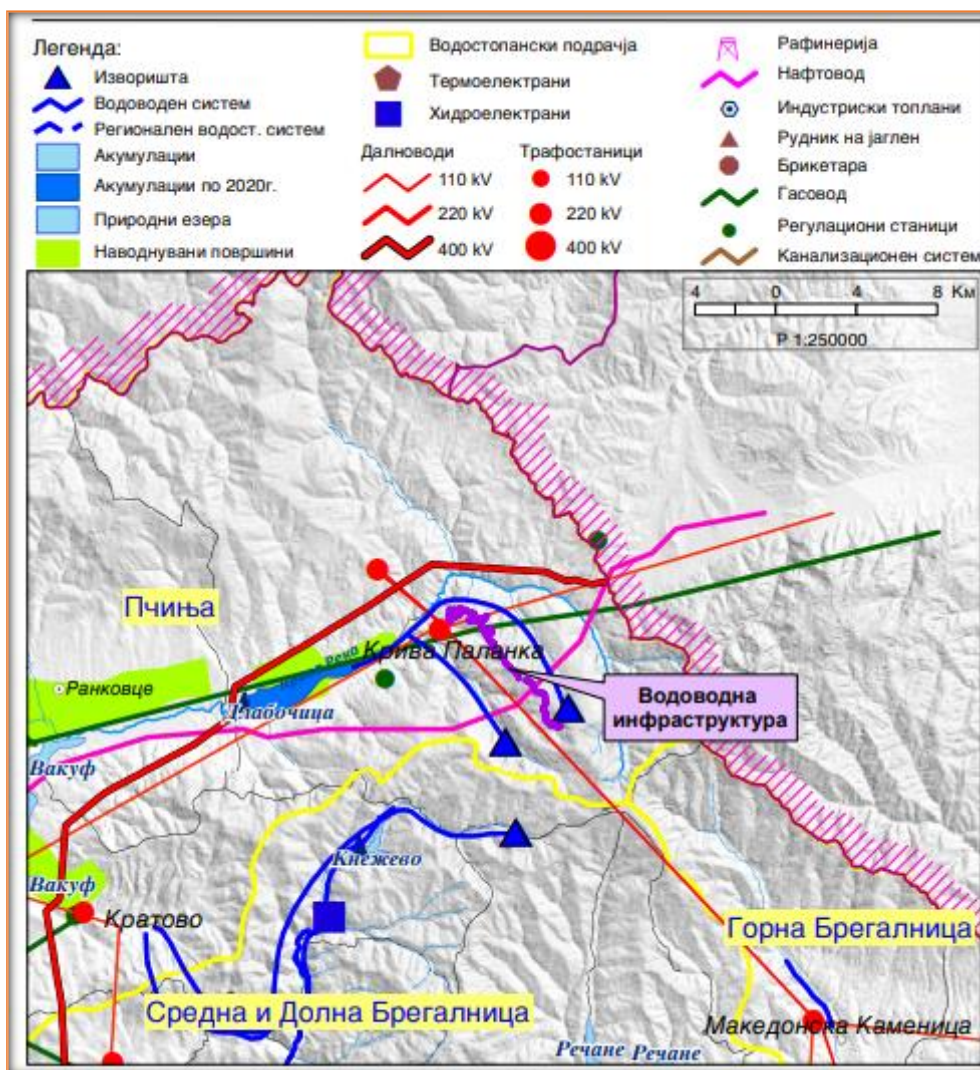
Гасовод и нафтовод

Дел од трасата на меѓународниот транзитен гасоводен систем Бугарија-Македонија на потегот од Жидилово-Скопје минува низ Крива Паланка. Магистралниот гасовод со дијаметар $\Phi 530\text{mm}$ минува низ североисточниот дел на градот. Во Крива Паланка изградена е мерно регулациона станица Карпош, а приклучен гасовод е со дијаметар $\Phi 108\text{mm}$.

Според добиените податоци и информации од НОМАГАС Скопје во рамки на предметниот опфат постои изведен магистрален гасовод со дијаметар од $\Phi 530\text{mm}$.

Трасата на постојниот магистрален гасовод поминува низ дел од трасата за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, па поради тоа при понатамошна изработка и реализација на урбанистичка и проектна документација треба да се почитува „Правилник за технички услови и нормативи за безбеден транспорт на течни и гасовити јагленоводороди со магистрални нафтоводи и гасоводи и нафтоводи и гасоводи за меѓународен транспорт“ како и другите позитивни закони и правилници кои ја обработуваат безбедноста при транспорт со гасоводи.

Трасата на планираниот Нафтовод АМБО минува 2,6 km северно од оваа локација.

Слика 10. Водостопанска и енергетска инфраструктура (Извор: Просторен План на РМ)

4.10.5. Сообраќајна мрежа

Според Просторниот план на Република Македонија, автопатската и магистрална патна мрежа релевантна за предметниот простор е:

- А2 - (Граница со Бугарија - ГП Деве Баир - Крива Паланка - Страцин - Романовце - Куманово - Миладиновце-обиколница Скопје - Тетово - Гостивар - Кичево - Требениште - Струга - граница со Албанија - ГП Кафасан)

Релевантниот регионален патен правец за предметната локација влегува во групата на регионални патишта "Р2" и е со ознака:

- Р1210 - (Врска со А2 - Тораница - Саса - Македонска Каменица - врска со А3)
- Р2245 - (Крива Паланка-врска со А2 - Осиче-Огут-граница со СР)

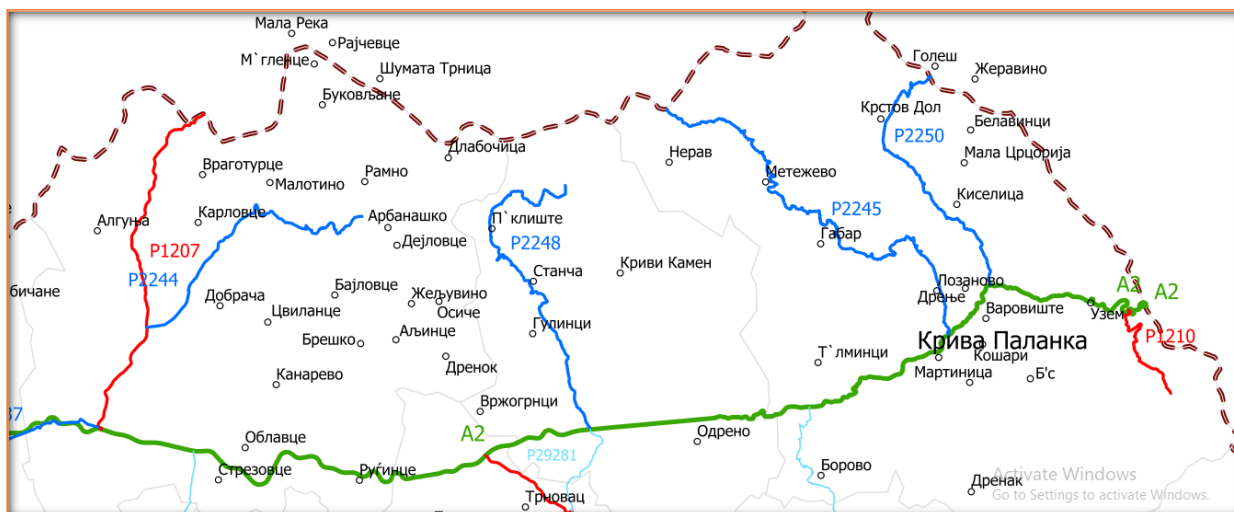
Според податоците и информациите добиени од Јавно претпријатие за државни патишта констатирано е дека покрај предметниот проектен опфат не поминува и истиот не се вкрстува со државен пат од надлежност на Јавно претпријатие за државни патишта.

Според Просторниот план на Република Македонија, железничката мрежа релевантна за предметниот простор е во групата на планирани основни железнички коридори во правец исток – запад (коридор 8), што е во фаза на дооформување, магистрален железнички правец:

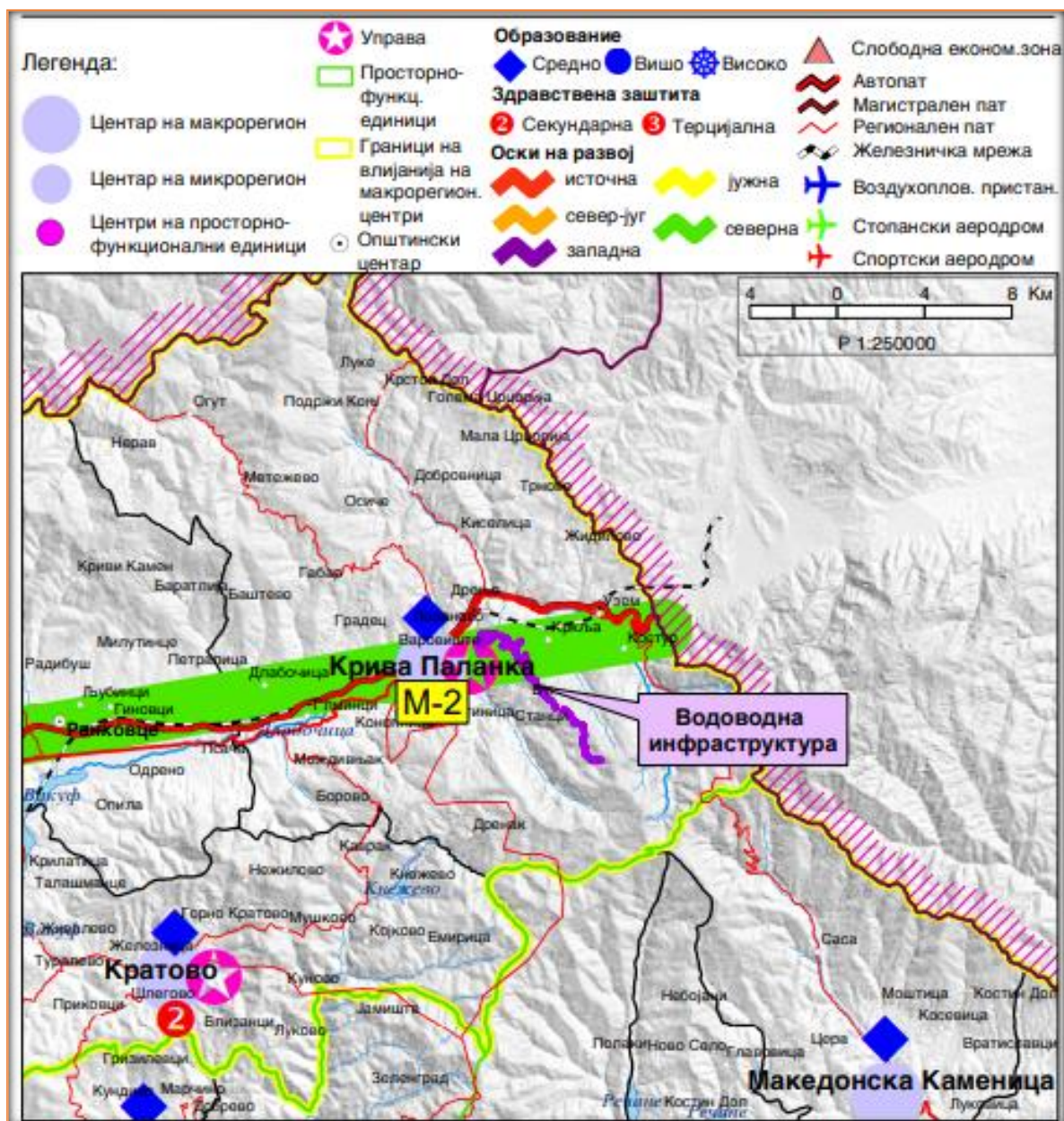
- Софија – Скопје – Тирана

Во рамки на планскиот опфат постои изградена улична мрежа која на делови е неадекватна и субстандардна, односно не ги задоволува современите барања за квалитетна сообраќајна мрежа, додека на некои делови е целосно реконструирана или ревитализирана. Вкупната површина на постојната улична мрежа во рамки на планскиот опфат изнесува 34,19ha или 5% од вкупната површина на планскиот опфат.

Според добиени податоци и информации од Јавно претпријатие за железничка инфраструктура констатирано е дека планскиот опфат се наоѓа надвор од заштитниот појас на идната железничка пруга.

Слика 11. Сообраќајна инфраструктура во разгледуваното подрачје

Слика 12. Систем на населби и сообраќајна мрежа(Извор: Просторен план на РМ)

5. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО ОБЛАСТИТЕ КОИ МОЖАТ ДА БИДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ, ВО ОТСУСТВО НА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА УП

За да се одредат придобивките и/или недостатоците од имплементација на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, треба да се земе предвид и “do nothing” сценариото или состојба без имплементација на УП.

5.1 Состојби, трендови и закани врз медиумите и областите од животната средина

Табела 6. Оцена на животната средина без имплементација на УП

Област на СОЖС	Карактеристики на животната средина
Население и социо-економски развој	Моментална состојба
	<ul style="list-style-type: none"> - значителен број на домаќинства кои своите основни или дополнителни приходи ги остваруваат од туризмот и приватното сместување; - во некои населени места нема задоволителна патна мрежа, отсуство на водоводна мрежа и канализација, непостоење услуга за собирање на комунален отпад; - низок животен стандард на локалното население; - како резултат на лошата социо-економска состојба, забележлива е миграција на населението од селата во градовите, поблиску до главните патиштата или формирање на нови населби; - висока стапка на невработеност; - отсуство на странски и домашни инвеститори;
	Состојба без имплементација на УП
	<ul style="list-style-type: none"> - намален број на домаќинства кои би можеле да остварат приходи од руралниот туризам; - социо-економската состојба ќе остане иста или ќе се влоши; - стапката на невработеност ќе остане иста или ќе се зголеми; - квалитетот на живот ќе се намали или ќе остане ист; - отсуство на нови инвестиции;
	Состојба при имплементација на УП
	<ul style="list-style-type: none"> - зголемено ниво на функционална и комунална опременост и планско уредување на уредување на селските населби, подобрување на локалната инфраструктура и ефикасна комуникациска поврзаност со центрите од повисоко ниво; - подобрување на квалитетот на животот на локалното население; - подобрување на локалниот економски развој; - поголема промоција на регионот како туристичка дестинација; - создавање на услови за рекреација и афирмирање на руралниот начин на живеење преку инфраструктурно екипирање на селските населби и ефикасно сообраќајно и комуникациско поврзување; - зголемување на бројот на посетители: од државата, прекуграничните региони и ЕУ државите; - зголемување на бројот на домаќинства кои може да нудат услуги (селски туризам); - привлекување на нови инвестиции;

Здравје на населението	Моментална состојба
	<ul style="list-style-type: none"> - лош квалитет на водата за капење; - немање доволно количини на вода за пиење во летните периоди; - недоволен (несоодветен) третман на отпадни води; - несоодветно управување со отпади отпадни води во повеќето населени места; - диви депонии во некои населени места; - нарушен квалитет на почвите, како резултат на несоодветен третман на отпадните води; - несоодветно користење на земјиштето; - употреба на фосилни горива и други некавалитетни енергенси; - неконтролирана урбанизација;
	Состојба без имплементација на УП
	Состојбата со здравјето на луѓето ќе биде иста или влошена поради недоволните количини и лошиот квалитет на вода за пиење, постоењето на дивите депонии во близина на населените места и несоодветниот начин на управување со отпадот, неконтролирана урбанизација, несоодветно користење на земјиштето, и др. Без имплементација на овој УП, покриеноста на овие населени места со водоснабдителен систем ќе остане на исто ниво, квалитетот на водата ќе остане ист (лош квалитет), поради што особено ќе биде засегнато здравјето на населението, туристите и посетителите на овој регион.
	Состојба при имплементација на УП
	<ul style="list-style-type: none"> - снабдување на населението со квалитетна вода за пиење; - подобрување на квалитетот на водата; - подобрување на квалитетот на животот на локалното население; - изградба на адекватна инфраструктура во функција на поквалитетен стандард за домување;
Квалитет на амбиенталниот воздух и климатски промени	Моментална состојба
	<ul style="list-style-type: none"> - непостоење на автоматска мониторинг станица; - не е утврдено екстремно загадување на воздухот; - користење на фосилни горива или ниско-квалитетни енергенси за греење во домаќинствата; - несоодветно управување со отпад, неконтролираното депонирање на отпадот и појава на диви депонии кои емитуваат стакленички гасови; - горење на отпадот на отворено, при што се создаваат емисии на стакленички гасови; - непостоење на анализи, студии за искористување на обновливите извори на енергија; - неконтролирана сеча на шуми;
	Состојба без имплементација на УП
	<ul style="list-style-type: none"> - квалитетот на воздухот ќе остане на исто ниво или ќе се влоши; - емисии на штетни гасови од неправилно управување со отпадот и отпадните води;
	Состојба при имплементација на УП
	<ul style="list-style-type: none"> - подобрување на квалитетот на животот на локалното население; - изградба на адекватна инфраструктура во функција на поквалитетен стандард за домување; - планираната инфраструктура нема да има негативни влијанија врз квалитетот на воздухот и климатските промени;

Квалитет на вода	Моментална состојба
	<ul style="list-style-type: none"> - неконтролирана употреба на пестициди и други средства кои се користат во земјоделието; - депонирање на цврст отпад и течен отпад од страна на туристите; - загадување со хемикалии (фосфорот е најзначаен од групата на неоргански загадувачи, чие потекло е антропогено и видно влијае на промената на квалитетот на водата); - недостаток на вода за водоснабдување во летниот период во некои населени места; - низок процент на покриеност со атмосферска канализација на територијата на Општина Крива Паланка; - недоволна покриеност со фекална канализациона мрежа;
	Состојба без имплементација на УП
	Без имплементација на овој УП, покриеноста на овие населени места со водоснабдителен систем ќе остане на исто ниво, квалитетот на водата ќе остане ист (лош квалитет), поради што особено ќе биде засегнато здравјето на населението, туристите и посетителите на овој регион.
Почва	Моментална состојба
	<ul style="list-style-type: none"> - интензивна урбанизација на поплодните површини во овој регион; - бесправна трансформација на плодно земјоделско земјиште во градежно; - употреба на пестициди и примена на неодржливи агротехнички и агрохемиски мерки; - несоодветно депонирање на отпад; - несоодветно управување со отпадни води и отпад;
	Состојба без имплементација на УП
	<ul style="list-style-type: none"> - ист или зголемен тренд на намалување на површините под обработливо земјиште; - ист или зголемен тренд на бесправна сеча на шумите; - ист или намален квалитет на почва;
Биодиверзитет и природно наследство	Моментална состојба
	<ul style="list-style-type: none"> - уништување и фрагментација на живеалиштата како резултат на урбанизацијата; - бесправна сеча на вегетацијата; - незаконски лов; - загуба на ендемските растенија и животни - низок степен на спроведување на постојните законски прописи со цел спречување на понатамошна незаконска градба во заштитените подрачја; - неконтролирано уништување на подрачјето за различни цели: добивање обработливи површини, хотелски комплекси, депонирање на земја и градежен шут итн.;
	Состојба без имплементација на УП
	<ul style="list-style-type: none"> - ист или зголемен тренд на урбанизацијата во овој регион; - незаконски лов и риболов; - бесправна сеча на трска, дрвја и др;

	<p>Состојба при имплементација на УП</p> <p>Во Урбанистичкиот проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка се предвидени мерки за заштита и унапредување на состојбата со биодиверзитетот и природното наследство.</p>
Предел	<p>Моментална состојба</p> <ul style="list-style-type: none"> - поради неконтролираната урбанизација се јавуваат деградирани предели; - несоодветно одлагање на отпадот (диви депонии) во рамки на предметниот опфат;
	<p>Состојба без имплементација на УП</p> <ul style="list-style-type: none"> - ист или влошен начин на справување со отпадот; - неконтролирана урбанизација;
	<p>Состојба при имплементација на УП</p> <p>Со овој УП се предвидува изградба на нова водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка. Трасата на водоводната мрежа се наоѓа надвор од населените места, станува збор за подземна инфраструктура и по завршување на работите нема да биде видлива од страна на локалното население. Во околината на парцелата нема други објекти, нити активности. Парцелите се класифицирани во најголем дел како ниви плодни земјишта и други природни неплодни земјишта.</p>
	<p>Моментална состојба</p> <ul style="list-style-type: none"> - недоволна примарна селекција на отпадот; - низок степен на искористување на фракциите кои можат да се рециклираат; - непостоење на регионално управување со отпад; - несанитарна депонија и ѓубришта; - услугата на ЈП Комуналец не е достапна во сите делови од руралните средини; - непостоење акции за организирано собирање на градежен шут, кабаст и биоразградлив отпад; - низок степен на еколошка свест кај граѓаните;
	<p>Состојба без имплементација на УП</p> <ul style="list-style-type: none"> - состојбата со дивите депонии ќе остане на исто ниво или ќе се зголеми; - непостоење на систем за третман на отпадни води од населените места; - отпадните фекални води преку септички јами, можат да доспеат до подземните води и да ја загадат околната почва;
Управување со отпад	<p>Состојба при имплементација на УП</p> <ul style="list-style-type: none"> - избегнување и намалување на создавање диви депонии по должината на трасата и во нејзината околина - можност за проширување на услугата за собирање и транспорт на комунален отпад и во овие населени места
	<p>Моментална состојба</p> <ul style="list-style-type: none"> - непостоење на системи за снабдување со вода во некои населени места; - непостоење на системи за одведување на отпадни води во некои населени места; - низок процент на покриеност со атмосферска канализација на територијата на Општина Крива Паланка; - неповолна состојба на патната инфраструктура во поголем дел од населените места; - немање пракса и можности за користење на обновливи извори на енергија;
	<p>Моментална состојба</p> <ul style="list-style-type: none"> - непостоење на системи за снабдување со вода во некои населени места; - непостоење на системи за одведување на отпадни води во некои населени места; - низок процент на покриеност со атмосферска канализација на територијата на Општина Крива Паланка; - неповолна состојба на патната инфраструктура во поголем дел од населените места; - немање пракса и можности за користење на обновливи извори на енергија;
Материјални Добра	<p>Моментална состојба</p> <ul style="list-style-type: none"> - непостоење на системи за снабдување со вода во некои населени места; - непостоење на системи за одведување на отпадни води во некои населени места; - низок процент на покриеност со атмосферска канализација на територијата на Општина Крива Паланка; - неповолна состојба на патната инфраструктура во поголем дел од населените места; - немање пракса и можности за користење на обновливи извори на енергија;

	Состојба без имплементација на УП
	Состојбата на постоечките материјални добра ќе остане иста или со тек на времето ќе се влошува
	Состојба при имплементација на УП
	Со овој УП се предвидува изградба на нова водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, чија што реализација ќе придонесе кон зголемување на процентот на покриеност на населението со квалитетна вода за пиење, подобрување на квалитетот на живеење на населението од овој регион, како и кон развој на руралниот туризам во овој регион.

6. ОБЛАСТИ КОИ СЕ ОД ПОСЕБНО ЗНАЧЕЊЕ ЗА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА, ОД АСПЕКТ НА ЗАШТИТА НА ДИВИТЕ ПТИЦИ И ХАБИТАТИТЕ

Поради тоа што дел од предметниот простор навлегува во граници на заштитеното подрачје – заштитен предел „Осоговски Планини“, наведени се областите согласно Студијата за валоризација за предлог подрачјето за заштита „Осоговски Планини“ во категорија „заштитен предел“, изработена од страна на Македонско еколошко друштво Скопје во 2019 година.

На Осоговските Планини можат да се издвојат поголем број на локалитети кои се специфични според своите геолошко-геоморфолошки карактеристики, од коипозначајни се:

- Локалитет Царев Врв кој го зафаќа високопланинскиот простор околу овој маркантен врв (2085 m), со највисоките делови од Калинкаменското Било на север, Костадинечкото Било на запад, Китка билото на југоисток и Соколското Било на исток. Исто така, во рамките на локалитетот се највисоките делови од амфитеатралната изворишна челенка на Крива (Козја) Река.

Во рамки на ЗП Осоговски Планини идентификувани се голем број на меѓународно значајни видови од флората и фауната кои имаат конзервациско значење (околу 185 видови, според расположливите податоци и согласно Студијата за валоризација за предлог подрачјето за заштита „Осоговски Планини“).

- Вкупно 83 видови кои се наведени во листите на Директивите за птици и живеалишта се: 4 дневни пеперутки, 3 вилински коњчиња, 1 скакулец, 4 сапроксилни тврдокрилци, еден вид речен рак, пет водоземци, 16 влекачи, 31 вид птици и 18 видови цицачи
- Од 130 видови кои се сметаат за ендемични, десетина видови живеат само на Осоговските Планини и уште се нарекуваат „осоговски ендемити“.
- Според EUNIS системот на класификација за живеалишта регистрирани се 28 природни и полуприродни живеалишта, а поголемиот дел од нив дури 19 се значајни за заштита според Директивата за живеалишта.
- Во рамки на ЗП Осоговски планини се регистрирани околу 1000 видови и подвидови на растенија (2 се осоговски ендемити и 22 се субендемители).

- Во рамки на ЗП Осоговски планини евидентирани се 44 видови цицачи од кои 31 се со меѓународно значење.
- Во рамки на ЗП Осоговски планини се регистрирани 141 вид птици, од кои околу 100 видови се од меѓународно значење за заштита.

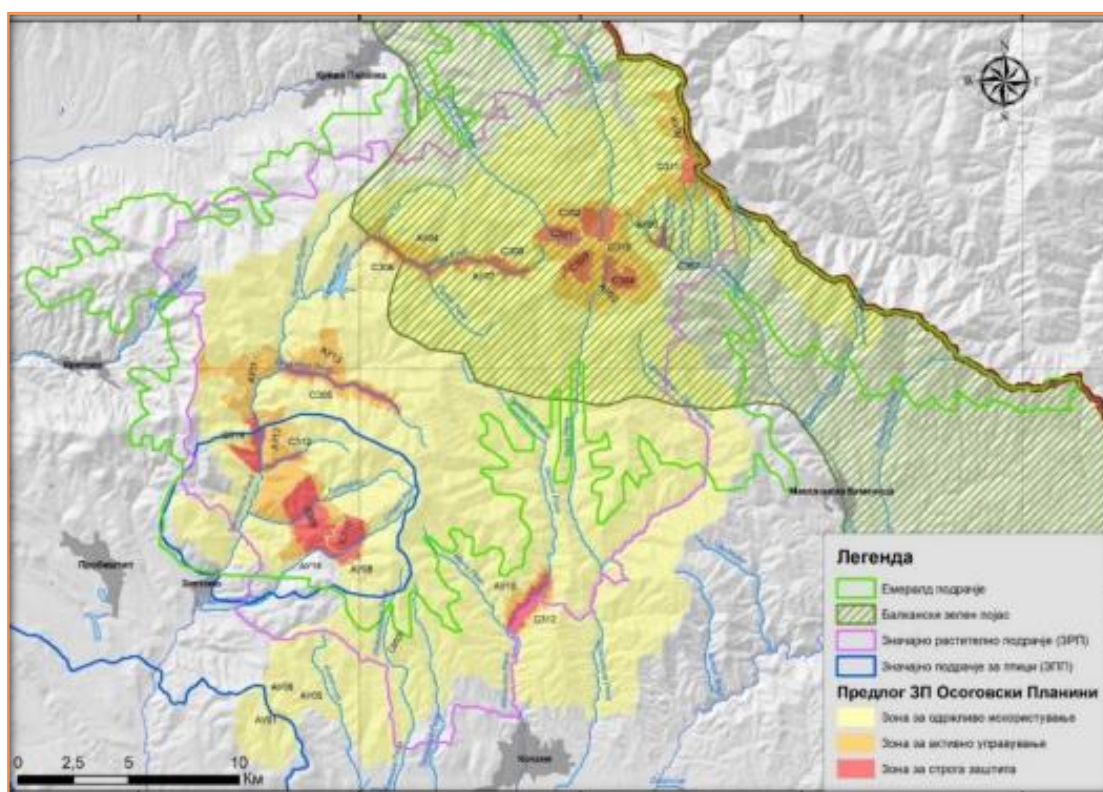
Особено значаен орнитолошки локалитет е локалитетот „Раткова Скала“, кој е дел од Значајното подрачје за птици „Осоговски Планини“, а втори по значење се степските предели во подножјето на планината, каде гнездат 1-2 двојки царски орли, и се опфатени со Значајното подрачје за птици „Долина на Злетовска Река“.

- Во рамки на ЗП Осоговски планини идентификувани се 10 видови водоземци кои имаат меѓународно значење за заштита и 23 видови влекачи од кои 4 вида имаат меѓународно значење, а 16 видови се вклучени на националната Листа на заштитени диви видови.
- Во рамки на ЗП Осоговски планини познати се 10 видови риби, од кои 8 се вклучени на Црвената листа на IUCN.
- Во рамки на ЗП Осоговски планини евидентирани се 16 балкански ендемити од групата полжави, 450 видови пајаци (38 ендемични), 77 видови правокрылци од кои 6 регионални (балкански) ендемити, 39 видови вилински коњчиња од кои 9 се со меѓународно значење, 105 видови дневни пеперутки (*Erebia aethiops* и *Minois dryas* се среќаваат само на Осогово) и 246 видови тркачи од кои 4 осоговски ендемити и 18 субендемити.
- Од аспект на биолошката разновидност посебно се истакнуваат највисоките делови околу Царев Врв, Сокол и Руен. Тука се среќаваат поголемиот дел од ендемитите и ретките видови од флората и фауната.
- Од растенијата тука живеат осоговската гениста (*Genista fukarekiana* - ендемично растение кое се среќава единствено на Осоговските Планини), златната кандилка (*Aquilegia aurea*), како и *Festuca thracica* subsp. *violaceo-sordida* var. *osogovoense*, *Ranunculus pseudomontanus*, *Genista depressa* subsp. *moesiaca*. Од животинските видови посебно се истакнуваат живородниот гуштер (*Zootoca vivipara*), ушестата чучулига (*Eremophila alpestris*) и жолтоклуната галка (*Pyrrhocorax graculus*), осоговскиот ендемичен тркач (*Duvalius beshkovi*).
- Во речните екосистеми и другите води на Осогово живеат релативно голем број видови (10 видови риби, 150 макроинвертебрати и околу 40 видови вилински коњчиња). Релативно голем број од нив се сметаат за загрозуени на европско ниво, но уште поголем се реално загрозуени заради модификацијата на нивните живеалишта за различни потреби (водоснабдување, производство на електрична енергија, наводнување и сл).

Делови од Осоговските Планини и ЗП Осоговски Планини врз база на меѓународни критериуми и стандарди, се идентификувани и прогласени како:

- Значајно растително подрачје (ЗРП) „Осоговски Планини“, прогласено поради присуство на растителни видови со меѓународно (*Hericiumerinaceus*, *Fritillariagussichiae* и *Amurodonviridis*) и национално значење (11 видови), како и осум значајни живеалишта, со површина од 50.543 ha (Меловски и др. 2010г.)

- Значајно подрачје за птици (ЗПП) „Осоговски Планини“ го опфаќа поширокото опкружување на комплексот Раткова Скала (со Синковица, Орлов Камен, В'чки Камен, Долината на Злетовска Река и оклината на Лесново). На овој простор гнезди една двојка на египетски мршојадци, 2-3 двојки сиви соколи, 1-2 двојки планински соколи, 1 двојка црни штркови, 1 двојка златни орли, 1-2 двојки лисети глувчари, 1-2 двојки орли змијари и др. Локалитетот ги исполнува критериумите за место од Европско значење
- Емералд подрачје „Осоговски Планини“ е вклучено во Националната Емералд мрежа како подрачје од посебен интерес за зачувување идентификувано според критериумите на Бернската конвенција. Емералд мрежата ги поврзува земјите членки на ЕУ кои имаат обврска да ја воспостават мрежата Натура 2000 со другите европски земји и дава добра основа за земјите кои се подготвуваат за членство во ЕУ
- Во Пан-европската еколошка мрежа за Југоисточна Европа, Осоговските Планини се идентификувани како важен коридор за движење на дивите растителни и животински видови, додека во Македонската национална еколошка мрежа (МАК-НЕН) ЗП Осоговски Планини е претставено преку мал дел од пределскиот коридор (Истибања).

Слика 13. Идентификувани меѓународно значајни подрачја на Осоговските Планини
(Извор: Студија за валоризација за предлог подрачјето за заштита Осоговски Планини)

7. ЦЕЛИ ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА УТВРДЕНИ НА НАЦИОНАЛНО И МЕЃУНАРОДНО НИВО

Основните принципи за заштита на животната средина во државата се поставени со Уставот на Република Македонија (Сл. Весник на РМ, бр. 52/91, 1/92, 31/98, 91/01, 84/03, 107/05, 3/09), како највисок правен документ во земјата во кој согласно Член 8, една од темелните вредности на уставниот поредок претставува и заштитата и унапредувањето на животната средина и на природата.

Член 43, го регулира правото на здрава животна средина за секој еден поединец, притоа секој поединец има должност да ја унапредува и штити животната средина и природата. РСМ обезбедува услови за остварување на правото на граѓаните на здрава животна средина, преку донесување и имплементирање на релевантната законска регулатива.

Поглајве 10 од ЗЖС ја објаснува постапката за оцена за влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина, која е од особено значење за правната заштита на националните паркови.

СОЖС се подготвува во согласност со националната законска рамка и одредбите од други релевантни меѓународни правни инструменти, вклучувајќи ги Директивата за СОЖС 2001/42/ЕЗ, Архуската Конвенција, ЕСПО Конвенцијата и УНЕЦЕ Протоколот од Киев за ЕСПО Конвенцијата.

Урбанистички проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка е определен со Уредбата за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето, член 3, точка 11. Плански документи за управување со водите, 3. начинот на употреба и користење на водите, заштита од штетни дејства на водите, заштита на водите од исцрпување и загадување.

Целите за заштита на животната средина се инкорпорирани во многу други законски и подзаконски акти и тие се однесуваат на:

- идентификација, приоритизација и решавање на проблемите на животната средина кои се од национално значење;
- зголемување на одговорноста кон заштита на животната средина, од страна на загадувачите, но и од страна на секој поединец во државата;
- обезбедување на инвестиции врз основа на начелото “загадувачот плаќа” и достапните ЕУ фондови за заштита на животната средина;
- градење и зајакнување на институционалните и административните капацитети за ефикасно управување со постапките при заштита на животна средина;
- промовирање и овозможување на активно учество на населението во креирање на мислења и политики, како и во процесот на донесување на одлуки;
- исполнување на обврските, кои произлегуваат од националните, регионалните и меѓународните договори и ратификуваните конвенции во областа на животната средина;

- подобрување на соработката помеѓу институциите и вметнување на одредбите за заштита на животната средина и во другите политики;

Специфични цели за заштита на животната средина:

- Заштита и унапредување на квалитетот на површинските и подземните води;
- Заштита и унапредување на биолошката разновидност, природното и културното наследство;
- Заштита и унапредување на квалитетот на почвите;
- Заштита и унапредување на квалитетот на воздухот преку намалување на емисии на стакленички гасови;
- Интегрално управување со комуналниот отпад и негова селекција, транспорт и рециклирање за зачувување на почвата, а со тоа и минимизирање на отпадот;
- Заштита и унапредување на пределот и животната средина;
- Заштита од бучава и вибрации;
- Заштита и унапредување на материјалните добра;
- Минимизирање на појавите од несреќи и хаварији;

Одредбите од меѓународната легислатива се инкорпорирани во националната легислатива во форма на законски и подзаконски акти и Конвенции, кои се ратификувани од страна на РСМ со посебни закони:

- Конвенција за оценка на влијанијата врз животната средина во прекуграничен контекст (ЕСПО), Закон за ратификација (Сл. Весник на РМ, бр. 44/99);
- Конвенција за заштита и користење на прекугранични водотеци и меѓународни езера (Хелсинки), Закон за ратификација (Сл. Весник на РМ, бр. 117/15);
- Протокол за стратешка оценка на животната средина, Закон за ратификација (Сл. Весник на РМ, бр. 120/2013);
- Виенска Конвенција за заштита на озонската обвивка, Закон за ратификација (Сл. Весник на РМ, бр. 1/90);
- Конвенција за пристап до информации, учество на јавноста во одлучувањето и пристап до правдата за прашањата поврзани со животната средина (Архус), Закон за ратификација (Сл. Весник на РМ, бр. 40/99);
- Стокхолмска Конвенција за заштита на човековото здравје и животната средина од отпорни органски соединенија, Закон за ратификација (Сл. Весник на РМ, бр. 19/94);
- Конвенција за биолошка разновидност, Закон за ратификација (Сл. Весник на РМ, бр. 54/97), која има за цел зачувување на биолошката разновидност, одржливо користење на компонентите на биолошката разновидност и еднаква распределба на придобивките кои произлегуваат од користењето на генетските ресурси.
- Конвенција за заштита на водните живеалишта со меѓународно значење за заштита на водните птици (Рамсар), Уредба за ратификација (Сл. лист на СФРЈ 9/77)

- Картагенски Протокол за биосигурност кон Конвенцијата за биолошка разновидност, Закон за ратификација (Сл. Весник на РМ, бр. 40/05)
- Конвенција за заштита на миграторни видови диви животни (Бон), Закон за ратификација (Сл. Весник на РМ, бр. 38/99);
- Конвенција за заштита на дивиот растителен и животински свет и природните живеалишта во Европа (Берн), Закон за ратификација, (Сл. Весник на РМ, бр. 49/97);
- Конвенција за заштита на светското културно и природно наследство, (Сл.Весник на СФРЈ” 56/74);
- Конвенција за вредностите на културното наследство за општеството (Фаро 2005) Закон за ратификација, (Сл. Весник на РМ, бр. 25/11);
- Конвенција за заштита на архитектурното наследство на Европа (Гранада 1985);
- Конвенција за заштита на археолошкото наследство на Европа (Валета 1992), Закон за ратификација, (Сл. Весник на РМ, бр. 56/05);
- Рамковна Конвенција на ОН за климатски промени (Њујорк), Закон за ратификација (Сл. Весник на РМ, бр. 6/97);
- Кјото Протокол кон Рамковната Конвенција на ОН за климатски промени, Закон за ратификација (Сл. Весник на РМ, бр. 49/04);
- Конвенција на Обединетите Нации за борба против опустинувањето во земјите што се соочуваат со сериозни суши и/или опустинување, особено во Африка, Закон за ратификација (Сл. Весник на РМ, бр. 13/02);

7.1. Цели на Стратегиската оцена на животната средина

Заштитата на животната средина и нејзините цели се претставени преку целите на стратегиска оцена на животната средина. Споредувањето на целите за животна средина со целите и активностите во овој документ (урбанистичкиот проект) има за цел да оцени дали развојот и идната имплементација на Урбанистички проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, ќе биде во насока на поставените цели за животна средина. Целите на стратегиската оцена на животната средина се претставени преку статусот на медиумите и областите на животната средина, односно на: населението и здравјето на населението, биолошката разновидност, водата, почвата, воздухот и климатските промени, пределот, културно наследство, материјалните добра и интеракцијата помеѓу нив.

Табела 7. Поврзаност меѓу целите на СОЖС и целите на Урбанистичкиот проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура

СОЖС област	Општа цел на СОЖС	Посебни цели на СОЖС	Цели на УП	Индикатори
Население и социо-економски развој	Унапредување на квалитетот на животот на населението од населените места Б'с, Кркља и Варовиште, Општина Крива Паланка	<ul style="list-style-type: none"> - подобрување на квалитетот на животот на луѓето; - подобрување на социо-економската состојба (вработување, спречување на миграцијата, зголемување на приходите, демографски развој); - подобрување на состојбата со инфраструктурата (снабдување со квалитетна вода за пиење, патна мрежа, одведување и третман на отпадни води, собирање и третман на комунален отпад); 	<ul style="list-style-type: none"> - усогласување на Урбанистичкиот проект вон плански опфат со Условите за планирање на просторот кои произлегуваат од Просторниот план на РМ; - заштита и унапредување на постоечката инфраструктура; - зголемено ниво на функционална и комунална опременост и планско уредување на уредување на селските населби, подобрување на локалната инфраструктура и ефикасна комуникациска поврзаност со центрите од повисоко ниво; - создавање на услови за рекреација и афирмирање на руралниот начин на живеење преку инфраструктурно екипирање на селските населби и ефикасно сообраќајно и комуникациско поврзување; - подобрување на квалитетот на животот; - зголемување на бројот на туристи; - намалување на создавање на дивите депонии во планинските и туристичко-рекреативните локалитети; 	<ul style="list-style-type: none"> - процент на покриеност на населени места со вода за пиење; - број на нови приклучоци на системот за водоснабдување; - број на домаќинства кои нудат услуги во областа на туризам; - стапка на (не)вработеност; - стапка на миграција; - трендови на загадување на медиумите и областите од животната средина - број на исчистени диви депонии;
Здравје на населението	Заштита и унапредување на здравјето на населението од населените места Б'с, Кркља и Варовиште,	<ul style="list-style-type: none"> - заштита и унапредување на здравјето на луѓето; - подобрување и унапредување на состојбата со медиумите и областите на животната средина; 	<ul style="list-style-type: none"> - подобрување на здравјето на населението и посетителите, туристите со обезбедување на квалитетна вода за пиење; - развој и примена на активности за подобрување на состојбата со медиумите и областите на животната средина (достапност до квалитетна вода 	<ul style="list-style-type: none"> - подобрена здравствена состојба на населението и туристите; - лабораториски извештај за квалитетот на водата за пиење;

	Општина Крива Паланка		за пиене, квалитетот на воздухот, почвата, подземни води, биолошката разновидност); - редовно собирање и отстранување на отпадот, забрана за фрлање и депонирање на отпад во планинските и туристичко-рекреативните локалитети;	
Квалитет на воздух и климатски промени	Заштита и унапредување на квалитетот на воздухот и намалување на емисиите на стакленички гасови	-заштита и унапредување на квалитетот на воздухот; - поставување на инфраструктура која не предизвикува промена на квалитетот на амбиенталниот воздух, ниту придонесува кон забрзување на климатските промени - редовно собирање и прописно депонирање на комунален отпад; -намалување на емисиите на стакленички гасови; - зголемено искористување на обновливи извори на енергија;	- изградба и/или реконструкција на системи за водоснабдување со цел намалување на загубите на вода за пиене; - рационално искористување на водните ресурси; - чистење на диви депонии; - спречување на појава на пожари;	- непроменета или подобрена состојба на квалитетот на амбиентен воздух, во однос на мерењата пред имплементација на УП; - број на исчистени диви депонии; - број на спречени и изгаснати пожари; - површини на отстранета и новозасадена шумска вегетација;
Квалитет на вода	Заштита и унапредување на квалитетот на површинските и подземните води на територијата на Општина Крива Паланка	- одржливо управување и рационално користење на водните ресурси; - рационално користење на водите на територија на Општина Крива Паланка; - заштита и унапредување на квалитетот на површинските водни тела;	-обезбедување на континуирано снабдување на жителите од населените места Б'с, Кркља и Варовиште со квалитетна вода за пиене - забрана за фрлање и депонирање на отпад во близина на водни тела; -намалување на негативните влијанија врз квалитетот на површинските водотеци, квалитетот на почвата и подземните води;	- број на мерки/активности за рационално користење на водните ресурси; - трендови на создавање диви депонии по должината на трасата на водоводната мрежа - извештаи од редовен мониторинг од страна на

		<ul style="list-style-type: none"> -спречување на испуштања, односно емисии на течен отпад и други опасни материи во водите; - намалување на штетните испуштања и елиминирање на емисиите на опасни материи и супстанции во водите; 		<p>ИЈЗ или друга овластена лабораторија;</p> <ul style="list-style-type: none"> -тренд на намалени емисии во почвата и подземните води (намалено испуштање на отпадни води; - тренд на управување со создадениот отпад);
Почва	Заштита и унапредување на квалитетот на почвата	<ul style="list-style-type: none"> - заштита на почвата од деградација и губење на нејзината плодност; - заштита на почвата од загадување; - намалување на урбанизација, односно градба на плодни земјоделски површини; - намалување на ерозијата на почвата; - подобрување на состојбата со управување со отпад - забрана за употреба на пестициди и други штетни материи; 	<ul style="list-style-type: none"> - превземање соодветни техничко заштитни мерки за заштита на подземните води и почвата со цел да не дојде до нарушување на првобитната состојба - соодветно управување со отпадот кој ќе се создаде; - чистење и намалување на ѓубриштата по должината и во околината на трасата за водоводната мрежа 	<ul style="list-style-type: none"> - број на исчистени ѓубришта; - тренд на ерозија; - применети добри практики во земјоделието; -тренд на емисии на загадувачки материи во почвата (отпадни комунални води);
Биодиверзитет и природно наследство	Заштита и унапредување на биодиверзитетот и природното наследство	<ul style="list-style-type: none"> -намалување на притисоците и заканиите врз биолошката разновидност, - намалување на деградацијата на живеалиштата; - континуиран мониторинг на биолошката разновидност; 	<ul style="list-style-type: none"> - одржливо управување со биолошката разновидност и природното наследство. Дел од трасата навлегува во граници на заштитеното подрачје „Осоговски Планини“; - спроведување на мониторинг на биолошката разновидност на видови и живеалишта со помош на соодветна методологија; 	<ul style="list-style-type: none"> - резултати од извршен визуелен мониторинг; - тренд на сеча на шумските појаси; - нови и зачувани живеалишта/видови кои може да се сретнат на предметната локација

			- урбанистички развој на просторот со примена на принципи и стандарди за заштита на природата;	
Пределски карактеристики	Заштита и унапредување на пределските карактеристики	<ul style="list-style-type: none"> - зачувување на природните карактеристики на пределот, - намалување на деградацијата на пределите; - соодветно депонирање на отпад; - одржување на функционалните и структурни карактеристики на природните предели 	<ul style="list-style-type: none"> - оптимално дефинирање на мрежи и објекти од комуналната инфраструктура; - почитување на издадените услови за планирање на просторот за изградба на објектите, развој и користење на земјиштето - имплементацијата на урбанистичкиот проект нема да ги промени визуелните карактеристики бидејќи станува збор за подземна инфраструктура 	<ul style="list-style-type: none"> - зачувани пејзажни вредности - резултати од извршен визуелен мониторинг; - изградена инфраструктура која се вклопува во пределот
Културно наследство	Заштита и унапредување на културното наследство	<ul style="list-style-type: none"> - зачувување и подобрување на состојбата на културното наследство и археолошките локалитети. 	<ul style="list-style-type: none"> - спроведување на конзерваторски активности за заштита на културното наследство. На територијата на населените места Б’с и Варовиште се евидентирани културни споменици и археолошки локалитети; - развивање на посебни програми за заштита и управување, промоција на културното наследство 	<ul style="list-style-type: none"> - број на евидентирани објекти за време на изведување на градежните активности; - број на спроведени активности;
Материјални добра	Заштита и унапредување на материјалните добра	<ul style="list-style-type: none"> - одржување во добра состојба на постоечката инфраструктура (патна мрежа, системи за водоснабдување и одведување на отпадни води); - воспоставување на ефикасен систем за управување со отпад; - изградба на инфраструктура на локации кои не се евидентирани како природни вредности; 	<ul style="list-style-type: none"> -изградбата на водоводната инфраструктура за потребите со снабдување со вода на населените места ќе овозможи подобар квалитет на живот на жителите, туристите и посетителите, а ќе овозможи и зголемување на животниот стандард; - одржување на постоечките туристички локалитети во добра состојба; - воспоставување на ефикасен систем за управување со отпад; - одржување во добра состојба на постоечката инфраструктура; 	<ul style="list-style-type: none"> - воспоставена динамика и начин на мониторинг над работата; - процент на население покриено со вода за пиење; - тренд на приклучување на нови корисници - тренд на отстранување на отпад;

8. ИДЕНТИФИКАЦИЈА НА ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ДЕФИНИРАЊЕ НА ПРЕДЛОГ МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЈАТА

Потенцијалните влијанија врз животната средина, здравјето на населението и социо-економските аспекти кои може да бидат предизвикани при реализација на Урбанистички проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка ќе бидат разгледани во ова поглавје.

Потенцијалните влијанија врз животната средина, здравјето на населението и социо-економските аспекти може да се разгледуваат од аспект на негативни влијанија и од аспект на идни бенефиции, односно позитивни влијанија.

Извештајот за СОЖС ги зема предвид влијанијата врз сите медиуми и области на животната средина, населението и здравјето на луѓето, како и социо-економските карактеристики, од генерален, општ аспект.

Согласно Просторниот план на Република Македонија основна цел во управувањето со водите е континуирано обезбедување на квалитетна вода за водоснабдување на населението и целосно покривање на населените места со водоснабдителни мрежи. Изградбата на водоснабдителната инфраструктура претставува реализација на планските определби за развојот на водостопанството за максимално користење на изворниците за вода и изградба на водостопански објекти со кои ќе се овозможи поголем број на корисници да се снабдуваат со квалитетна вода. Исто така со изградбата на водоснабдителниот систем ќе се реализира една од основните определби во управувањето со водите за обезбедување на вода со висок квалитет за водоснабдување на населението.

Имплементацијата на предвидените активности, ќе допринесат за рационално користење на природните ресурси и подобрување на квалитетот на животот, но од друга страна може да придонесат за нарушување на квалитетот и состојбата на медиумите и областите од животната средина и здравјето на населението.

Влијанијата врз животната средина и социо-економските аспекти ќе бидат спречени или намалени, доколку при имплементација на мерките и активностите предвидени во Урбанистичкиот Проект ќе бидат земени предвид мерките за намалување на влијанијата дефинирани во Извештајот за СОЖС и мерките кои се дадени во Условите за планирање на просторот и проектната документација.

За предметниот простор не постои можност за појава на прекугранични влијанија, нити во фаза на изградба, нити во фаза на експлоатација, поради доволната оддалеченост на предвидениот опфат од границите на државата.

Нацрт Извештај за СОЖС за Урбанистички проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка

Табела 8. Преглед на влијанија предизвикани од имплементација на УП вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка

Социо-економски аспекти (население, населби, домување, јавни функции, економски аспекти)	
Опис на влијанијата	<p>Главната цел на УП вон опфат на Урбанистички план за водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка е изградба на систем за водоснабдување за населените места Б'с, Кркља и Варовиште.</p> <p>Имплементацијата на овој плански документ ќе има позитивно влијание врз жителите на Општина Крива Паланка, бидејќи со реализирање на овој проект ќе се обезбеди здрава вода за пиење во овој потег, каде покрај жителите на населените места има и куќи со привремен карактер (викендици), со што ќе подобри квалитетот на живот, ќе се создадат услови за подобра бизнис клима, зголемување на животниот стандард и намалување на миграцијата, преку создавање на услови за развој на рурален туризам.</p> <p>Се очекува да се зголеми бројот на домаќинства кои ќе генерираат приходи од давање на услуги во областа на туристичката дејност, покрај традиционалните форми на туризам, можат да се развijaт и алтернативни видови туризам.</p> <p>Проектниот опфат се наоѓа источно од градот Крива Паланка под падините на Осоговските Планини. Со техничкото решение за изградба на водоводна инфраструктура предвидено е да се зафатат 4 извори и со доведен цевковод водата да се донесе до резервоар со $V=200m^3$ од каде со цевковод кој во главно се води покрај асфалтен пат ќе се снабдат сите постоечки и новопредвидени викенд и туристички капацитети како и постоечки села и маала лоцирани покрај патот или во близина на патот.</p> <p>Трасата на доводните цевководи започнува од каптажите на 4 поединечни извори, а доводните цевководи од изворите се спојуваат во една собирна комора. Од собирната комора (СК) започнува зеднички доведен цевковод кој се води по неасфалтиран шумски пат до резервоарот. Од резервоарот трасата на цевководите на почетокот се води пак по шумскиот пат, а потоа се води во главно покрај локален асфалтиран пат. До некои од селата или маалата има поединечни траса каде цевководите се водат по селски асфалтирани и неасфалтирани патчиња. При избор на трасата водено е сметка да цевководите се водат по државни парцели секаде каде тоа е можно, со цел да се избегне или намали потребата од експропријација на приватно земјиште.</p> <p>Изградбата на водоводната инфраструктура, односно предвидениот начин на третман на комуналните отпадните води може да доведе до зголемување на комуналната такса, што ќе ги засегне социјално ранливите категории на население во општината.</p> <p>Реализацијата на овој проект нема да предизвика раселување на населението.</p> <p>Локацијата на трасата е надвор од населените места, но самиот процес на изградба може да предизвика одредени негативни влијанија врз локалното население, како што се емисија на прашина, емисија на испарливи органски соединенија од работата на градежната механизација, зголемено ниво на бучава и сл. Овие влијанија ќе бидат краткотрајни во фазата на изградба на постројката.</p> <p>Во фазата на експлоатација не се очекуваат негативни влијанија.</p>

Оцена на влијанијата	население	човеково здравје	воздух	климатски промени	биодиверзитет и природно наследство	води	почва	културно наследство	материјални добра
	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	+/+	+/+
	<p>Влијанијата по својата природа можат да бидат директни, индиректни, како и кумулативни.</p> <p>Влијанијата можат да бидат позитивни (особено во фазата на експлоатација) и негативни од незначителни до значителни во фазата на изградба. За урбанистичкиот проект за изградба на водоводна инфраструктура согласно националното законодавство треба да се изработи елаборат за проценка на влијанијата врз животната средина во кој детално ќе бидат разгледани влијанијата кои ќе бидат предизвикани за време на реализацијата на проектот.</p> <p>Опсегот на влијанијата е локален (негативни, позитивни), додека позитивните влијанија ќе имаат ефект на регионално и национално ниво, ќе дадат значителен допринос кон основните определби во управувањето со водите, односно обезбедување на вода со висок квалитет за водоснабдување на населението.</p>								
Мерки за намалување на влијанијата	<p>Мерки за намалување на социо-економските влијанија кои се предложени од страна на експертскиот тим се следните:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Примена на мерките кои се предвидени во Условите за планирање на просторот и проектната документација; - Навремено информирање на локалното население и обезбедување учество на сите заинтересирани страни во процесот на донесување одлуки за реализирање на активностите дефинирани во Урбанистичкиот проект вон опфат на урбанистичкиот план за изградба на водоводната инфраструктура; - Доколку има потреба од постапка за експропријација на земјиштето, доколку одредени парцели се во приватна сопственост, да се изврши праведна компензација; - Воспоставување на механизам за сугестии, забелешки и поплаки од страна на локалното население; - Спроведување едукација за важноста и значењето на рационалното користење на природните ресурси и рационално користење на водните ресурси; 								
Здравје на населението									
Опис на влијанијата	<p>Главната цел на УП вон опфат на Урбанистички план за водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка е изградба на систем за водоснабдување за населените места Б'с, Кркља и Варовиште.</p> <p>Долгорочна цел е зголемување на процентот на покриеност на населените места со квалитетна вода за пиење, преку што ќе се постигне и подобрување на здравјето на населението на од населените места Б'с, Кркља и КО Варовиште, туристите и посетителите.</p>								

	<p>За урбанистичкиот проект за изградба на водоводна инфраструктура согласно националното законодавство треба да се изработи елаборат за проценка на влијанијата врз животната средина во кој детално ќе бидат разгледани влијанијата кои ќе бидат предизвикани за време на реализацијата на проектот.</p> <p>Локацијата е надвор од населените места, но има индивидуални објекти за домување од привремен карактер кои се наоѓаат на оддалеченост од 300-400 метри од трасата на водоводната инфраструктура, па според тоа можни се влијанија врз здравјето на населението, особено во фаза на изградба, како што се емисии во воздух (прашина, издувни гасови од градежната механизација), зголемено ниво на бучава и вибрации, несоодветно управување со разни фракции отпад, несоодветно складирање и ракување со разни видови сировини и помошни материјали, несакани истекувања на масла и горива, како и друг вид на несреќи и хаварији.</p> <p>Во оперативната фаза не се очекуваат негативни влијанија.</p>								
Оцена на влијанијата	население	човеково здравје	воздух	климатски промени	биодиверзитет и природно наследство	води	почва	културно наследство	материјални добра
	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	+/+	+/+
	<p>Влијанијата по својата природа можат да бидат директни, индиректни, како и кумулативни.</p> <p>Влијанијата можат да бидат позитивни (особено во фазата на експлоатација) и негативни од незначителни до значителни во фазата на изградба. За урбанистичкиот проект за изградба на водоводна инфраструктура согласно националното законодавство треба да се изработи елаборат за проценка на влијанијата врз животната средина во кој детално ќе бидат разгледани влијанијата кои ќе бидат предизвикани за време на реализацијата на проектот.</p> <p>Опсегот на влијанијата е локален (негативни, позитивни), додека позитивните влијанија ќе имаат ефект на регионално и национално ниво, ќе дадат значителен допринос кон основните определби во управувањето со водите, односно обезбедување на вода со висок квалитет за водоснабдување на населението.</p>								
Мерки за намалување на влијанијата	<p>Мерки за намалување на влијанијата врз здравјето на населението кои се предложени од страна на експертскиот тим се следните:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Примена на мерките кои се предвидени во Условите за планирање на просторот и проектната документација; - Дефинирање на мерки за безбедност и здравјето на работниците (обуки за ракување со механизација, машини и опрема, обука за ракување со материјали и сировини, обуки согласно Законот за БЗР, а особено користење на ЛЗО, прва помош, соодветни апарати и алати) - Користење на основна заштитна опрема наменета за заштита на работниците од бучава и вибрации, како и поставување на противпожарни апарати, хидранти и други уреди за гаснење пожари во случај на пожар или друга несреќа; - Механизацијата и опремата која ќе се користи при изведување на проектот треба да поседува соодветни сертификати за исправност; - Градежните работи да се изведуваат во дневни работни часови (да се избегнуваат периоди за одмарање, викенди, туристичка сезона); - Пред почеток на работите жителите на овие населени места треба да бидат навремено и соодветно информирани; 								

Квалитет на воздух и климатски промени

<p>Опис на влијанијата</p>	<p>Изградбата на водоводната инфраструктура опфаќа активности за расчистување на теренот на локацијата и подготовка за градење и земјено-градежни активности.</p> <p>Главните емисии во воздухот се честички на прашина, генерирани при расчистување на теренот, ископи и транспорт на земја, складирање на земја и материјали итн. Во фазата на изградба ќе се јават и емисии во воздухот од градежната механизација и транспортните возила во форма на NO₂, HC, прашина (PM_{2.5} и PM₁₀) и CO₂.</p> <p>Трасата на водоводната инфраструктура ќе биде надвор од населените места, каде проосторот е неизграден и ненаселен, но има индивидуални објекти за домување од привремен карактер кои се наоѓаат на оддалеченост од 300-400 метри од трасата на водоводната инфраструктура, па поради тоа ова влијание не треба да биде занемарено.</p> <p>Во оперативната фаза не се очекуваат негативни влијанија.</p>								
<p>Оцена на влијанијата</p>	<p>население</p> <p>-/+</p>	<p>човеково здравје</p> <p>-/+</p>	<p>воздух</p> <p>-/+</p>	<p>климатски промени</p> <p>-/+</p>	<p>биодиверзитет и природно наследство</p> <p>-/+</p>	<p>води</p> <p>-/+</p>	<p>почва</p> <p>-/+</p>	<p>културно наследство</p> <p>+/+</p>	<p>материјални добра</p> <p>+/+</p>
<p>Мерки за намалување на влијанијата</p>	<p>Влијанијата по својата природа можат да бидат директни, индиректни, како и кумулативни.</p> <p>Влијанијата можат да бидат и позитивни (особено во фазата на експлоатација) и негативни од незначителни до значителни во фазата на изградба. За урбанистичкиот проект за изградба на водоводна инфраструктура согласно националното законодавство треба да се изработи елаборат за проценка на влијанијата врз животната средина во кој детално ќе бидат разгледани влијанијата кои ќе бидат предизвикани за време на реализацијата на проектот.</p> <p>Опсегот на влијанијата е локален (негативни, позитивни), додека позитивните влијанија ќе имаат ефект на регионално и национално ниво, ќе дадат значителен допринос кон основните определби во управувањето со водите, односно обезбедување на вода со висок квалитет за водоснабдување на населението.</p> <p>Мерки за намалување на влијанијата врз квалитетот на воздухот кои се предложени од страна на експертскиот тим се следните:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Примена на мерките кои се предвидени во Условите за планирање на просторот и проектната документација; - Да се следи и контролира присуството на загадувачки материји во воздухот со цел да се одржи квалитетот на воздухот во граници на дозволените нивоа на емисии; - Контролирано отстранување на зелените појаси (дрвја, грмушки) за потребите на изградба на водоводната инфраструктура; - Употреба на стандардизирани (еко) горива за механизација; 								

	<ul style="list-style-type: none"> - Минимизирање на емисиите на прашина во воздух преку редовно прскање со вода за време на градежните работи (особено во ветровити денови и сушни периоди); - Користење на технички исправна и редовно сервисирани градежна механизација и опрема; - Материјалот којшто се транспортира со камиони, а кој емитува прашина треба да биде покриен за да се спречи емисија на прашина; - Исклучување на механизацијата, односно избегнување на т.н. "празен од" кога таа не се користи; - Запирање со работа ако се регистрира интензивна фугитивна емисија на прашина, или намалување на обемот на градежни работи со цел да утврди причината за емисијата и да се превземаат мерки за нејзино елиминирање; 								
Квалитет на води									
Опис на влијанијата	<p>Главната цел на УП вон опфат на Урбанистички план за водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка е изградба на систем за водоснабдување за населените места Б'с, Кркља и Варовиште.</p> <p>Долгорочна цел е зголемување на процентот на покриеност на населените места со квалитетна вода за пиење и одржливо/рационално користење на водните ресурси.</p> <p>Значителни негативни влијанија врз подземните води се очекува да бидат предизвикани во фаза на изградба на водоводната инфраструктура.</p> <p>Несоодветно управување со отпадот создаден во фазата на изградба може да има влијанија врз квалитетот на подземните и површинските води.</p>								
Оцена на влијанијата	население	човеково здравје	воздух	климатски промени	биодиверзитет и природно наследство	води	почва	културно наследство	материјални добра
	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	+/+	-/+	-/+	+/+
	<p>Влијанијата по својата природа можат да бидат директни, индиректни, како и кумулативни.</p> <p>Влијанијата можат да бидат и позитивни во фазата на експлоатација и негативни во фазата на изградба. За урбанистичкиот проект за изградба на водоводна инфраструктура согласно националното законодавство треба да се изработи елаборат за проценка на влијанијата врз животната средина во кој детално ќе бидат разгледани влијанијата кои ќе бидат предизвикани за време на реализацијата на проектот.</p> <p>Опсегот на влијанијата е локален (негативни, позитивни), додека позитивните влијанија ќе имаат ефект на регионално и национално ниво, ќе дадат значителен допринос кон основните определби во управувањето со водите, односно обезбедување на вода со висок квалитет за водоснабдување на населението.</p>								
Мерки за намалување на влијанијата	<p>Мерки за намалување на влијанијата врз квалитетот на водите кои се предложени од страна на експертскиот тим се следните:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Примена на мерките кои се предвидени во Условите за планирање на просторот и проектната документација; 								

	<ul style="list-style-type: none"> - Обезбедување заштитни зони на бунарите за водоснабдување; - Правилно чување и складирање на суровини и помошни материјали, масла, масти и др. опасни материји; - Помошните и пратечките градежни објекти (магацински објекти за материјали, алати и гориво и други помошни објекти) кои ќе се користат во фазата на изградба, треба да бидат лоцирани на поголеми растојанија од коритата на водотеците; - Соодветно управување со отпадот, особено со опасниот отпад; - Континуирано следење на квалитетот на водите; 								
Квалитет на почва									
Опис на влијанијата	<p>Главната цел на УП вон опфат на Урбанистички план за водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка е изградба на систем за водоснабдување за населените места Б'с, Кркља и Варовиште.</p> <p>Долгорочна цел е зголемување на процентот на покриеност на населените места со квалитетна вода за пиење и одржливо/рационално користење на водните ресурси.</p> <p>Во фаза на изградба се можни нарушувања на геолошките и геоморфолошките карактеристики, стабилноста и квалитетот на почвата и сл. Нарушување на квалитетот на почвата може да се појави поради несоодветно одлагање на генерираниот отпад на локацијата (градежен отпад). Нема да се промени досегашната употребна вредност на земјиштето, бидејќи парцелите каде ќе поминува трасата се наоѓаат надвор од населените места и се во државна сопственост.</p> <p>Во оперативната фаза не се очекуваат негативни влијанија.</p>								
Оцена на влијанијата	население	човеково здравје	воздух	климатски промени	биодиверзитет и природно наследство	води	почва	културно наследство	материјални добра
	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	+//+	-/+	-/+	+//+
	<p>Влијанијата по својата природа можат да бидат директни, индиректни, како и кумулативни.</p> <p>Влијанијата можат да бидат и позитивни во фазата на експлоатација и негативни во фазата на изградба. За урбанистичкиот проект за изградба на водоводна инфраструктура согласно националното законодавство треба да се изработи елаборат за проценка на влијанијата врз животната средина во кој детално ќе бидат разгледани влијанијата кои ќе бидат предизвикани за време на реализацијата на проектот.</p> <p>Опсегот на влијанијата е локален (негативни, позитивни), додека позитивните влијанија ќе имаат ефект на регионално и национално ниво, ќе дадат значителен допринос кон основните определби во управувањето со водите, односно обезбедување на вода со висок квалитет за водоснабдување на населението.</p>								
Мерки за намалување на влијанијата	<p>Мерки за намалување на влијанијата врз квалитетот на почвата кои се предложени од страна на експертскиот тим се следните:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Примена на мерките кои се предвидени во Условите за планирање на просторот и проектната документација; 								

	<ul style="list-style-type: none"> - Да се внимава да не дојде до искористување на земјиштето на начин и обем со кој би се загрозиле неговите природни вредности; - Потенцијалната ерозија на земјиштето треба да се спречи со што е можно побрзо завршување на земјените активности, покривање на околниот терен со вегетација и оградувања на нагибите; - Поголема контрола при употребата на хемиските заштитни средства, материјалите и суровините кои ќе користат во прометот и работењето на планираните содржини во рамките на градежната парцела. - Престанување со градежните активности во случај на неконтролирано излевање на гориво, масло и други хемикалии, да се посипе со песок и да се отстрани загадениот почвен слој; - Соодветно управување со отпадот кој ќе настане во фаза на изградба; - Соодветно чување и управување со суровини и помошни материјали, масла, масти и др. опасни матери; - Помошните и пратечките градежни објекти (магаински објекти за материјали, алати и гориво и други помошни објекти) кои ќе се користат во фазата на изградба, треба да бидат лоцирани на поголеми растојанија од коритата на водотеците; - Преземање мерки за спречување ризици и хаварији, во случај на дефект на системот за третман на отпадни води; 								
Биодиверзитет и природно наследство									
Опис на влијанијата	<p>Главната цел на УП вон опфат на Урбанистички план за водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка е изградба на систем за водоснабдување за населените места Б'с, Кркља и Варовиште.</p> <p>Долгорочна цел е зголемување на процентот на покриеност на населените места со квалитетна вода за пиење и одржливо/рационално користење на водните ресурси.</p> <p>Имплементацијата на УП вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура на долгорочен план ќе има позитивно влијание врз квалитетот на животот на локалното население и животната средина.</p> <p>Имплементацијата на УП вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура може да има негативни влијанија врз биолошката разновидност, за време на фазата на изградба поради загаќање на голема површина на земјиште, зголемено ниво на бучава, ненадејни истекувања на горива, масла и др. опасни хемикалии.</p> <p>Во оперативната фаза не се очекуваат негативни влијанија.</p>								
Оцена на влијанијата	население	човеково здравје	воздух	климатски промени	биодиверзитет и природно наследство	води	почва	културно наследство	материјални добра
	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	+ / +
Влијанијата по својата природа можат да бидат директни и индиректни.									

	<p>Влијанијата исто така можат да бидат и позитивни и негативни од незначителни до значителни. За урбанистичкиот проект за изградба на водоводна инфраструктура согласно националното законодавство треба да се изработи елаборат за проценка на влијанијата врз животната средина во кој детално ќе бидат разгледани влијанијата кои ќе бидат предизвикани за време на реализацијата на проектот.</p> <p>Опсегот на влијанијата е локален (негативни, позитивни), додека позитивните влијанија ќе имаат ефект на регионално и национално ниво, ќе дадат значителен допринос кон основните определби во управувањето со водите, односно обезбедување на вода со висок квалитет за водоснабдување на населението.</p>
<p>Мерки за намалување на влијанијата</p>	<p>Мерки за намалување на влијанијата врз биолошката разновидност кои се предложени од страна на експертскиот тим се следните:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Примена на мерките кои се предвидени во Условите за планирање на просторот и проектната документација; - Контролирано отстранување на вегетација, грмушки, дрвја; - Строго се забрануваат отворени огништа и палење отпад и други материјали; - Отворени ископи/ровови во текот на фазата на изградба не треба да се оставаат или тоа да биде краткотрајно, поради можност за вселување на влечуги или цицачи; - Не е дозволено депонирање на било каков материјал (градежен материјал, отпад) во близина на коритата на површинските водотеци; - Помошните и пратечките градежни објекти (магацински објекти за материјали, алати и гориво и други помошни објекти) кои ќе се користат во фазата на изградба, треба да бидат лоцирани на поголеми растојанија од површините под шуми, квалитетни земјоделски површини, населени места и заштитено и предложено за заштита природно наследство; - Дел од трасата навлегува во заштитеното подрачје „Осоговски Планини“ кое што е прогласено со Одлука за прогласување на дел од Осоговските Планини за заштитено подрачје во категорија V – заштитен предел; - Доколку при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрозено, потребно е утврдување на границите и означување на сите објекти кои би можеле да бидат предложени и прогласени како природно наследство и забрана за вршење на какви било активности кои не се во согласност со целите и мерките за заштита утврдени со правниот акт за прогласување на природното добро или Просторниот план за подрачје со специјална намена; - Магистралната и останатата инфраструктура (надземна и подземна) да се води надвор од објектите со природни вредности, а при помали зафати потребно е нејзино естетско вклопување во природниот пејзаж; - Воспоставување на мониторинг, перманентна контрола и надзор на објектите со природни вредности и превземање на стручни и управни постапки за санирање на негативните појави;
<p>Управување со отпад</p>	
<p>Опис на влијанијата</p>	<p>Во фазата на изградба на водоводната мрежа, ќе се генерираат различни видови на отпад кои може да имаат влијанија врз здравјето на луѓето и животната средина, како што се на пример, градежен шут, односно ископана земја и камења; поради расчистување на вегетацијата</p>

	<p>се генерира растителен отпад; отпад од пакување, генериран од работниците - дрво, пластика, хартија и картон; отпад од пакување на бои, масти, масла, хемикалии (кој може да биде класифициран како отпад од пакување загаден со опасни супстанции); комунален отпад од вработените и сл.</p> <p>Видовите на отпад кои ќе се создаваат за време на подготвителната фаза, фазата на изградба и оперативната фаза според карактеристиките и шифрите согласно Листата на видови отпад ќе бидат наведени во елаборатот за заштита на животната средина.</p> <p>Во оперативната фаза не се очекува создавање на отпад (освен во случаи на интервенција).</p>								
Оцена на влијанијата	население	човеково здравје	воздух	климатски промени	биодиверзитет и природно наследство	води	почва	културно наследство	материјални добра
	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	+/+
	<p>Неправилното управување со создадениот отпад може да има влијание врз квалитетот на воздухот (создавање и разнесување на прашина), влијание на почва или подземни води во случај на неочекувани истекувања на опасни течности. Овие влијанија се оценуваат како локални, со краткотраен карактер и истите се оценуваат со мал до среден интензитет.</p>								
Мерки за намалување на влијанијата	<p>Мерки за намалување на влијанијата од управување со отпадкои се предложени од страна на експертскиот тим се следните:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Примена на мерките кои се предвидени во Условите за планирање на просторот и проектната документација; - Видовите на отпад кои можат да се искористат треба да бидат селектирани и соодветно складирани за повторна употреба; - Создавачот и/или поседувачот на отпадни материи и емисии ги сноси сите трошоци за санација на евентуално предизвиканите нарушувања во животната средина; - Селектирање и воспоставување на места за времено складирање на различни видови на отпад (биоразградлив отпад, отпад од пакување, комунален отпад); - Градежниот шут да се одложува на посебна депонија, која е определена од страна на општината; - Организирано управување со отпадот со цел да се минимизира негативното влијание врз животната средина, животот и здравјето на луѓето; - Поставување на мобилни тоалети за времетраењето на градежните активности; 								
Бучава и вибрации									
Опис на влијанијата	<p>Имплементацијата на УП вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура ќе придонесе за зголемување на нивото на бучава како резултат земјено-градежните активности. Зголеменото ниво на бучава може негативно да влијае врз најблиските индивидуални објекти за домување кои се наоѓаат на 300-400 метри од локацијата на проектот и биолошката разновидност присутна во проектниот опфат.</p>								

	<p>Подрачјето во кое се наоѓа објектот (објектот е лоциран надвор од урбана зона) е класифицирано како подрачје со IV степен на заштита од бучава, односно подрачје каде се дозволени зафати во околината, кои можат да предизвикаат пречење со бучава, подрачје без станови, наменето за индустриски, занаетчиски или други слични производствени дејности, транспортни дејности, дејности за складирање и сервисни дејности и комунални дејности кои создаваат поголема бучава, каде граничната вредност на нивото на бучава во животната средина изнесува L_d и $L_v = 70 \text{ dB(A)}$ и $L_n = 60 \text{ dB(A)}$.</p> <p>Во оперативната фаза не се очекува зголемување на нивото на бучавата.</p>								
Оцена на влијанијата	население	човеково здравје	воздух	климатски промени	биодиверзитет и природно наследство	води	почва	културно наследство	материјални добра
	-/-	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	+ /+
	<p>Влијанијата по својата природа можат да бидат директни, индиректни, како и кумулативни. Зголемената фреквенција на возила и градежна механизација ќе предизвика кумулативни влијанија од бучава.</p> <p>Влијанијата се негативни и во фазата на изградба (значителни) и во оперативната фаза (незначителни). Влијанијата се со умерен, незначителен интензитет со оглед на тоа што локацијата се наоѓа надвор од населено место. За урбанистичкиот проект за изградба на водоводна инфраструктура согласно националното законодавство треба да се изработи елаборат за проценка на влијанијата врз животната средина во кој детално ќе бидат разгледани влијанијата кои ќе бидат предизвикани за време на реализацијата на проектот.</p>								
Мерки за намалување на влијанијата	<p>Мерки за намалување на влијанијата од бучава и вибрациите кои се предложени од страна на експертскиот тим се следните:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Примена на мерките кои се предвидени во Условите за планирање на просторот и проектната документација; - Да се превземат активности за намалување на бучавата и вибрациите од опремата, со цел да се избегнат негативните ефекти од бучавата и да се почитуваат пропишаните гранични вредности за дозволеното ниво на бучава во животната средина; - Градежните работи, како и транспортот на материјали и опрема, кои може да предизвикаат зголемено ниво на бучава, се препорачува да не се изведуваат за време на попладневен одмор и во текот на ноќта. Работата на градилиштето, треба да биде во периодот од 7.00 -19.00; - Користење на механизација која задоволува високи стандарди во однос на создавањето на бучава; - Одржување на возилата и градежната механизација во технички исправна состојба; - Исклучување на моторите на возила и градежни машини кога тие не се во употреба; - Користење на основна заштитна опрема (заштита на сетило за слух за работниците ангажирани на проектот), - Во случај на долготрајно и зголемено надминување на нивоата на бучава и вознемирување на населението или оплаки од жителите, активностите треба да бидат стопирани; 								

Културно наследство									
Опис на влијанијата	<p>Согласно со податоците од Министерството за култура / Управа за заштита на културно наследство, констатирано е дека на подрачјето на катастарската општина Б’с и Варовиште, евидентирани се недвижни споменици на културата и археолошки локалитети.</p> <p>Доколку при изведувањето на земјаните работи се најде на археолошки артефакти, односно дојде до откривање на материјални остатоци со културно-историска вредност, потребно е да се постапи во согласност со постоечката законска регулатива, односно веднаш да се запре со отпочнатите градежни активности и да се извести надлежната институција за заштита на културното наследство.</p>								
Оцена на влијанијата	население	човеково здравје	воздух	климатски промени	биодиверзитет и природно наследство	води	почва	културно наследство	материјални добра
	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	+/+
	<p>При реализацијата на Урбанистички проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б’с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, не се очекуваат негативни влијанија врз културното наследство, но сепак потребно е да се превземат превентивни мерки.</p>								
Мерки за намалување на влијанијата	<ul style="list-style-type: none"> - При изработка на планска документација од пониско ниво, да се утврди точната позиција на утврдените локалитети со културно наследство и во таа смисла да се применат плански мерки за заштита на недвижното наследство. - Задолжителен третман на недвижното културно наследство во процесот на изработката на просторните и урбанистичките планови од пониско ниво заради обезбедување на плански услови за нивна заштита, остварување на нивната културна функција, просторна интеграција и активно користење на спомениците на културата за соодветна намена, во туристичкото стопанство, во малото стопанство и услугите, како и во вкупниот развој на државата; - Планирање на реконструкција, ревитализација и конзервација на најзначајните споменички целини и објекти и организација и уредување на контактниот, околниот споменичен простор заради зачувување на нивната културно-историска димензија и нивна соодветна презентација; - Измена и дополнување на просторните и урбанистички планови заради усогласување од аспект на заштитата на недвижното културно наследство; - Културното недвижно наследство во просторните и урбанистички планови треба да се третира на начин кој ќе обезбеди негово успешно вклопување во просторното и организациони ткиво на градовите и населените места или пошироките подрачја и потенцирање на неговите градежни, обликовани и естетски вредности. 								
Материјални добра									
Опис на влијанијата	<p>Главната цел на УП вон опфат на Урбанистички план за водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б’с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка е изградба на систем за водоснабдување за населените места Б’с, Кркља и Варовиште.</p>								

	<p>Долгорочна цел е зголемување на процентот на покриеност на населените места со квалитетна вода за пиење и одржливо/рационално користење на водните ресурси.</p> <p>Во фаза на изградба се можни негативни влијанија врз квалитетот на амбиенталниот воздух, состојбата со биодиверзитетот, зголемени нивоа на бучава, генерирање на големи количини на градежен шут и сл.</p> <p>Во оперативната фаза, не се очекуваат негативни влијанија.</p>								
Оцена на влијанијата	население	човеково здравје	воздух	климатски промени	биодиверзитет и природно наследство	води	почва	културно наследство	материјални добра
	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+
	<p>Влијанијата по својата природа можат да бидат директни и индиректни.</p> <p>Влијанијата исто така можат да бидат и позитивни и негативни од незначителни до значителни. За урбанистичкиот проект за изградба на водоводна инфраструктура согласно националното законодавство треба да се изработи елаборат за проценка на влијанијата врз животната средина во кој детално ќе бидат разгледани влијанијата кои ќе бидат предизвикани за време на реализацијата на проектот.</p> <p>Опсегот на влијанијата е локален (негативни, позитивни), додека позитивните влијанија ќе имаат ефект на регионално и национално ниво, ќе дадат значителен допринос кон основните определби во управувањето со водите, односно обезбедување на вода со висок квалитет за водоснабдување на населението.</p>								
Мерки за намалување на влијанијата	<p>Мерки за намалување на влијанијата врз материјалните добра кои се предложени од страна на експертскиот тим се следните:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Примена на мерките кои се предвидени во Условите за планирање на просторот и проектната документација; - Примена на мерките за намалување на влијанијата во фаза на изградба/реконструкција (намалување на емисиите од издувните гасови, попрскување на земјената површина каде треба да се изведат земјени и градежни работи, како и користење на распрскавачи на база на вода - за намалување на прашина, собирање на создадениот отпад, намалување на ниво на бучава и сл.); 								
Несреќи и хаварии									
Опис на влијанијата	<p>Во услови на нормални оперативни активности не се очекуваат ризици по животот и здравјето на луѓето или животната средина. Имплементацијата на УП вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна мрежа, може да претставува ризик за појава на несреќи и хаварии, во услови на состојби предизвикани од природни катастрофи, воени дејствија, технолошки несреќи, или како резултат несоодветно складирање и ракување со опасни и неопасни материји, човечка негрижа, и сл.</p> <p>Влијанијата врз медиумите и областите од животната средина, здравјето на населението и економските загуби во случај на несреќи и хаварии се оценуваат со мал интензитет. За да се утврди ризикот и делокругот на влијанијата предизвикани од несреќи и хаварии, потребни се детални пресметки и моделирања кои може да се направат на ниво на проектна документација.</p>								

	<p>Локацијата за која се наменети Условите за планирање на просторот, се наоѓа во зона со VIII° степени по МКС на очекувани земјотреси. Намалување на сеизмичкиот ризик може да се изврши со задолжителна примена на нормативно-правна регулатива, со која се уредени постапките, условите и барањата за постигнување на технички конзистентен и економски одржлив степен на сеизмичка заштита, кај изградбата на новите објекти.</p> <p>Заради поуспешна заштита во урбанистичките планови се превземаат низа мерки за отстранување на причините за предизвикување на пожари, спречување на нивното ширење, гаснење и укажување помош при отстранување на последиците предизвикани со пожари, кои се однесуваат на: изворите за снабдување со вода, капацитетите на водоводната мрежа и водоводните објекти кои обезбедуваат доволно количество вода за гаснење на пожари; оддалеченоста меѓу зоните предвидени за станбени и јавни објекти и зоните предвидени за индустриски објекти и објекти за специјална намена за сместување на лесно запаливи течности, гасови и експлозивни матери и широчината, носивоста и проточноста на патиштата со кои ќе се овозможи пристап на противпожарни возила до секој објект и нивно маневрирање за време на гаснење на пожарите.</p> <p>Појавата на поплави е поврзана со природните езера и хидрографската мрежа, но најчестиот вид на поплави и најголемата опасност од нив доаѓа од поројните водотеци. Согласно со ова за донесување на брзи, исправни и ефикасни одлуки неопходно е да се располага со: однапред разработен план; сигурни информации за состојбата во загрозеното подрачје и сигурни прогностички информации за очекуваните состојби.</p>								
Оцена на влијанијата	население	човеково здравје	воздух	климатски промени	биодиверзитет и природно наследство	води	почва	културно наследство	материјални добра
	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+
	Влијанијата по својата природа можат да бидат директни, индиректни и кумулативни.								
Мерки за намалување на влијанијата	<p>Мерки за намалување на ризиците од појава или намалување на последиците од несреќи и хаварии кои се предложени од страна на експертскиот тим се следните:</p> <p><u>Заштита и спасување од пожари, експлозии и опасни материји</u></p> <p>Во доменот на заштита и спасување од пожари, експлозии и опасни материји, согласно Законот за заштита и спасување, Законот за пожарникарство и други позитивни прописи, при планирање на просторот важни се следните критериуми за заштита од пожар:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Во случај на пожар, проектниот опфат, ќе го опслужуваат противпожарните единици од Општината; - За изградба на објектите да бидат користени соодветни материјали со што ќе се елиминира една од причините кои ја зголемуваат нивната повредливост од пожар; <p><u>Заштита и спасување од урнатини</u></p> <p>За заштита на локалитетот од урнатини при урбанистичкото планирање превземени се следните мерки:</p>								

- Сообраќајната мрежа нема да биде оптеретена со рушевини и ќе има можност за пристап на возила за пожар, прва помош, и т.н.
- Задолжителна примена на нормативно - правна регулатива, со која се уредени постапките, условите и барањата за постигнување на технички конзистентен и економски одржлив степен на сеизмичка заштита, при изградбата на новите објекти;
- Густината на објектите односно нивното растојание е планирано во доменот на сеизмичкото проектирање со помали висини на објектите и со поголеми попречни профили на сообраќајниците, со што во случај на сеизмичко рушење може да се обезбеди проток на луѓе и возила односно нема можност за создавање на тесни грла на сообраќајниците и во зоните на тотални урнатини;

Заштита и спасување од поплави, уривање на брани и други атмосферски непогоди

Најчестиот вид на поплави и најголема опасност од нив доаѓа од поројните водотеци. Согласно со ова за донесување на брзи, исправни и ефикасни одлуки неопходно е да се располага со:

- Однапред разработен план;
- Сигурни информации за состојбата во загрозеното подрачје;
- Сигурни прогностички информации за очекуваните состојби

Заштита и спасување од свлекување на земјиштето

При изработка на основен проект доколку заради конфигурацијата на теренот е можно настанување на свлекување на земјиштето, потребно е да изготви елаборат од извршени геомеханички, геолошки и хидротехнички испитувања во кој ќе се предвидат соодветни мерки за заштита.

Заштита и спасување од радиолошка, хемиска и биолошка заштита и заштита од техничко-технолошки катастрофи

Во согласност со Законот за заштита и спасување потребно е да се предвидат:

- мерки за заштита на луѓето, добитокот и растенијата од радиолошка, хемиска и биолошка опасност во согласност со законските прописи;
- за ефикасна заштита на населението и материјалните добра, установите задолжително да обезбедат средства за лична и колективна заштита, материјално-технички средства потребни за спроведување на мерките за заштита и спасување и соодветно обучен персонал.

9. АНАЛИЗА НА АЛТЕРНАТИВИ

Постапката за СОЖС предвидува разгледување и споредба на понудени на едно или повеќе алтернативни решенија на планскиот документ, врз основа на анализа на низа од критериуми, вклучувајќи ги тука и предвидените влијанија врз животната средина. Во анализата препорачано е да бидат вклучени и економските и општествените аспекти, за да се добие адекватно решение кое ќе ги задоволи социолошките и економските потреби, но без да предизвика значителни негативни влијанија врз животната средина.

Идниот развој на планскиот опфат директно ќе влијае на социо-економската положба на населението, развој на општината и подобрување на квалитетот на живеење во однос на економските параметри.

Имплементацијата на Урбанистичкиот Проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, се разгледува од аспект животна средина и социоекономски аспект:

- Изградба на водоводна инфраструктура за снабдување со вода за пиење за населените места Б'с, Кркља и Варовиште, Општина Крива Паланка,
- Решавање на моменталните проблеми поврзани со начинот на снабдување со вода за пиење на горенаведените населени места;
- Подобрување на здравјето на населението, туристите и посетителите;
- Зголемување на атрактивноста како туристичка дестинација;

Алтернатива 0: Состојба без имплементација на Урбанистички проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура

Вообичаено при стратегиската оценка на животната средина од реализацијата на одредени плански или стратешки документи се разгледува опција „без да се спроведе“ („Do nothing option“) планска активност, односно работите да останат онака како што се.

Доколку не се имплементира Урбанистичкиот Проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, се очекуваат следните состојби:

- Состојбата со квалитетот на животот на населението, туристите и посетителите ќе остане непроменета или ќе се влоши;
- Неисполнување на законските обврски, односно основната цел во управувањето со водите - континуирано обезбедување на квалитетна вода за водоснабдување на населението и целосно покривање на населените места со водоснабдителни мрежи,
- Состојбите со постојната инфраструктура и проблемите со кои се соочуваат жителите на овие населени места ќе останат на сегашно ниво (немање доволни количини на санитарна вода и техничка вода)
- Појава на бесправни градби со несоодветни дејности на планскиот опфат што директно ќе влијае врз загадување на медиумите на животна средина
- Зголемување на невработеноста во општина Крива Паланка поради недостаток на нови работни места (во текот на фазата на изградба и во оперативната фаза - туристички дејности);

- Отсуство на инвестиции во развој на туристичката понуда;
- Иселување на младите невработени во другите градови или во странство;
- Земјиштето кое се наоѓа на предметниот плански опфат ќе претставува земјиште со помала економска вредност и атрактивност
- Негативни ефекти врз здравјето на луѓето поврзани со намален квалитет на водата за пиење;
- Негативни влијанија врз животната средина поради деградација на водите и екосистемите, каде што се испуштаат отпадните води и
- Зголемен број на болести поради намален квалитет на водата за капење;
- Зголемено оптоварување на здравствената заштита;
- Намалена земјоделска продуктивност;
- Намалена пазарна вредност на земјоделските култури;
- Намален број на туристи или намалена подготвеност за плаќање на туристичките услуги;

При спроведување на планскиот документ треба да се земе во предвид сегашната состојба со најосетливите елементи на животната средина на планскиот опфат, односно еколошките проблеми и истиот да се насочи кон остварување на мерките за заштита на животната средина и останатите заклучни согледувања кои се предвидени во условите за планирање на просторот.

10. ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ ВРЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА УП

СОЖС постапката задолжително дефинира план за имплементација на спроведување на активностите и мерките кои се предвидени во Урбанистички проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка.

Планот за мониторинг треба да обезбеди следење на спроведување на мерките кои се дефинирани со цел намалување или спречување на потенцијалните негативни влијанија.

Со цел да се изврши мониторинг над ефективноста на Урбанистичкиот проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура, потребно е следење на поставените индикатори и нивниот развој, при што треба да се земат предвид и податоците за тековната состојба на животната средина.

Планот за мониторинг на животната средина дава можност за системско набљудување, испитување и оценување на загадувањето и состојбата на медиумите и областите на животната средина во целина како и идентификација и регистрирање на изворите на загадување на одделните медиуми и области на животната средина.

Преку спроведување на Планот за мониторинг на животната средина, треба:

- Да се обезбедат податоци за понатамошно следење на состојбите во животната средина;
- Да се има поголем увид во промените на животната средина на предметните локации;
- Да се потврди дека договорените услови при одобрување на проектната документација се соодветно спроведени;
- Да се потврди дека влијанијата се во рамките на предвидените или дозволените гранични вредности;
- Да се следи состојбата со животната средина со цел навремено согледување на непредвидените влијанија од имплементацијата на планската документација и управување со истите;
- Да се потврди дека со примена на мерките за ублажување се зголемуваат придобивките во однос на заштитата на животната средина;
- Да се утврди кои активности треба да бидат превземени за редуцирање на влијанијата врз животната средина

Со цел да се изврши мониторинг на ефикасноста на планскиот документ, потребно е следење на поставените индикатори и нивниот развој со што ќе се потврдат целите на истиот. За следење на индикаторите потребно е да се земат во предвид и податоците за тековната состојба на животната средина.

Со следење на состојбата на животната средина ќе се потврди оправданоста и примената на предложените мерки за ублажување и нивната функционалност, што се претставува голема придобивка во однос на заштитата на животната средина.

Нацрт Извештај за СОЖС за Урбанистички проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка

Табела 9. План за мониторинг на спроведување на мерките

СОЖС област	Општа цел на СОЖС	Мониторинг	Индикатори	Извори на верификација
Население и социо-економски развој	Унапредување на квалитетот на животот на населението од населените места Б'с, Кркља и Варовиште, Општина Крива Паланка	<ul style="list-style-type: none"> - Следење на изградбата и работатана новата водоводна мрежа; - Извештаи за квалитет на водата за пиене; - Следење на туристичката понуда (алтернативни форми на туризам) во општината - Следење на демографската структура на населението; 	<ul style="list-style-type: none"> - извештаи за квалитет на водата - број на домаќинства кои нудат услуги во областа на одржлив туризам; - број на туристи и остварени приходи; - стапка на (не)вработеност; - стапка на миграција; 	<ul style="list-style-type: none"> - Општина Крива Паланка, - Министерство за економија, - Министерство за локална самоуправа, - Министерство за здравство, - Министерство за труд и социјална политика, - ЈП Комуналец - РЗЗЗ - Здруженија на граѓани, - Државен завод за статистика;
Здравје на населението	Заштита и унапредување на здравјето на населението од населените места Б'с, Кркља и Варовиште, Општина Крива Паланка	<ul style="list-style-type: none"> - Следење на изградбата и работатана новата водоводна мрежа; - Следење на начинот на управување со отпадни води, отпад и другите емисии во животната средина (миризба, прашина), ниво на бучава; - Следење на здравствената состојба на населението. 	<ul style="list-style-type: none"> - извештаи за здравјето на населението и посетителите; - трендови на загадување на медиумите и областите од животната средина; - зголемена јавна свест за заштита и одржливо искористување на природните ресурси; 	<ul style="list-style-type: none"> - Влада на РСМ, - МЖСПП, - Општина Крива Паланка, - Министерство за локална самоуправа, - Министерство за здравство, - ЈП Комуналец - Здруженија на граѓани,
Квалитет на воздух и климатски промени	Заштита и унапредување на квалитетот на воздухот и намалување на емисиите на стакленички гасови	<ul style="list-style-type: none"> - Следење на изградбата и работатана новата водоводна мрежа; - Следење на начинот на управување од отпад; 	<ul style="list-style-type: none"> - Број на поплаки од граѓани поради прашина, бучава, непријатна миризба, и сл; 	<ul style="list-style-type: none"> - Влада на РСМ, - МЖСПП, - Општина Крива Паланка, - Министерство за локална самоуправа, - Министерство за здравство, - ЈП Комуналец - Здруженија на граѓани,

Квалитет на вода	Заштита и унапредување на квалитетот на површинските и подземните води на територијата на Општина Крива Паланка	<ul style="list-style-type: none"> - Следење на квалитетот на водата за пиење; - Следење на примената на мерки за заштита на водите; - Следење на здравствената состојба на населението. 	<ul style="list-style-type: none"> - број на мерки/активности за рационална употреба на водните ресурси; - изградена нова водоводна мрежа; - извештаи за квалитет на водата за пиење; 	<ul style="list-style-type: none"> - МЖСПП, - УХРМ, - РЗЗЗ - Општина Крива Паланка, - Министерство за здравство, - ЈПК Комуналец, - Здруженија на граѓани, институти,
Почва	Заштита и унапредување на квалитетот на почвата	<ul style="list-style-type: none"> - Следење на примената на мерки за заштита на почвите од ерозија, порои, деградација и загадување; - Контрола на начинот на управување со отпад; - Следење на квалитетот на земјоделските производи. 	<ul style="list-style-type: none"> - тренд на ерозија; - број на исчистени диви депонии; - применети добри практики во земјоделството; 	
Биодиверзитет и природно наследство	Заштита и унапредување на биодиверзитетот и природното наследство	<ul style="list-style-type: none"> - Следење на процесот на заштита на значајни видови и живеалишта; 	<ul style="list-style-type: none"> - резултати од извршен мониторинг; - број на пожари; - број на одржани кампањи и едукации; 	
Предел	Заштита и унапредување на пределските карактеристики	<ul style="list-style-type: none"> - Следење на користењето на земјиштето во согласност со намените на УП; - Следење на начинот на управување од отпад; 	<ul style="list-style-type: none"> - резултати од извршен мониторинг; 	
Материјални добра	Заштита и унапредување на материјалните добра	<ul style="list-style-type: none"> - Следење на изградбата на објектите и инфраструктурата; 	<ul style="list-style-type: none"> - број на интервенции - поплаки и пофалби од населението и туристите - број на дефекти и хаварии 	

11. НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ

11.1. Вовед

Урбанистичкиот Проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, претставува плански документ за кој е потребно да се спроведе постапка за Стратегиска оцена на животната средина и да се изработи Извештај, согласно Законот за животна средина (Сл. Весник на РМ, бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18, 89/22 и 171/22).

Локацијата од проектниот опфат на УП до сега не била предмет на урбанизација. Издадени се Услови за планирање на просторот Урбанистички Проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, кои содржат општи и посебни одредби, насоки и решенија од планската документација од повисоко ниво и графички прилози кои ги прикажуваат решенијата. Површината на планскиот опфат за кој се однесуваат Условите за планирање на просторот за кој е изработен Урбанистички Проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, изнесува 14.4 km, односно 69865.65m², а дел од трасата навлегува во плански документации за кои веќе се издадени услови за планирање на просторот.

Директивата за стратегиска оцена на животната средина (2001/42/ЕС) и Законот за животната средина (ЗЖС), настојуваат одредени планови, програми и стратегии, за кои постои веројатност дека би можеле да имаат значително влијание врз животната средина, да бидат предмет на Стратегиска оцена на животната средина (СОЖС).

УП вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, е документ за кој согласно Уредбата за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето, член 3, точка 11. Управување со водите, 3. начинот на употреба и користење на водите, заштита од штетни дејства на водите, заштита на водите од исцрпување и загадување.

Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина за УП вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, е изработен во согласност со Уредбата за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина (Сл. Весник на РМ бр.153/07).

11.2. Вовед во стратегиската оцена на животната средина (СОЖС)

Стратегиска оцена на животната средина (СОЖС) претставува процес за проценка на влијанието на плановите, стратегиите и програмите врз животната средина и врз здравјето на луѓето. Преку навремено спроведување на постапката за СОЖС се обезбедува идентификување на потенцијалните негативни и позитивни влијанија од реализацијата на планот, програмата или стратегијата врз животната средина, а исто така се дефинираат

и алтернативи и можни мерки за спречување, намалување и ублажување на негативните влијанија врз сите елементи на животната средина.

Постапката за СОЖС се спроведува во неколку фази/чекори:

Проверка: утврдување дали планскиот документ ќе има значителни влијанија врз животната средина и дали е потребно спроведување на СОЖС.

Определување на обемот: определување на обемот на информации и нивото на детали кои ќе бидат содржани во Извештајот за СОЖС.

Извештај за СОЖС е главниот механизам за известување во врска со описот и евалуацијата на значителните влијанија (позитивни и негативни) врз животната средина од имплементација на планскиот документ, како и активностите за спречување, намалување и колку што е можно повеќе, неутрализирање на значителните негативни влијанија.

Консултации со јавноста: опфаќа консултација со страните и засегнатата јавност во текот на определувањето на обемот на СОЖС, нацрт Извештајот за СОЖС и ставање на истите на јавен увид (објавување).

Прифаќање: обезбедување информации за одобрениот плански документ, односно колку од коментарите добиени во текот на консултациите биле земени предвид и методите за мониторинг на значителните влијанија од имплементацијата на планскиот документ.

Мониторинг: следење на имплементацијата на активностите, можните влијанија врз животната средина и социјалните аспекти во рана фаза за да им се овозможи на одговорните власти да преземат мерки за подобрување во текот на имплементацијата на планските документи.

Цели на Стратегиската оценка на животната средина

Главни цели на СОЖС се да ги идентификува, опише и процени:

- веројатните значајни ефекти, влијанија врз животната средина од спроведувањето на УП вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура, како и нивно следење со цел да се обезбеди идентификација на непредвидените негативни влијанија во рана фаза на имплементација на планскиот документ и преземање мерки за подобрување на состојбата доколку е потребно;
- најважните ограничувања во врска со животната средина, природните ресурси, заштита на водите, воздухот и климатските промени поврзани со имплементацијата на УП вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура;
- мерките за спречување, намалување и неутрализирање на негативните влијанија врз животната средина;
- можностите кои ги нуди УП вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура да придонесат за подобрување на состојбата на животната средина, градење на отпорност на климатски промени.

Придобивки од спроведување на СОЖС

Придобивките од спроведување на стратегиската оценка на животната средина се:

- интегрирање на социјалните, економските и еколошки аспекти во духот на одржливиот развој;

- земање предвид на целите за заштита на животната средина;
- остварување меѓусекторска соработка и земање предвид на националните, регионалните и локалните потреби и цели;
- остварување прекугранична соработка во зависност од подрачјето каде се реализира планскиот документ;
- согледување на моменталната состојба и добивање реални информации, кои ќе им помогнат на носителите на одлуки на повисоко ниво во донесување на истите.

Правна рамка со која се регулира СОЖС постапката

Постапката за спроведување стратегиска оценка на животната средина е дефинирана во поглавје X од Законот за животната средина, при што стратегиска оценка се спроведува на плански документи кои се подготвуваат во областа на земјоделството, шумарството, рибарството, енергетиката, индустријата, рударството, транспортот, регионалниот развој, телекомуникациите, управувањето со отпадот, управувањето со водите, туризмот, просторното и урбанистичкото планирање и користење на земјиштето, на Националниот акционен план за животната средина и на локалните акциони планови за животната средина, како и врз сите стратегиски, плански и програмски документи со кои се планира изведување на проекти за кои се врши оценка на влијанието од проектот врз животната средина.

Подзаконски акти кои ја регулираат постапката за СОЖС се:

- Уредба за стратегиите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оценка на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето;
- Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето;
- Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оценка на животната;
- Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина;
- Правилник за формата, содржината и образецот на Одлуката за спроведување, односно неспроведување на стратегиска оценка и на формуларите за потребата од спроведување, односно неспроведување на стратегиска оценка.

Цел на извештајот за СОЖС и применета методологија

Извештајот за СОЖС за Урбанистички проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, треба да изврши идентификација и анализа на влијанијата врз животната средина од имплементацијата на предвидениот плански документ уште во фазата на планирање и изработка и да предвиди соодветни мерки за спречување и намалување на влијанијата.

Методологијата која се користеше при подготовка на Извештајот за СОЖС за Урбанистички проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна

инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, се базира на спроведување на истражувања, проценки и аналитички пристап кој се состоеше од неколку чекори:

- преглед и анализа на сегашната состојба на животната средина во проектниот опфат, како и во околината (територијата на Општина Крива Паланка);
- запознавање со содржината на Урбанистичкиот проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка;
- идентификација на веќе дефинираните цели за заштита и унапредување на животната средина во постоечките стратешки документи на локално, национално и меѓународно ниво;
- преглед на постоечката состојба на најважните елементи од животната средина на подрачјето дефинирано со УП вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводната инфраструктура, кои би биле најосетливи при реализирање на планскиот документ;
- идентификација и оценка на сите можни влијанија (во однос на типот, природата, јачината, времетраењето, реверзибилноста и кумулативните влијанија);
- подготовка на план со превентивни мерки за ублажување на влијанијата од реализација на УП вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура врз животната средина;
- информирање на сите донесувачи на одлуки и вклучени страни за последиците од реализирање на УП вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура врз животната средина преку обезбедување на јавен увид на нацрт верзијата на Извештајот за СОЖС;
- обезбедување на транспарентен процес на вклучување на јавноста и одржување на јавна расправа;
- изготвување на извештај од консултации со јавноста, кој ќе содржи записник од одржаната јавна расправа, листа на заинтересирани страни кои дале коментари, како и листа на одговори;
- финализирање на Извештајот за СОЖС со вклучување на коментарите од засегнатата јавност.

11.3. Резиме/краток преглед на содржинатана УП

Урбанистичкиот Проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за “Калин Камен” КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, се изработува врз основа на просторните можности на локацијата, постојната состојба, ажурираната геодетска подлога, Проектната програма, одредбите кои произлегуваат од Просторниот план на Република Македонија, податоците и информациите од органите на државната управа и другите субјекти, како и потребите на нарачателот. Изготвувањето на проектот се врши во согласност со Законот за урбанистичко планирање (Сл. Весник на РСМ, бр.32/20, 111/23) и Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. Весник на РСМ, бр.225/20, 219/21, 104/22 и 99/23).

Урбанистичкиот проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, треба да се изработи согласно Општ Акт за село Варовиште, Општина Крива Паланка донесен со одлука бр. 09- 1300/21 од 27.06.2017 год., условите за планирање на просторот и истражувањата извршени по пат на директен увид на теренот и анализа на добиените податоци и истата треба да ги содржи сите елементи дефинирани за ваков вид на проект и тоа:

- Документациона основа со текстуален и графички дел и
- Проектна документација со текстуален и графички дел

Во текстуалниот дел од Документационата основа опфатени се следните содржини:

- Вовед, цел и предмет, како и методологија за изработка на планскиот документ;
- Површина и опис на граници на проектен опфат со географско и геодетско одредување;
- Историјат на планирањето и уредувањето на подрачјето на проектниот опфат;
- Податоци за природните чинители (географски податоци, микроклима, релјефни (морфолошки) карактеристики, сеизмика на просторот);
- Податоци за создадените вредности и чинители;
- Инвентаризација на земјиштето во проектниот опфат, изграден градежен фонд, вкупна физичка супраструктура и инсталации;
- Инвентаризација на градби со режим на заштита на културно наследство, постојни споменички целини, културни предели и др.;
- Инвентаризација на изградена комунална инфраструктура;
- Податоци и информации од надлежни органи на државната управа и комунални претпријатија;

Во графичкиот дел од Документационата основа опфатени се следните содржини:

- Планска документација со граница на проектен опфат;
- Ажурирана геодетска подлога со граница на проектен опфат;
- Карта на градежен фонд, вкупната физичка супраструктура на земјиштето и изградената комунална инфраструктура;

Во текстуалниот дел од Планската документација опфатени се следните содржини:

- Вовед, вид на план, назив на подрачјето на планскиот опфат и плански период;
- Опис и образложение на проектен концепт;
- Општи услови за изградба;
- Посебни услови за градба;
- Мерки за заштита (Заштита на животна средина; Заштита и спасување; Превентивни мерки за заштита и спасување);

Во графичкиот дел од Планската документација опфатени се следните содржини:

- План на намена;
- Инфраструктурно решение;
- Урбанистичко решение;

Сите постоечки подземни и надземни градби во рамките на проектниот опфат да се евидентираат на ажурираната геодетска подлога која треба да биде составен дел на документационата основа на планот.

При изработката на Урбанистичкиот проект да бидат почитувани сите податоци, информации и мислења добиени од органите на државната управа и другите субјекти.

Главни цели на планскиот документ

Целта за Изработката на Урбанистички Проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, е да се овозможи реална организација на просторот заради обезбедување на услови со предвидената намена, согласно Законот за урбанистичко планирање, Правилникот за урбанистичко планирање, како и друга законска регулатива.

Урбанистичкиот проект е изработен согласно Општ Акт за село Варовиште - Општина Крива Паланка донесен со одлука бр. 09-1300/21 од 27.06.2017 год., условите за планирање на простороти истражувањата извршени по пат на директен увид на теренот и анализа на добиените податоци.

Урбанистичкиот проект има за цел да го преиспита предметниот простор, да се утврди и концептот и идејата, да се пропишат стандардите и нормативите за урбанистичко планирање и да се дефинираат условите за градење во рамките на предметниот плански опфат и користењето на просторот, дефинирање на основни класи на намени, како и дефинирање на архитектонско-урбанистичките параметри за реализација на планираните градби.

Овој УП како цел има планирање на водоводни инфраструктури со дефинирање на оптимални решенија на водови во планскиот опфат. При планирањето потребно е да се имаат во предвид природните погодности и ограничувања како и постојниот создаден материјален фонд, преку анализа на постојната состојба (инвентаризација) и создавање на основна концепција со конкретни решенија.

Врз основа на барањата на инвеститорот, при изработката на Урбанистички Проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, Ко Кркља и Ко Варовиште, Општина Крива Паланка, да се дефинира намена:

- Е1.5. Инфраструктури на водоснабдувањето (градби за зафаќање на водата, каптажи, бунари, акумулациски водозафати, таложници. Пумпни станици, станици за пречистување и дезинфекција, собирни и прекидни комори, шахти, резервоари, доводни канали, доводни гравитациони и пумпни цевководи, водоводни мрежи во населени места и цевководи за транспорт на вода, цевководи за транспорт на вода за индустриска, енергетска и друга специјална намена, инфраструктури за наводнување).

Усогласеност на целите на УП со други релевантни стратешки и плански документи

Просторното и урбанистичкото планирање е континуиран процес, кој предвидува изработување, донесување и спроведување на просторни и урбанистички планови, со цел да се обезбеди уредување и хуманизација на просторот и заштита и унапредување на животната средина и природата.

Некои од целите на заштитата на животната средина кои се дефинирани на национално и меѓународно ниво, ќе бидат инкорпорирани при подготовка на Урбанистички проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, како и во периодот на неговата имплементација.

Со цел да се утврди дали целите на Урбанистички проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка се поврзани со целите на веќе донесените стратешки и плански документи на национално, регионално и локално ниво и како тие ќе придонесат за постигнување на целите на овие документи, направен е табеларен преглед.

Во УП се дадени насоки, одредби и мерки, кои треба да бидат земени предвид при изработка на документација од понизок ранг, односно стратешки и плански документи на локално ниво, кои се однесуваат на користење на просторот и земјиштето.

11.4. Релевантни аспекти за моменталната состојба во животната средина

Во ова поглавје е даден приказ на релевантните аспекти на моменталната состојба на животната средина на регионално ниво, на територијата на Општина Крива Паланка, од аспект на демографска состојба, економски развој, туризам, здравје на население, квалитет на воздухот и климатски карактеристики, квалитет на водите, квалитет на почвата, шуми и шумско земјиште, биолошка разновидност и природно наследство, културното наследство и состојба со материјалните добра (водоснабдување, управување со отпадни води, управување со отпад и патна мрежа).

11.5. Карактеристики на животната средина во подрачјата кои би биле значително засегнати во отсуство на имплементација на УП

Во ова поглавје во Извештајот е даден приказ на состојбите, трендовите и заканите врз населението, здравјето на населението, воздухот и климатските промени, води, почви, биолошката разновидност и природно наследство, културно наследство, материјалните добра, како и состојба без имплементација и со имплементација на УП.

11.6. Области кои се од посебно значење за животната средина, од аспект на заштита на дивите птици и хабитатите

Поради тоа што дел од предметниот простор навлегува во граници на заштитеното подрачје – заштитен предел „Осоговски Планини“, наведени се областите согласно Студијата за валоризација за предлог подрачјето за заштита „Осоговски Планини“ во категорија „заштитен предел“, изработена од страна на Македонско еколошко друштво Скопје во 2019 година.

На Осоговските Планини можат да се издвојат поголем број на локалитети кои се специфични според своите геолошко-геоморфолошки карактеристики, од кои позначајни се:

- Локалитет Царев Врв кој го зафаќа високопланинскиот простор околу овој маркантен врв (2085 m), со највисоките делови од Калинкаменското Било на север, Костадинечкото Било на запад, Китка билото на југоисток и Соколското Било на исток. Исто така, во рамките на локалитетот се највисоките делови од амфитеатралната изворишна челенка на Крива (Козја) Река.

Во рамки на ЗП Осоговски Планини идентификувани се голем број на меѓународно значајни видови од флората и фауната кои имаат конзервациско значење (околу 185 видови)

Особено значаен орнитолошки локалитет е локалитетот „Раткова Скала“, кој е дел од Значајното подрачје за птици „Осоговски Планини“, а втори по значење се степските предели во подножјето на планината, каде гнездат 1-2 двојки царски орли, и се опфатени со Значајното подрачје за птици „Долина на Злетовска Река“.

Делови од Осоговските Планини и ЗП Осоговски Планини врз база на меѓународни критериуми и стандарди, се идентификувани и прогласени како:

- Значајно растително подрачје (ЗРП) „Осоговски Планини“, прогласено поради присуство на растителни видови со меѓународно (Hericiumerinaceus, Fritillariagussichiae и Amaurodonviridis) и национално значење (11 видови), како и осум значајни живеалишта, со површина од 50.543 ha (Меловски и др. 2010г.)
- Значајно подрачје за птици (ЗПП) „Осоговски Планини“ го опфаќа поширокото опкружување на комплексот Раткова Скала (со Синковица, Орлов Камен, В'чки Камен, Долината на Злетовска Река и оклината на Лесново). На овој простор гнезди една двојка на египетски мршојадци, 2-3 двојки сиви соколи, 1-2 двојки планински соколи, 1 двојка црни штркови, 1 двојка златни орли, 1-2 двојки лисети глувчари, 1-2 двојки орли змијари и др. Локалитетот ги исполнува критериумите за место од Европско значење
- Емералд подрачје „Осоговски Планини“ е вклучено во Националната Емералд мрежа како подрачје од посебен интерес за зачувување идентификувано според критериумите на Бернската конвенција. Емералд мрежата ги поврзува земјите членки на ЕУ кои имаат обврска да ја воспостават мрежата Натура 2000 со другите европски земји и дава добра основа за земјите кои се подготвуваат за членство во ЕУ
- Во Пан-европската еколошка мрежа за Југоисточна Европа, Осоговските Планини се идентификувани како важен коридор за движење на дивите растителни и животински видови, додека во Македонската национална еколошка мрежа (МАК-НЕН) ЗП Осоговски Планини е претставено преку мал дел од пределскиот коридор (Истибања).

11.7. Цели за заштита на животната средина утврдени на национално и меѓународно ниво

Основните принципи за заштита на животната средина во државата се поставени со Уставот на Република Македонија, како највисок правен документ во земјата во кој согласно Член 8, една од темелните вредности на уставниот поредок претставува и заштитата и унапредувањето на животната средина и на природата.

Член 43, го регулира правото на здрава животна средина за секој еден поединец, притоа секој поединец има должност да ја унапредува и штити животната средина и природата. РСМ обезбедува услови за остварување на правото на граѓаните на здрава животна средина, преку донесување и имплементирање на релевантната законска регулатив.

Поглајве 10 од ЗЖС ја објаснува постапката за оцена за влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина, која е од особено значење за правната заштита на националните паркови.

СОЖС се подготвува во согласност со националната законска рамка и одредбите од други релевантни меѓународни правни инструменти, вклучувајќи ги Директивата за СОЖС 2001/42/ЕЗ, Архуската конвенција, Конвенцијата ЕСПО и УНЕЦЕ Протоколот од Киев за Конвенцијата Еспоо.

Планскиот документ (Урбанистички проект вон опфат на Урбанистички план за изградба водоводна инфраструктура) е определен со Уредбата за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето, член 3, точка 11, Плански документи за управување со водите, 3. начинот на употреба и користење на водите, заштита од штетни дејства на водите, заштита на водите од исцрпување и загадување.

Целите за заштита на животната средина се инкорпорирани во многу други законски и подзаконски акти и тие се однесуваат на:

- идентификација, приоритизација и решавање на проблемите на животната средина кои се од национално значење;
- обезбедување на инвестиции врз основа на начелото “загадувачот плаќа” и достапните ЕУ фондови за заштита на животната средина;
- зголемување на одговорноста кон заштита на животната средина, од страна на загадувачите, но и од страна на секој поединец во државата;
- градење и зајакнување на институционалните и административните капацитети за ефикасно управување со постапките при заштита на животна средина;
- промовирање и овозможување на активно учество на населението во креирање на мислења и политики, како и во процесот на донесување на одлуки;
- подобрување на соработката помеѓу институциите и вметнување на одредбите за заштита на животната средина и во другите политики;
- исполнување на обврските, кои произлегуваат од националните, регионалните и меѓународните договори и ратификуваните конвенции во областа на животната средина;

Цели на Стратегиската оцена на животната средина

Целите на стратегиската оцена на животната средина се прикажани преку состојбата на: населението, социо-економски развој, човековото здравје, воздухот и климатските промени, водата, почвата, природното и културното наследство и материјалните добра.

Целите на СОЖС во однос на целите дефинирани во Урбанистичкиот проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура се прикажани табеларно.

Основните цели на Урбанистичкиот проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура се:

Урбанистичкиот проект кој претставува основен развоен документ, има крајна цел преку:

- Рационално користење на земјиштето;
- Максимално вклопување на инфраструктурата и објектите со теренот;
- Почитување и валоризација на културното и градителското наследство;
- Вградување пропратни содржини на основната наменска употреба на земјиштето;
- Вградување на мерки за заштита на природата и животната средина;
- Вградување на мерки за заштита и спасување;
- Почитување на законските прописи, стандарди и нормативи во планирањето;

11.8. Идентификација на значајни влијанија врз животната средина и дефинирање на предлог мерки за намалување на влијанијата

Потенцијалните влијанија врз животната средина, здравјето на населението и социоекономските аспекти кои може да бидат предизвикани со реализација на Урбанистички проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, но и предлог мерките за намалување на дефинираните влијанија се разгледани во поглавјето бр. 8.

Потенцијалните влијанија врз животната средина, здравјето на населението и социоекономските аспекти може да се разгледуваат од аспект на негативни влијанија и од аспект на идни бенефиции, односно позитивни влијанија.

Извештајот за СОЖС ги зема предвид влијанијата врз сите медиуми и области на животната средина, населението и здравјето на луѓето и социоекономските карактеристики, но од еден поопшт аспект.

Имплементацијата на предвидените активности, ќе допринесат за рационално користење на природните ресурси и подобрување на квалитетот на животот, но од друга страна може да придонесат за нарушување на квалитетот и состојбата на медиумите и областите од животната средина и здравјето на населението.

Влијанијата врз животната средина и социоекономските аспекти ќе бидат спречени или намалени, доколку при имплементација на мерките и активностите предвидени во Урбанистичкиот Проект ќе бидат земени предвид мерките за намалување на влијанијата дефинирани во Извештајот за СОЖС и мерките кои се дадени во Условите за планирање на просторот и проектната документација.

За предметниот простор не постои можност за појава на прекугранични влијанија, нити во фаза на изградба, нити во фаза на експлоатација, поради доволната оддалеченост на предвидениот опфат од границите на државата.

11.9. Анализа на алтернативи

Постапката за СОЖС предвидува разгледување и споредба на понудени на едно или повеќе алтернативни решенија на планскиот документ, врз основа на анализа на низа од критериуми, вклучувајќи ги тука и предвидените влијанија врз животната средина. Во анализата препорачно е да бидат вклучени и економските и општествените аспекти, за да се добие адекватно решение кое ќе ги задоволи социолошките и економските потреби, но без да предизвика значителни негативни влијанија врз животната средина.

11.10. План за мониторинг врз имплементација на УП

СОЖС постапката задолжително дефинира план за имплементација на спроведување на активностите и мерките кои се предвидени во Урбанистички проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка.

Планот за мониторинг треба да обезбеди следење на спроведување на мерките кои се дефинирани со цел намалување или спречување на потенцијалните негативни влијанија.

Со цел да се изврши мониторинг над ефективноста на Урбанистичкиот проект вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура, потребно е следење на поставените индикатори и нивниот развој, при што треба да се земат предвид и податоците за тековната состојба на животната средина.

Планот за мониторинг на животната средина дава можност за системско набљудување, испитување и оценување на загадувањето и состојбата на медиумите и областите на животната средина во целина како и идентификација и регистрирање на изворите на загадување на одделните медиуми и области на животната средина.

Со цел да се изврши мониторинг на ефикасноста на планскиот документ, потребно е следење на поставените индикатори и нивниот развој со што ќе се потврдат целите на истиот. За следење на индикаторите потребно е да се земат во предвид и податоците за тековната состојба на животната средина.

Со следење на состојбата на животната средина ќе се потврди оправданоста и примената на предложените мерки за ублажување и нивната функционалност, што се претставува голема придобивка во однос на заштитата на животната средина.

12. ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ

12.1. Заклучоци

- ✓ Согласно Просторниот план на Република Македонија основна цел во управувањето со водите е континуирано обезбедување на квалитетна вода за водоснабдување на населението и целосно покривање на населените места со водоснабдителни мрежи. Изградбата на водоснабдителната инфраструктура претставува реализација на планските определби за развојот на водостопанството за максимално користење на изворниците за вода и изградба на водостопански објекти со кои ќе се овозможи поголем број на корисници да се снабдуваат со квалитетна вода. Исто така со изградбата на водонабдителниот систем ќе се реализира една од основните определби во управувањето со водите за обезбедување на вода со висок квалитет за водоснабдување на населението во Републиката;
- ✓ Изработен е Урбанистички проект вон опфат на Урбанистички план за намена Е1.5. Инфраструктури на водоснабдувањето, за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка
- ✓ Врз основа на барањата на инвеститорот, со изработката на Урбанистички Проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, е дефинирана намената: - Е1.5 - Инфраструктури на водоснабдувањето (градби за зафаќање на водата, каптажи, бунари, акумулациски водозафати, таложници. Пумпни станици, станици за пречистување и дезинфекција, собирни и прекидни комори, шахти, резервоари, доводни канали, доводни гравитациони и пумпни цевководи, водоводни мрежи во населени места и цевководи за транспорт на вода, цевководи за транспорт на вода за индустриска, енергетска и друга специјална намена, инфраструктури за наводнување). Вкупната површина на проектниот опфат изнесува 69865.65 m² или 14.4 km. Предвидено е водоводната мрежа да се изведе со должина 14265.38 m.
- ✓ Дел од трасата навлегува во граници на заштитеното подрачје „Осоговски Планини“, кое што е прогласено со Одлука за прогласување на дел од Осоговските Планини за заштитено подрачје со категорија V – заштитен предел.
- ✓ Имплементацијата на УП вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура, ќе допринесе за подобрување на квалитетот на животот на жителите од населените места Б'с, Кркља и Варовиште
- ✓ Имплементацијата на УП вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура, ќе допринесе за подобрување на квалитетот на водата, квалитетот на почвата и подземните води
- ✓ Имплементацијата на УП вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура, може да биде извор на емисии во животната средина кои доколку не се соодветно управувани може да предизвикаат негативни влијанија врз медиумите и областите во животната средина.

12.2. Препораки

- ✓ Изработка на елаборат за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“, КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште, Општина Крива Паланка, доставување и одобрување од страна на МЖСПП
- ✓ Доследна имплементација на процедурите за СОЖС и ОВЖС, како и соодветна проценка на влијанијата на ниво на конкретна планска/проектна документација или проект при изведба на предвидените активности;
- ✓ Да се обезбеди активно учество и вклучување на засегнатата јавност во процесите на креирање на мислење и донесување на одлуки;
- ✓ Доследна имплементација на УП вон опфат на Урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура, односно на мерките кои се предвидени во планската документација
- ✓ Доследна примена на мерките за намалување на влијанијата врз животната средина и задравјето на луѓето, кои се предвидени во Условите за планирање на просторот и проектната документација;

13. ПРИЛОЗИ

13.1. Одлука за спроведување на постапка за СОЖС, Формулар и Решение од МЖСПП

Врз основа на член 65 став (б) од Законот за животната средина ("Службен весник на РМ", бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и („Службен весник на РСМ“, бр. 89/22 и 171/22), Градоначалникот на Општина Крива Паланка, на ден 07.03.2024 година донесе

Одлука за спроведување на стратегиска оцена

1. За планскиот документ Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште - општина Крива Паланка, кој го донесува Општина Крива Паланка, потребно е да се спроведе стратегиска оцена на влијанието врз животната средина согласно член 65 од Законот за животната средина.
2. Како органи засегнати од имплементацијата на планскиот документ Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште - општина Крива Паланка, се определуваат следните: Министерство за животна средина и просторно планирање, Општина Крива Паланка и ЈП Национални Шуми.
3. За планскиот документ Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште - општина Крива Паланка, за чија изработка е одговорна Општина Крива Паланка, а го донесува Советот на Општина Крива Паланка, има потреба од постапка спроведување на стратегиска оцена од причина што дел од опфатот се наоѓа во заштитено подрачје.
4. Обемот на извештајот за стратегиска оцена треба да ја опфати заштитата на биодиверзитетот, особено на клучните диви видови на растенија и животни, карактеристични за овој локалитети нивните природни живеалишта.
5. Одлуката заедно со формуларите за определување на потребата од спроведување односно неспроведување на стратегиска оцена се објавува на веб страната на Општина Крива Паланка на следната веб адреса: www.krivapalanka.gov.mk.
6. Против оваа одлука може да се поднесе жалба до министерот за животна средина и просторно планирање во рок од 15 дена од денот на објавувањето на одлуката на веб страната.

Бр. 29-1356/1
Датум: 07.03.2024 година
Место: Крива Паланка

ОПШТИНА КРИВА ПАЛАНКА

Градоначалник,
Сашко Митовски

Податоци за органот кој го изработува планскиот документ	
Назив на планскиот документ	Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште - општина Крива Паланка
Орган надлежен за изработка на планскиот документ	Општина Крива Паланка
Орган надлежен за донесување на планскиот документ	Општина Крива Паланка

Податоци за изработувачот планскиот документ	
Име на лицето овластено за подготвување на планскиот документ	„ПАРАМЕТАР“ ДООЕЛ Скопје Методи Хаџи-Андов, д-р
Назив на работното место	планер
Контакт податоци за лицето	parametar@parameter.mk

Основни податоци за планскиот документ			
Од што произлегува донесувањето на планскиот документ? (пр. Законска обврска или друга одредба)			
Законот за урбанистичко планирање („Службен весник на РСМ“ бр. 32/20 и 111/23) Програма за изработка на урбанистички планови и локална урбанистичка планска документација во општината Крива Паланка за 2024 година.			
Дали се донесува нов плански документ или се вршат измени на постојниот?			
Да (нов плански документ) ☒			
Не ☐			
Доколку се вршат измени на постојечки плански документ наведете го називот на стариот плански документ и причините на негово изменување?			
/			
Дали планскиот документ опфаќа област определена со член 65 став 2 од Законот за животна средина? Доколку одговорот е ДА наведете ја областа			
Да, просторно и урбанистичко планирање			
Дали планскиот документ е определен со Уредбата за стратегиите плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето. Доколку е определен наведете ја точката и алинејата под која е определен. (пр. Член 3, точка 1, алинеја 5)			
Да ☒	Член 3	Точка 11	
Не ☐			
Дали со планскиот документ се планира реализирање на проект што е предвиден со Уредбата за определување на проектите и критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапка за оцена на влијанието врз животната средина. Доколку одговорот е позитивен наведете за каков проект станува збор.			
Да, Прилог II, Проекти за кои се утврдува потребата за спроведување постапка за оцена на влијанието врз животната средина, Точка 10 (j)			
Дали планскиот документ опфаќа користење на мала област од локално значење како што е определено со член 65 став 3 од Законот за животна средина. Доколку одговорот е ДА, наведете ја површината на областа и нејзиното значење.			
Да 7,0 ха			
Да се наведе целта на донесување на планскиот документ и да се опише клучната одлука која ќе се донесе.			
Изработката на планскиот документ Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште - општина Крива Паланка, претставува континуитет на развој на општината, преку добра организираност на просторот и создавање на можности за функционалност, комплементарност, атрактивност, комуникативност и флексибилност.			
Предмет на планскиот документ. (пр. Транспорт, планирање на просторот и сл.)			
Планирање на просторот			
Период за донесување на планскиот документ.			
/			
Предвидено ревидирање на планскиот документ. Доколку е предвидено ревидирање, на колку години?			
/			
Простор или област опфатени со планскиот документ. (пр. географска област, добро е да се прикачи мапа)			
Планскиот опфат изнесува 7,0 ха			
Целите и/или предлог целите што треба да се постигнат со реализирањето на планскиот документ и дали истите се содржани во акт или документ.			
Да ☒			
Не ☐			
Дали е приложена копија од целите?			
Да ☒			
Не ☐			

Резиме на влијанијата врз животната средина	
<p>(Да се определи дали имплементацијата на планскиот документ ќе предизвика значително влијание врз животната средина, потребно е да ги пополните прашањата кои следат подолу како водич за определување на значителното влијание на ефектите врз животната средина, а кои се во согласност со Уредбата за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето.)</p>	
<p>Потенцијалните влијанија врз животната средина од планскиот документ. Како потенцијални влијанија врз животната средина со реализација на овој плански документ се очекуваат да бидат управувањето со отпад и отпадна вода, влијанија врз амбиентниот воздух и бучава.</p>	
Веројатноста, времетраењето, фреквенцијата и повратноста на влијанијата;	Со реализација на планскиот документ ќе се постигне рационално искористување и уредување на просторот.
Кумулативната природа на влијанијата врз животната средина и животот и здравјето на луѓето;	Не се очекуваат кумулативни влијанија врз животот и здравјето на луѓето.
Прекугранична природа на влијанијата;	Нема прекугранично влијание
Ризиците по животот и здравјето на луѓето и животната средина (пр. како резултат на несреќи);	Опасност од ризици врз здравјето на луѓето или животната средина се минимални имајќи предвид дека се работи за намена Е1.5-инфраструктура на водоснабдување.
Опсег и просторниот обем на влијанијата (географска област и големината на популацијата која ќе биде засегната).	Се работи за мала површина 7,0 ха и реализирањето на истата нема да има влијание врз население во близина на опфатот.
<p>Потенцијалните економски и социјални влијанија кои би ги предизвикал планскиот документ како што се:</p> <p>Позитивно влијание врз социо-економските развој на општината, отварање на нови работни места, зголемување на стапката на економски раст, проектирањето, комуналните дејности, градежништвото, начинот на живеење и сл., подобрување на комуналната инфраструктура и уреденост на просторот.</p>	
<p>Вредноста и ранливоста на областа која ќе биде засегната со донесување на планскиот документ: Донесувањето на планскиот документ нема да предизвика особени промени во областа, бидејќи се работи за намена Е1.5-инфраструктура на водоснабдување.</p>	
Посебни природни карактеристики или културно наследство	Општина Крива Паланка според географската диспозиција е сместена во североисточниот дел на РС Македонија, простирајќи се на надморска висина од 450м до 2.252м и е со ридско – планинска структура на релјефот. Се одвојуваат три висински зони со различни климатски особености (нископланинска, среднопланинска и високопланинска зона). Предвидениот опфат зафаќа дел од заштитено подрачје. Нема културно наследство во предвидениот опфат.
Надминувањето на стандардите за квалитет на животната средина или граничните вредности	Нема гранични вредности.
Интезивна употреба на земјиштето	На предметниот опфат се предвидуваат следниве класа на намена: Е1.5-инфраструктура на водоснабдување.
Влијанијата врз областите или пејсажите кои имаат признат статус на национални или меѓународни заштитени подрачја	Во областа има заштитено подрачје .

<p>Објаснете го степенот до кој планскиот документ поставува рамка за спроведување на проекти и други активности, во однос на локацијата, природата, големината и условите за работа или според одредувањето на ресурсите.</p> <p>Со донесување на планскиот документ се создаваат предуслови за развој на локалната економија и зголемување на квалитетот на услугите и создавање на можности за развој на туризмот.</p>	
<p>Објаснете ја околината во близина на проектот односно активноста која се планира да се спроведе со планскиот документ од аспект на можни влијанија врз животната средина. (пр. планот предвидува изградба на резиденцијални објекти во близина на индустриска зона, објаснете дали индустриската зона ќе има влијание врз животната средина на планираните резиденцијални проекти).</p> <p>Предвидениот опфат се наоѓа на локалитетот Калин Камен на Осоговските Планини.</p>	
<p>Објаснете ја важноста на планскиот документ за вклучување на аспектот на заштита на животната средина особено во поглед на промовирањето на одржливиот развој (Да се наведе дали обемот на планскиот документ придонесува кон одржливоста и намалувањето на еколошките проблеми. Пр. еден инфраструктурен план може да има поголеми влијанија врз животната средина отколку некој образован план на наставните планови)</p> <p>Донесувањето на планскиот документ ќе допринесе во насока на создавање на услови за развој на туризмот во предметната област.</p>	
<p>Кои еколошки проблеми се релевантни за планскиот документ. Опишете зошто истите се релевантни и опишете ја нивната природа и сериозност.</p> <p>(Објаснете ги проблемите кои спроведувањето на планскиот документ може да ги предизвика или да доведе до нивно зголемување, проблемите кои може да го забават неговото спроведување, како и проблеми кои спроведувањето на планскиот документ може да го реши или намали.)</p> <p>Еколошките проблеми кои би можеле да настанат како резултат на донесувањето на овој плански документ се следните:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Нарушување на квалитетот на воздухот – во фаза на изградба; - Нарушување на квалитетот на почвата – во фаза на изградба; - Неправилното управување со отпад – во фаза на изградба; - Зголемена бучава – во фаза на изградба; - Влијание врз подземните води – во фаза на изградба; <p>Со доследно почитување и спроведување на законската регулатива истите влијанија би биле минимизирани.</p>	
<p>Објаснете како планскиот документ кој е предмет на разгледување е поврзан со други плански документ/и во хиерархијата на планирање. Наведете го називот на тој/тие плански документ/и наведете ги клучните влијанија на тие плански документи врз животната средина. Определете ги разликите во клучните одлуки што се носат со предметниот плански документ и другите плански документи кои биле или ќе бидат предмет на оценка.</p>	
<p>Доколку потенцијалните влијанија на клучните одлуки во планскиот документ веќе биле предмет на оценка или веќе биле разгледувани во други плански документи во некоја поранешна фаза: резимирајте ги главните заклучоци на таа оценка и како тие заклучоци се користени во процесот на одлучување. Опишете дали претходно спроведената оценка е направена согласно најновите сознанија за влијанијата врз животната средина со цел да може истата да се користи во процесот на усвојување на постоечкиот плански документ.</p>	
<p>Доколку потенцијалните влијанија од клучната одлука во овој плански документ ќе биде оценета во некоја подоцнежна фаза на планирање на пониско ниво, наведете како ќе обезбедите влијанијата што се утврдени во оваа фаза на донесување на планскиот документ да се земат во предвид при носењето на одлуката во подоцнежната фаза (пр. се спроведува стратедиска оценка на урбанистички план во кој се предвидува изградба на објект кој подлежи на постапка на оценка на влијанието врз животната средина).</p>	
ИЗЈАВА	Изјавувам дека податоците дадени во овој формулар се точни, вистините и комплетни.
Функција, име и презиме и потпис на лицето кој го носи планскиот документ во име на органот	Градоначалник Сашико Митовски
Број: 29-1356/2	
Датум: 07.03.2024 година	
Место: Крива Паланка	

Република Северна Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Mjedisit Jetësor
dhe Planifikimit Hapësinor

Одобрено
15.04.2024
Архивски знак:
Врст на документ:
20 год.
Потпиш:

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
SEKTORI I PLANIFIKIMIT HAPËSINOR

Арх.бр.УП1-15 697/2024

Дата: 05-04-2024

До: Општина Крива Паланка
Ул. Св. Јоаким Осоговски бр. 175
1330 Крива Паланка
Република Северна Македонија

Предмет: Известување
Врска: ваш арх.бр. 29-1356/3 од 07.03.2024 год.

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ОПШТИНА КРИВА ПАЛАНКА
КРИВА ПАЛАНКА

Примено:	15-04-2024		
Организација:	Број:	Прилог:	Вредност:
29	1356/4		

Почитувани,

Во врска со Вашето барање доставено до Министерство за животна средина и просторно планирање - Сектор за просторно планирање под бр.УП1-15 697/2024 од 27.03.2024 год. поврзано со постапка за носење на планска документација на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за изградба на водоводна инфраструктура за „Калин Камен“ КО Б'с, КО Кркља и КО Варовиште – Општина Крива Паланка, Ве известуваме дека согласно Законот за животната средина ("Сл.весник на РМ" бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18 и "Сл.весник на РСМ" бр. 89/22 и 171/22) Вашата Одлука за спроведување на Стратегиска оцена за влијание на животната средина бр.29-1356/1 од 07.03.2024 год. и Формуларот бр.07-1356/2 од 07.03.2024 год., Министерството за животна средина и просторно планирање ги прифаќа. Одлуката заедно со формуларите задолжително се објавуваат на веб-страницата на органот кој го подготвува и носи планскиот документ.

Со почит,

МИНИСТЕР
Каја Шукова

Изработил: Зарије Абазин
Одобрил: Дајана Мариовска Ристеска
Согласен: Државен Секретар
Неби Рехтеди

1

Министерство за животна средина и просторно планирање на
Република Северна Македонија
Плоштад „Пресвета Богородица“ бр. 3, Скопје
Република Северна Македонија

Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor e
Republikes së Maqedonisë së Veriut
Bul. "Presveta Bogorodica" nr. 3, Shkup
Republika e Maqedonisë së Veriut

+389 2 3251 403
www.moepp.gov.mk